

העולם הזה

סיפור חייו המלא של האיש אשר הסיף מוסר למדינה

יגאל מוס"נ

מנצל אשה
וחי על חשבונה

*

מוציא כספים
בדרכי מידמה

*

משחמט מקרב
ומשמיץ צה"ל

*

משחית מוסר
הדור הצעיר

*

מועל באימון
ומפקיע דכוש

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 26785
ת. ד. 136, מען למברקים: ע'ולמפרס
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
התפוצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:

מנשה ברדיון, שייט גלור, יליי גלילי,
דוד הורוביץ, רותי ורד, אברהם זרמון,
אוסקר סאביר, אלכס ססיס, אביבה ספו,
עמוס קינן, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

6.12.72

מנות מופרות. דבר זה הוכח השבוע בצורה
מאירה, כאשר נודע על המעשים המחפירים
של ייגאל כלפי ארוסתו לשעבר, אותה ניצל
עד הפרטה האחרונה וזרק אחר-כך לכלבים.
אני שואל את עצמי עתה אם חסאנו
כלפי חפקידנו כאשר נמנענו מלגלות בעוד
מועד את דמותו של מוסיגנון ברבים. יתכן
שלא היה מעז לנהוג כפי שנהג, לולא היה
רגל למחשבה שהוא יכול לבצע בפרהסיה
את המעשים המבאשים ביותר, מבלי ש-
הדבר יגורר אחריו תגובה.

על כל פנים, אפילו היה מותר לנו לש-
תק כאשר כיוון ייגאל את מעשיהם
שלו כלפיה, שוב אין לנו הזכות לשתוק
כאשר הוא פועל נגד אשה חסרת-שיע,
שנשארה לבדה בארץ זרה, ללא אמצעים
והגנה, ואשר איים עליה שיהרוס אותה.
כך נאלצים אנו עתה בכל זאת לפרסם
את הדברים שהיו ידועים לנו בשעת הצגת
הבכורה של זרזק אותו לכלבים, ואשר
במרנו או אומר לגנום. כל דרך אחרת לא
היתה אלא מעילה בתפקיד.

★ ★ ★

מי שירצה באמת להוכיח שסלחנות מופ-
רות היא חטא ציבורי, יכול למצוא את
הראיות לכך בפרשת יחסינו האישיים עם
ייגאל.

לפני שמונה שנים, עת השמיץ ייגאל
בצורה כה מחפירה את חטיבת גבעתי ב-
בערבות הנגב, בא אלי וביקש את עזרתי.
רק אתה יכול לעזור לי, התחנן בפני.
היה משקל לדברך אם אתה, כאשר גבעתי
שנפצע בקרב, תכתוב נגד הנסיגות לפוצץ
בכוח את ההצגות שלי.

כמו כל לוחמי גובה כעסתי על חוצפתי
של ייגאל, האיש שלא לחם, שהעליב את
החיילים. אולם כתבתי מאמר בעתון הערב
של הארץ, בו טענתי כי בחברה חופשית
אסור להשתמש בכוח-הזרוע גם נגד מחזה
שמייץ (אגב, דיעה שהוספתי לדגול בה
גם כאשר צעירים שונים באו אלי והציעו
לערוך הפגנות נגד זרזק אותו לכלבים).

דומי שהייתי האיש היחיד בארץ כולה
שהגן או על מוסיגנון, שילמתי על כך
מחיר יקר. מפקד החטיבה, שמעון אבידן,
אדם שאני מעריך אותו ושדעתי חשבה לי
מאד, קרא לי וגוף בי קשות על מאמר זה.

מאז ביקר ייגאל מאות פעמים במערכת
העולם הזה, תמיד כדי לבקש טובה. כשביקש
לשלוח לו את העתון לאמריקה, בכל שנות
שהותו שם, עשינו זאת — למרות שלא
שילם עד היום אפילו את דמי המשלוח.

כשביקש פרסומת לספריו, נענינו לבקשתו.
מדוע עשינו זאת? מדוע השתקנו — או
ניסחנו בצורה מבישה, שהיו ידועים לנו?
ביוגרפיים המבישים, אתה ידועים לגד?
אני מוצא שום תשובה אחרת זולת זו:

שהיחסנו אליו כאל אדם שאינו אחראי
למעשיו, ושעל כך אין כל טעם להענישו.

אני יודע עתה שזאת היתה טעות. לא
נשאר לי אלא לבקש את סליחת הציבור.

חזר איתן

דבורה ישי, חיפה

רשימתו של העורך על שערורית עתון
החדון והיטל מס הנסיעות (העולם הזה
1067) היתה אחד היתרונות המברקים וה-
אמיתיים ביותר שקראתי אי פעם על המבנה
החברתי של מדינת ישראל. קראתי ב-
העולם הזה פעמים רבות מאמרים נגד שיטת
החשור והמגנבית, אולם אף רשימה לא
שיכנעה אותי כמו הרשימה האחרונה, לאו
עלולה שיטה זו לרעפנו.

גורא פרנקל, תל-אביב

רחובות הנהר הגדול

חבל שלא שאלתם אותי את דעתי על
שמו של הרחוב שלי. הייתי עונה לכם
תשובה שהיתה מועזת לא רק אתכם, אלא
בלי השמצות, דעתי היא שמבחינה מוסרית
אין לשלול את החלפת שמות הרחובות. שמות
רחובות נקבעים על-ידי רוב כמועצת העיר,
שהיה למפלגה מסוימת בשנה מסוימת.
אותה הצדקה יש לרוב של מפלגה אחרת
בשנה אחרת, להחליף שמות של רחובות
שאנם ברוחה. השיטה הנכונה היא להקים
ועדה בלתי-מפלגתית לקביעת שמות רחוב
בית, ולהוציא ענין זה כליל מתחום הי-
מועצות העירוניות המפלגתיות.

יחזקאל קורי, תל-אביב

פגישת קוראים

שמתי לקרוא שסופר-סוף נמצא קורא בעל
יומה, המוכן לארגן פגישת קוראים של
קוראי העולם הזה (העולם הזה 1067). זה
זמן רב שרעיון מסוג זה עלה גם במוחי.
הדעות המובעות מעל נבי העתון, ואשר
נוכחתי לדעת כי הן ררוחות גם בקרב
ציבור קוראים נרחב, יכולות לשמש בסיס
ליוכחים והחלפת דיעות, כדי ללמס ולגנש

הצר השני של הכלכלמן

עמדה ברורה לגבי בעיות כה רבות, ש-
העולם הזה מספל בהן.
ניסים בכר, תל-אביב

קראתי את מכתבו של הקורא בן שאול,
בקשר לפגישת קוראים. אינני סבור שלפגישת
כזאת יש טעם כשהיא מאורגנת על-ידי
הקוראים. הצער הנכון הוא שהמערכת תזווג
פגישות עם קוראים, ברומה ליכונתים ו-
למשפטים הצבוריים שנחננו לארגן בעבר.
משה לביטוב, תל-אביב

... פגישות מסוג זה עלולות להביא ברכה.
קראתי בעתונות כי הסטורנטים מהמסכנו
בחיפה החליטו להחתיים בשנת העשור לסי-
לית כביש מראש זוהר לעיזיגדי. העולם
הזה צריך גם הוא לגייס פלוגת קוראים
שתתנדב למכצע זה.

ג. סיאני, חיפה

איזה צרפת?

אייאפר שלא להניב על מכתבו של העורך
אל הקורא (העולם הזה 1065) בענין לוחמי
החופש באלג'יריה. נניח אפילו שאנחנו זהים
עם לוחמי חופש אלו, עם צורת לחימתם
ורעיונותיהם. אך איך יכול אדם בעל הגיון
בריא לומר שאפשר למכור באופן גלוי
בלוחמים, וגם לזכות באהדת הצרפתים כי
ענין ארץ-ישראל. אין אנו יכולים להרשות
לעצמנו לאבד את ידירות צרפת, על-ידי
מעשים פזוים מסוג זה המוצעים על-ידי
העורך.

ק. עדין, תל-אביב

פני החג

אינני מסכים אתכם (העולם הזה 1067)
שחג הפורים השנה היה עצוב. לדעתי הוא
פשוט קיבל צביון יותר אנושי ותרבותי.
במקום לשמוח בחובות, עשו השנה שמח
בבתים. הנשק שאני הייתי בו, למשל, היה
אחד המוצלחים ביותר שנערך בהברתנו כי
שנים האחרונות.

ברוך קורלנדר, ירושלים

קודם כל אני חושב שהתחפזות שפירסמתם,
של כהן דת הנושא על גבו תמונת ענק
של נערות ערומות-למצצה, פוגעת בסמם
הטוב, שלא לדבר על פגיעה בדת. אולם
לדעתי יותר מעניינת הנערה מצידו השני
של הכומר, שרק חצי פניה נראים בתמונה.
שושנה תורן, תל-אביב

כל החצאים שייכים לרחל בלכמן, קרובה
של זיוה בלכמן-שפירירדון (ראה תמונה).

מות המינהג

כידוע, צעירי וצעירות כפרקאסם הם
הסובלים יותר מכל בני גילם בענין הי-
נשואים שלהם. בשנים שעברו, האבא היה
מכריח את בנו לקחת את הפלגנית ההיא
לאשה, אף על פי שאין הוא אוהב אותה.
אולם היום, ברוב השם, כבר התגברנו על
מכשול זה והסגרנו אותו מדרגנו. נשאר עוד
מכשול שני, אשר על הצעירות להסירו
מהדרך.

אבל האבא השכם, אחרי שראה את הי-
צער ממריא השמימה הפשו אחרי שי-
השתחרר מידו האחת, פחד מאוד מן בם
הצפור שבדיו השניו השתחרר, לכן אחז בה
בשתי ידיו. הוא התחיל מכריח את בתו
להנשא למי שהוא בחר בו. כאשר הימים
ניגש אחד ההורים בכפר אל בתו וציווה
עליה להינשא לאיזה פלוגי מבני הכפר,
אשר לא אהבה אותו, אולם הצעירה סיברה
הפעם להכנע לצוון אביה, למכונתו, לנוי
ותויו ולכל אמצעי הלחץ הברבורים של
אביה, עד הרגע האחרון. בכסוף היא הצליחה
לשכנע את אמה שהיא צודקת ומיד עזרו
שתיהן בפני האב, הסוחר העשיר, רבו איתו
וכל אחד משני הצדדים ספג מכות רציניות
והמשטרה התערבה בדבר.

וכאן אנו, צעירי וצעירות
כפרקאסם, פונים בכל לשון של
בקשה לכבוד השומר לעמוד על
מין הצדק ואף יאמין לכל הסי-
פורים של האבא. אני יודעים
שכל בואדם מולדן ומת, וזה
הוא גם ריגם של המנהגים וה-
אמונות התפלות של האבא שלנו.
קאסמאי, כפרקאסם

לפני מספר ימים באה קבוצת
פקידים ממעם מסה-הכנסה, כדי
למדור את שמתי ההשקאה בי-
כפרנו. אחד האיכרים אמר להם
ש"למשרד החקלאות יש לוח מפר-
ורים של האבא. אני יודעים
שכל בואדם מולדן ומת, וזה
הוא גם ריגם של המנהגים וה-
אמונות התפלות של האבא שלנו.
קאסמאי, כפרקאסם

כבוד למקור

קראתי בעמוד הראשון של (העולם
הזה 1067), תחת הכותרת: גאון
ונדיב ואכזר, את הסיפור על
קבוצת הכדורגל של בית"ר אילת,
והתפלאתי. האם מלים אלה ה-
מצוטטות משיר בית"ר אינו
מעוררות בלבכם כבוד?
דורות גליר, חיפה

תזכיר חדרתי

במכתבו האחרון של הקורא
מאיר צ. (העולם הזה 1067)
מתמר האיש למעון כאילו הוא
בעל חוש רומנטי. הוא יכול לסי-
פר זאת מעל גבי העתון, למי
שאינו מכיר אותו. אם אינני
טועה, מר מאיר צ. התכתבתי
עמך באמצעות רותי של העולם
הזה. תרשה לי להניד דל, ש-
לדעתי ולדעת כל חברתי שראו
את מכתביו, לא רק שאין לד
חוש רומנטי, אלא שגם עברתי
כלשונה אינך יודע.

צפורה אפלבוים, חדרה

עת דורים

במאמר "נערת פנסם העצים", (העולם
הזה 1066) נר נאמר: "היא זכרה כיצד
בילתה בנעמים לאחר נשואיה בבית הי-
מלון בן-יהודה בחיפה, השיר לדורו של
בעלה." מר משה בן-יהודה, בעל מלון בן-
יהודה, אינו הדור של הנכרת מרים וטני-
שמירר ואין בינו לביתה כל קשר חוב.
נכון שנכרת מרים השאירה אחריה חוב,
ופר בן-יהודה עומד להגיש תביעה נגד
נכרת מרים ורומנטיזיר.

עו"ד ד"ר חיים א. ליבא, תל-אביב
כפי שמסתבר גם מהקטע המצוטט במכתב,
העולם הזה לא טען שמר בן-יהודה הוא
זודה של מרים ורומנטיזיר.

אזן קשבת

בכתבה על ועידת החרשים אילמים (העולם
הזה 1063) מצאתי את הקטע הבא: "השבוע
התרחש שטח עזרתם לאפשר, כאשר הודיע
נציג משרד הרוש בפתחת העתירה כי בחי-
נות פסיכוטכניות שכנעו את משרד הרוש
לאפשר לחרשים לקבל רישיונות נהיגה".
ברצוני לשאול כמה שאלות החשובות לי,
והיכולות לעזור את בעייתו שהיא שמיעה
לקויה בלבד. האם הודעתו של נציג משרד
הרוש הנה כבר בשלל ביצועו? האם ישנו
כבר חירש בעל רישיון נהיגה? האם אותו
אדם יהיה חייב להשתמש במכשור שמיעה
או בלעדיו?

למרות שהחלטת באופן רשמי על מתן רש-
יונות נהיגה לחרשים עדיין לא הוצאו רש-
יונות כאלה. ישנם כבר מספר נהגים חרשים
שהצליחו בבחינות, ומחכים למתן רישיונות
הנהיגה. נהג חדש יכול לנהוג במכונית בלי
מכשיר שמיעה, אם יתנוסס מאחורי מכוניתו
שלט שייסמן כי הנהג חרש.

הפסד בכבוד
בתגובה על שירית שתי לירות עבור
עתון בעל רמה ספופסקה, הייתי מציעה
לכל האזרחים המתנגדים מכוני לשבועון
הרדי, להחזיר לקול ישראל את העתון.

זרקה אותה לכלבים

בן-חסותו הרוחני של דו"ד בן-גוריון חושף
בפומבי את רמתו המוסרית - מוסר הג'ונגל

ו"אמר לו המלך: מה לעשות באיש
אשר המלך חפץ ביקרו? ... ויאמר המלך:
יביאו לבוש-מלכות, אשר לבש בו המלך,
וסוס אשר רכב עליו המלך, ואשר ניתן
כתר-מלכות בראשו... וחלבישו את
האיש אשר המלך חפץ ביקרו, והרכיבוהו
על הסוס ברחוב העיר, וקראו לפניו:
ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ
ביקרו... " (מגילת אסתר, פרק ו').

פני שלוש חדשים ניתנה תשובה מודרנית
יותר לשאלה העתיקה: כל מנגנון המדינה גויס
כדי להראות להמון מה יעשה לאיש אשר דויד בן-
גוריון חפץ ביקרו.

שבועות מראש רעמו כל חצוצרות התעמולה. שול
ישראל הקדיש למחזה החדש, זרוק אותו לכלבים, תוכנית
אחרי תוכנית. הכתלבים השכירים הסליגו בשבתו
מראש, הכריוו עליו כעל מאורע אמנותי וספרותי.
בבוא הערב הגדול, התכנסו בבית הבימה כל גדולי
המדינה ורעיותיהם - רוב שרי הממשלה, ראשי הצבא
והמשטרה, ראשי הסוכנות ומסא"י, סקידים בכירים
ועסקנים למיניהם. בחוץ ובמסדרונות הסתובבו עשרות
שוטרים, כל אנשי מדור הבילוש של משטרת תל-אביב,
מיטב אנשי מנגנון-החושף.

מעולם לא היתה הצגת-תיאטרון דומה לזו. ברדת
המסך, כאשר השתחחה על הבמה הסופר המהונן,
הרים דויד בן-גוריון, שישב במרכז השורה הראשונה,
את שתי ידיו מעל לראשו, כדרך מתאגרף מנצח, ומחא
כף. היה זה האות לכל השומן והסולת לנהוג כמוהו.
רעם של מחיאות-כפיים הידהד באולם הארגמן. האיש על
הבמה קרן מאושר.

מאותו רגע סעל המנגנון הגדול. בכל אולם, בכל
אגודה, על כל במה, נערכו סימפוזיונים שיוזמיהם קיפו
לתרוע את תרומתם לסירסומת הגדולה. הסופר עצמו
התראה גם עם ראשי מפלגות האופוזיציה, הזמינם
אישית להצגת.

האיש, שראשה-הממשלה רצה ביקרו, הלך מחיל אל
חיל. כעבור חודשיים כבר הודיע כי הוא עומד לשאת
לאשה את בתו של מיליונר אמריקאי. היה נראה כי
ייגאל מוסיגונו, בן ה-41, הגיע סוף-סוף לשיא התהילה -
הצלחה ספרותית, מעמד ציבורי ועושר כספי ירדו עליו
כרובים זה בזה.

השבוע נגזו הכל. תיאטרון הבימה ביטל שתי הצגות
של זרוק אותו לכלבים. אחרי שכרטיסיהן לא נמכרו.
לוח-ההצגות הקבוע הראה סימני-גסיסה מובהקים. שתי
להקות צבאיות סילקו את מערכוניו של ייגאל מוסיגונו
מתוכניתיהן, אחת מהן אחרי הצגת-הבכורה. פגישה
של מוסיגונו עם בני-הנוער בבית תבורי של ההסתדרות
בתל-אביב בוטלה בכוש-פנים, אחרי שחמשה ילדים
התאספו במקום, חיכו שעה ארוכה, יחד עם מוסיגונו
עצמו, לבוא קהל נוסף.

וכאילו כל זה לא הספיק, נדהמה השבוע הארץ
לשמוע כי רעיותו של מוסיגונו עצמו, עד לסני זמן
קצר, אחזה נגדו באמצעים משפטיים כדי להכריחו
להחזיר לה סכום של אלפי דולארים אמריקאיים, טענה
שהוציא אותם ממנה ברמאות, תוך שימוש בתחבולות
שפלות ביותר. הסיפור שהודק מתוך המיסמכים המש-
טטיים העיד על תכונות-אופי שזיעזעו את הקהל עד
היסוד.

מעולם לא התמוטטה אגדה ציבורית, שנוצרה באמצעים
ממלכתיים כה רבים, בחסות אישים כה חשובים,
במהירות כזאת. המזור היה ששום אויב חיצוני לא
גרם לכך. האיש שהרס את הכל כמו ידיו לא הית
אלא ייגאל מוסיגונו בכבודו ובעצמו. האדם שכרה
כור לזולתו נפל בעצמו לתוכו לעיני מדינה שלמה.

בת המיליון
ריס סורוקה, אשתו החדשה, דוריס, בת 23, כבר התחתנה פעם בישראל, לפני מספר שנים. אביה הסוען שגרונת עלו בכסף רב, חושש מהשנות הפקרה.

ילד מוכרע נשלח לקיבוץ

החן, איזה לילה אפל, חירה צוציק, ובלבו הפשירה עצבות גדולה. מזה כמה חודשים ניספח לחבורה, לאחר שברח מבית אביו בפתח תקווה והיה ישן בשדות ורוששילו בתל-אביב על גבי ספסל קשה ומחוספס, שחתך בצלעותיו... (חסמבה וילדי ההפקר, חאת ייגאל מוסינזון, עמוד 21)

האיש שנפל מן הסוס של המלך, לתוך בור הבזו הציבורי, הוא בראש וראשונה הרגויה אישית. כל תכונות אופיו של מוסינזון התבלטו כבר בגיל מוקדם מאד, בהיותו נער. סיפורו נראה כמעט כלקוח מתיקו של עובד סוציאלי העוסק בבני-טובים. ייגאל, בן עיני-גנים ליד פתח-תקוה, היה בן-טובים מובהק. לאביו היתה רפת של ששים פרות חולבות בסביבת תל-אביב, איש אמיד מאד לפי המושגים של הימים ההם. המשפחה היתה טובה. אחיו, משה מוסינזון, חבר נען, היה ונשאר אחת הדמויות החשובות ביותר בחוגי הנוער ההסתדרותי.

אולם ייגאל היה נער מופרע משחר ילדותו. ללא אנאליזה פסיכולוגית יסודית, קשה לקבוע מה גרם לכך. שום מורה לא רצה בו. בשנה הראשונה של לימודיו גורש בזה אחר זה משלושה בתי-ספר. מבית-הספר התיכוני בצפת תל-אביב סוק מפני שנהג לקום באמצע השיעור, לצאת ולשחק בחצר בחיפושיות ובל. מבית הספר לבנים ברחוב אחרי העם סוק מפני שנהג להסתכל ברכבות בתחנת-הרכבת הסמוכה. תחת הדיכנס לשיעורים. מבית-החניון לילדי עובדים ליד הירקון סוק מפני שיצא להסתכל בציפורים.

בפני אב אמיד, המתיאש מחינוך בנו בערי, עומדת ברירה שגרתית: לשלוח את בנו לקיבוץ. כך נהג גם אביו של מוסינזון. הוא שלח אותו למוסד החינוכי בבית-אלפא, ואחר-כך לבני-שמון. תחת ידיהם של מתכנים מתקדמים, שידעו איך לסלל בילד מופרע, הפך מוסינזון לפחות לתלמיד שאפשר היה לסבלו בביתו.

לפי כל הסימנים, סבל כבר אז מוסינזון מרגשי-נחיתות מובהקים, חוסר-בסתון האופייני לילד הסבור כי אינו זוכה לאהבה מספקת, והמבקש לפצות את עצמו ביהירות מוגזמת ובחלומות-בהיק. אסון משפחתי, שנטל ממנו את אביו בנסיבות טראגיות, החמיר מצב רוח זה. במקום לרכוש את אהבת חבריו בידידות, הפך ייגאל הצעיר לאגואיסט בלתי נסבל. הוא החל רואה את עצמו כאדם עליון, שהכל חייבים לשרתו, ואשר הכל מותר לו. תחילה לא היה ברור לייגאל במה בדיוק גאוויותו. אולם המקרה העיוור הצביע על הדרך. סיפור מוסינזון עצמו על מאורע זה לכתב העולם הזה. לפני ארבע שנים: "שבתי בבית-הספר בבית-אלפא וכתבתי חיבור על מה שעבר עלי יום לפני כן. אותו יום יצאתי עם עדר המשק אל מעין הסתה. היתה זאת עונה של המלשות. במשך היום עורתי לכבשים רבים להמליט. אולם בדרך חזרה לא יכלו החלדות לנוע לבדם. היה עלי להרים אותם, להעבירם מרחקמה, לחזור אל העדר ולהעביר אותם. הוא אומר המרחק, בינתיים ירד הלילה ואנשי-המשק יצאו לחפש אותי. יתכן שזאגו לעדר יותר מאשר לי... " החיבור הצליח. העל זכה לבחינים, זו הפעם הראשונה בחייו. הדבר עשה עליו רושם עמוק. הוא הבין שזו הדרך לרכוש את ההערצה והאהבה הציבורית בגדלות, שהנער המופרע נכסף אליהן. הילד ייגאל מוסינזון החליט להיות סופר, ויהי מה.

סוכר אכזר נשק

"משחו לא עמד במבחן... הלא הוא, החברתי, הקרוי משפחה. משחם שבני חיוג עושים שקר בנפשם, ואפשר זהו שקר שלא מדעת. איני מאמין שיש אדם בעולם, אדם חושב, מרגיש, שיש בו מעמקים שיוכל להפנותו אדם אחד בלבד. המשפחה הנורמלית היא משפחה של אנשים אשר יבקשו להיחלץ ממנה, מי בבגידה חדיפנית, מי בבגידה לאורך כל ימיו, ומי — זוהי הקטגוריה האחרונה ביותר — שכל ימיו לא היה בו העז לתרגם את היותו למעשים... " (דוד גבר מאת ייגאל מוסינזון, עמודים 87-86).

רכו של הסופר החדש לא היתה סוגה בשושנים. הוא לא היה ילד-סלא. כבר מראשית צעדי חסר לו לחלוטין הרמיון היוצר, קלות-ההבקה של אדם עמוק-רגש, המעצב את דמיוניו ומסחם בהן משפט חיו שלו.

אולם כל אדם יכול להיות בעל-מלאכה בינוני בספרות, אם הוא מקדיש לכך את כל כוח רצונו. הוא יכול להשתלט על הטכניקה של הכתיבה, להחליף את כוח-היצירה בכוח ההתמדה. בהעדר דמיון פורה, הוא יכול להעתיק דברים מן החיים, תוך שינויים קלים. אמנם, איש כזה לא יגיע לעולם לפסגות-ההתלה, לא ירומם לעולם את הציבור לשיא החחיה הרוחנית. אולם כמו בכל שטח אחר, הוא יכול לסס על השלבים הראשונים של המקצוע, להישאר כוח אפור.

ייגאל מוסינזון הצעיר עבד עבודה שחורה. יצירותיו היו אפורות כשק, לא עשו רושם על איש שקרא אותן. אולם הוא לא הירסה. במשך שמונה שנים רצופות כתב מחזה אחרי

מחזה, מבלי שאף אחד מהם תוצג. מחזהו תסר אשת ער עבר מבמאי לבמאי, תוחזר על ידי כולם בחיך סלחני. רק כעבור חמש-עשרה שנה, אחרי שייגאל כבר הצליח לפרסם את שמו בדרכים אחרות, הוצג תסר בתיאטרון אוהל, ירד במהרה מן הבמה.

המזל האיר לייגאל שוב במקרה. מפלגת השומר-הצעיר החליטה לספח חוג של סופרים צעירים, שיאדירו את הפרסטיגיה של המפלגה. בטאונה, משמר, היה זקוק ליצירות. מוסינזון נודמן למקום, הגיש לאברהם שלונסקי סיפור בשם ליל שרב. אותו כתב במשך כמה ימי מנוחה, אחרי שפטיש נפל על רגלו. שלונסקי פירסם את היצירה, שילם תמורתה שתי לא-י. מאז היתה הדרך לעליה סלולה. מוסינזון הבין מיד שזה התלם בו כראי ללכת. בחברתם של משה שמיר, שלמה טנאי ובנימין גלאי כתב יצירות שקטות, שלא הרגיו איש, הוכיחו ברבים כי הצברים החדשים הם דור ממושפע, המוכן ללכת בדרכי אבותיו, תמורת תשלום מתאים וסידורי נוחות. האבות לא היו כפוי-טובה. טפרי-פועלים הזמינה אצלו ציור סיפורים, הוציאה אותם בספר בשם אפורים כשק — הגדרה קולעת מאד לרמתם ולתוכנם. בינתיים הצטרף ייגאל לקיבוץ. אחרי שהאיש בעל היהירות המופרות, שלא מצא לו ידידים, עבד בעבודות שונות מבלי להחזיק מעמד אף באחת מהן, החליט למצוא מנוחה במשק, בו היה אחיו משה חבר מכובד.

ייגאל לא היה חבר אהוד. מינהגו לדבר על עצמו כעל גאון בלתי-מוכר, להקדיש את כל תשומת-לבו לעצמו ולהתיחס באדישות מוחלטת לזולתו, לא נתקבל בסבר פנים יפות בחברה הקיבוצית. גם תוכן סיפורי אפורים כשק עורר אידרזון רחב. כי, כמו תמיד, לא הצליח מוסינזון ליצור עלילות חדשות מדמיונו. תחתן לקח סיפורי-שערוריות ומקרים טראגיים שונים, שקרו במשקים סמוכים, תיאר אותם, תוך שינויים קלים ושקופים. אולם מכיון שנמנע עדיין מלהוציא לשוק את הכבסים של משק נען עצמו, נמחל לו הדבר. בשבת השחורה נאסר ייגאל מוסינזון. ברבות הימים עזר לו הדבר לתאר את עצמו כגיבור המחתרת, לוחם אמין במשטר הבריטי. אך האמת היתה אסורה כשק: הגבר בעל הקול העמוק וההופעה הגברית המוגזמת לא השתתף מעולם בשום מיבצע. אך הוא ידע ליצור מסביבו רושם מתחרתי מובהק, כאדם המצוי בענינים ומתניע את גלגלי המאבק. כך נכנס לרשימת החשודים, נאסר במאסרים ההמוניים שלכדו ברשתם מאות חפים מכל פשע. מוסינזון עצמו, שהיה בהחלט חף מכל פשע של מלחמה בבריטים, שוחרר במהרה. גם מעמדו המשפחתי השתנה. כמו גברים רבים, שבלבם מכרסמים רגשי-נחיתות סמויים, הרגיש ייגאל תמיד כורח פנימי להוכיח לעצמו את גבריותו על-ידי מחזור עצום של ידידות. באחד המקרים האלה התחתן, נכנס לחדר משפחה, עזב את אשתו כעבור שלושה חודשים. כעבור זמן מה התחתן בשנית. כמו כמעט כל גיבורי ספריו, לא מצא מוסינזון קבילות בתי-משפחה. חובות משפחתיים היו מתחת לצרכיו של הגאון.

כל זה לא הגביר את אהבת המשק לחבר מוסינזון הצעיר. עוד לפני שפרצה מלחמת העצמאות היה נראה כי הגיעה השעה לפרידה ממושכת. הוא שוחרר זמנית. האמתלה הרשמית: חופשה של חצי שנה לשם כתיבת ספרו השני, גם הוא בעל שם סמלי מאד: מי אחר שהוא שחור. ייגאל ישב בנהלל, על חשבון הקיבוץ, שנשם לרחותה.

כשפרצה המלחמה, כבר היה ייגאל מוסינזון דמות ידועה. בעיני הרבים, וביחוד בעיני הרבות, סימל את הדור העולה של צברים, גבר כהלכה, לוחם המחתרת, חלוץ בעל-הכרה, איש העמל והעבודה. רק מעטים ידעו כי מאחורי אגדה זו עומד צעיר מופרע, אחוז רגשי נחיתות, שחצן כמעט חולני, שהיה קרוב לזילול כמעט אחיו מצד חברי משקו וחבריו בחוג הסופרים של השומר-הצעיר, איש שלא הסתכן מעולם בשום פעולה אמיתית של מחתרת כל שהיא. אחד האנשים שאהב אותו פחות מכולם היה אברהם שלונסקי, האיש שפתח לפניו בפעם הראשונה את הדרך לספרות.

בערבות הנגב מתנוצץ הסל...

"זיעה קרה כיסתה את גופו של (הילד) ירון. לא חיתה זו זיעה כתוצאה מהריצה. היו אלה שוב הפחדים הישנים לפני שמתחיל קרב. רק כאשר התת-מקלט פוצח בנביחה קולנית והרימונים מתפוצצים, אז עולה קצב חץ דם בטרקים ושווים על הפחד... כן, חיתה תשובות והתפתיעה של ירון, כחובן שאני פוחד. וזה חובן וטבעי. אז אם ישנה חובה, מתגברים על הפחד... (חסמבה בקרבות רחוב בעז, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 14).

בערבות הנגב, מתנוצץ הסל. בערבות הנגב, איש מגן נפל... בשום מקום לא שרו חובשי כובעי-הגרב שיר זה ביתר להט, בימים הגדולים של אביב 1948, כמו בגדוד הרביעי של חטיבת גבעתי.

בני הגדוד הזה התאסרו בכך שהם "גדוד קרבי". כונתם לא היתה רק שבני הגדוד משתתפים בקרבות. גארת הגדוד הזה היתה כי בשעת הצורך יוצא לקרב הגדוד כולו — על טבחיו ואספספאיו. נשקיו ורבי-סמליו. כאשר יצא הגדוד בתנועת-איגוף גדולה מאחוריו קחי המצרים באישוד, ערב ההסגה הראשונה, כמעט ולא נשאר במחנה אף איש אחד. החל בצירה המגיד (כיום סגן הרמטכ"ל אלוף צבי צור) וכלה באחרון הקקידים במטה הגדוד, צעדו מאת אנשי הגדוד בסור עורפי אדיר אחד בחולות הרכים של חוף מלשת. רק דבר אחד פגע בגאון קרבי זה. נשמעו טענות כי קצין-התכרות של הגדוד אינו ממלא את תפקידו הקרבי כראוי. מטה החטיבה חיפש גבר אמיתי למלא את מקומו.

האיש שנשלח מן העורף למלא את התפקיד היה גבר גבוה, בעל קול עמוק ושופע בטחון עצמי. חיש מהר פסטה במחנה הגדוד השמועה כי ייגאל מוסינזון הגדול הפך לקצין-תכרות גדודי. החיילים שידעו כי מוסינזון כתב סיפורים נלהבים על רוח ההגנה וגבורת לחימה, היו בטוחים כי מעתה ילך קצין-התכרות בראש הלוחמים.

הרושם הראשון היה מצויק. ייגאל הופיע על הבמה במסיבה גדונית, נאם נאום יפה בו העלה על נס את עלילות הגדוד ורוח גיבוריו. הוא כבש בסערה את לב בנות הגדוד, עזר להרים את מוראל הבחורים לקראת שעתם התיסטריות: הקרב על גבעה.

עוד לפני שנפל הראשון על הקיבוץ הנצור, נשם הגדוד כולו את המחנה בעורף. מטה הגדוד, על בנותיו ואנשי-שרותיו, תפס בית נטוש בכפר הערבי סואסיר, בטוח קצר מנגבה. מסביבו תפסו הפלוגות בסיסים קרביים. בנות, טבחים ואספספאים חסרו שוחות. חיש מהר הפך הכפר הנטוש לגיהנום. חיילי הגדוד יצאו ללילה ללילה לפעולות, נסלו בעשרותיהם. נגבה עצמה, והכפר הערבי הסמוך עיבדים, הפכו לשמות היסטוריים. המגיד עצמו עלה על אחד הגיפים של שועלי-שמשון, עלה על עמדות המצרים. מפקד הפלוגה אריה קוצר האגדתי נהרג יחד עם האספספאי הגדודי, משה הנצור. בנות הגדוד הופצצו.

רק איש אחד חסר — הגבר היחיד בגדוד כולו. הוא לא הופיע במשלטים המופגזים, לא הגיע מעולם לנגבה הנצורה, לא הראה את פניו אפילו בבסיס הקרבי. אנשים שחזרו לשעה קלה למחנה הרחוק בעורף, כדי להביא ציוד או לחשוף מקלחת חטופה, סיפרו לחבריהם בשוחות סיפור מוזר: במחנה העוזב של הגדוד, הרחק בעורף, נשאר ייגאל מוסינזון בחברת תריסר מבנות הגדוד, ומחכה בסבלנות לשיבת הלוחמים.

תחילה היתה זאת בדיחה. אולם כאשר חוסלו מחלקות שלמות בקרבות הגוראים של עיבדים, הפך הצחוק לכעס, כי האיש שהיה כה גברי בעורף הוא פחדן קיצוני. אולם אי-אפשר היה לכעוס זמן רב על מוסינזון. הוא לא חיפש תירוצים, לא הצדיק את עצמו. כשחזרו הלוחמים למחנה, היה הוא הראשון שהסביר להם בהרחבה את גילויי פחדנותו. הגדוד השלים על העובדה שמוסינזון שיר לבנות המטה.

אלא שבראש החטיבה היו אנשים שלא יכלו להשלים עם הסיפורים שהגיעו לאוזניהם. אחד מהם היה קצין-התכרות החטיבתי אבא קובנר, משורר שחשב קובע-פלדה והפך לאחד מסמלי רוח-הקרב של גבעתי. כחניך האסכולה הסובייטית, האמין קובנר שתפקיד קצין-התכרות הוא ללכת בראש הלוחמים, כמו הקומיסאר הפוליטי בספר אנשי פאנפילוב.

בינתיים הוכרו על הפוגה בחזית. פלוגות הגדוד של צידה תפסו את המשלטים מול קחי המצרים. מדי פעם קיבלו את פניהם של אנשים ואמניות, שהתנדבו לבדור את הלוחמים בנגינה או בקריאה. האיש ששלח אותם היה קצין-התכרות הגדודי. אולם מעולם לא הופיע הוא עצמו במשלט. הוא היה נותן לאמנים את ההוראות, והנהגה היה מובילם למשלט.

כשהתרכבו סיפורים אלה, נאמס הדבר במטה. וכך הגיעה הבדיחה המוסינזונית לסיומה.

מי אמר שהוא גיבור

ראיש שלא השתתף במלחמה אף בעולה אחת, אף בסיוור-לילה אחד, שלא הופיע במשלט אף ביום הסוגה, שלא נסע מעולם בדרך שיכול היה להימצא בה מוקש — לא אמר שלום ללוחמי נגבה ביום בו נשלח מחסיבת גבעתי, הוא חור אליהם בצורה שהיתה אופיינית לייגאל מוסינזון. שום אדם אחר בעולם לא היה מסוגל לזנוח גפישא כזו. זה היתה גמרו הקרבות, מיטב לוחמי החטיבה עוד שכבו במתיחות, כאשר נחקלה נבמטה החטיבה ידיעה שהיכתה את כל הנוכחים בתדהמה עמוקה. אחת הלוחמים חור מן ההעיר, סיפר כי נכח בהצגת-בכורה של מחזה מקורי חדש: בערבות הנגב, מאת ייגאל מוסינזון. המחזה תיאר את קרבות נגבה, סיפר קינל כיצד נצטוו חיילי גבעתי את המשק האומלל. אחרי שהצבא ערק מן הקרבות, נשארו בלי המשק עצמם לבדם, לחמו בעקשנות והוצילו את בינם על אפו ועל חמרו בלי הצבא.

חסיבת גבעתי הוסיפה במחזה זה במלותיו של ברוך, מפקד פלוגת הצבא בקיבוץ. קורא ברוך להתרגשות, ערב הקרב: "בתור איש צבא עלי לאמר: החלטתה להישאר (נגנבת) ולא לפרוץ את הכיתור (החוצה), כמוה כאיבוד לדעת. גרוע מזה, זוחי חסיתה. פשוטו כמשמעו. אין נחלמים בידים יקרות מול תותחנים... אין זו מלחמה. זה רצח. מול תותח צריך להעמיד תותח, לא בסר תותחנים..." (בעברות הנגב, עמודים 49-50).

סילוף זדוני זה של ההיסטוריה הרתירה את דמם של אנשי גבעתי. הם זכרו כיצד סיברו בני הגורו השלישי של החסיבה, מוסיסי פרברז תלאיבי, לנושט את גנבה, כשידיהם ירקות, וכאשר יהיה זאת באמת שחישה. הם זכרו כיצד פרצו בני גורו של מוסיגיון עצמו לתוך המשק הצנור, בהפעמים עצמם הודו בשרירותיהם מול תותחי המצרם. הגיפסים של שועלי השמסון, שזכו לתוארם בעצמם תורר למיבצע זה, אומץ'לבו האישי של ג'רה המדיד שישב בגימ' הפרור — כל אלה היו עדיין זכרונות טריים.

לא פחות טרי היה הזכרון על מעשיו של מוסינזון עצמו באותם הימים. העובדה שמלאכתי הסתלףו נעשתה בידי הפחדן החסידי, שנשאר בעורף הרחוק והבטוח בשעה שמאות התהגרו בגובה, כעידים, בעיראק-סודיאן ובבית-עמא. הכנו את הרונו של בני-החסיבה לחימה שפוכה. אנשי בנתיי הכריזו למלחמה על הניטה, שכבראש הלוחמים עומדים בני הגדול השלישי, "חזולות וגבה ככורים ובעצמם.

במשך כמה ימים היה נזמה שישפך דם. כיתות שלמות של לוחמי החטיבה יצאו להפריע להצנות, בידיעתם האילמת של מפקדיהם. קצינים גבוהים, שהורידו את סימני הדרגות מכתפיותיהם, השתתפו במיבצע. המסמרה הצבאית הוועקה להגן על התיאטרון. הבימה נכוצה במהרה בפני זעם החיילים. מוסינזון הוועק לתיאטרון, נדרש להכניס מיד שינויים יסודיים במחזה. כך נערכה ה' קומדיה שחזרה, כמעט באותה צורה, כעבור 9 שנים: ייגאל תיקן ותיקן חלקים שלמים מיצירתו, הפך אותה כמעט על פיה. ב' יצירה המתקנת נשאר הצבא להגן על ה' משש, משצין בבבורה עילאית.

מוסיננון עצמו לא התרשם מכל הענין.
הוא תיאר את עצמו כקרבן של פגיעה
דיונית בחוש-הביטוי, השמיען את אבא קוב-
נר ורמו ולא הענין גובע מפיאדה אישית.
גוברות הגנב, סוסדמעות פרימיטיבי
יעיל, הסך להצלחת-קופה גדולה. האיש שלא
התחם מעולם בערכות הגנב, הרחיב אלפי
לירות על-חשבון חללי הקרב, ניצל את אה-
בה המלא אליהם.

רחוק זה לימד את מוסינינו לקח חשוב:
 שההזדהות עם לוחמי החזית שהיה המיד
 בספק בקופה. כך קרה שהפחדן החטיבתי,
 שלא שמע שיקרה של כדור אויב, הפך
 לדובר הלוחמים. מוסינינו דאג לקשט את
 הצירוף בצעירים גיבורים. חביביהקהל.
 הייתי בלטרון. אינני יודע
 אם השם הזה, לטרון, אומר
 לכם הרבה. אך זה היה גי'י
 נוס. לטרון! גם שם היו לי
 אנשי גיוס-חזון לארץ. לא רק
 נשק לא היה במידה מספקת.
 לא גם סמיכות לא היו. וחמ'
 סיו. וברחש. ואנשים התעלפו
 בשדה. התעלפו ומתו בש'
 זה. בפעם הראשונה נתקל'
 נו בתותחנים חמשים. אנשי נהר'
 גו. נתרסקו. ועל דעתו של

איש לא עלה להתחפר. להתחפר ! והפקודה שנתקבלה היתה אכזרית :
להמשיך בכל מחיר ! לפתוח את הדרך לירושלים ! אחרת ירושלים
העברית נמחקת ! (בערבות הנגב, מאת מוסינזון, עמוד 48).

חַסְמֵבָה בְּרַחוּבוֹת תִּלְאֵבִי

„אילו הייתי סופר ... אין זה מתפקידך רק לפתור בעיות. עליך לחשוף אותן. לגלותן. להצביע עליהן. אם תכתוב עוד מאה סיפורים על רועיצאן, ועל רפתנים, ועל מטפלות בבתי-ילדים, וכיצד כולם כולם מסורים, וכולם סתוירים, וכולם אין בלבם אלא עבדותם, הנך משקר. זהו. האמת היא במאבק של האדם עם עצמו, עד כדי חריצת פסק־דיו על עצמו ואם לחיים ואם למוות (דרך גבר, מאת ייגאל מוסיונון. עמוד 69).

דמחמה נגמרה. על חברהמשק יגאל במשק. אולם לחברהמשק מוסיונו לא היה שום חשק לכך. חי החלוציות, אותם תיאר בצבעים כה לוהטים בבערות הנגה, לקול משק הסוחר הדגול. הם נועדו לאנשים שפוסים יותר. הוא קיבל שתיים חופש מן המשק. אולם עוד לפני שהספיק לנצל אותן, קרה משהו

• מוסינזון קרא לנגבה בשם "בקעת יואב". השם היה שקוף, כי מצודת עיראק סואיאל, ליד נגבה, נקראה עליי חטיבת גבעית רשמית בשם "מצודת יואב", על שם יואב דובנו, חבר משטח נגבה, שנהרג במלחמה.

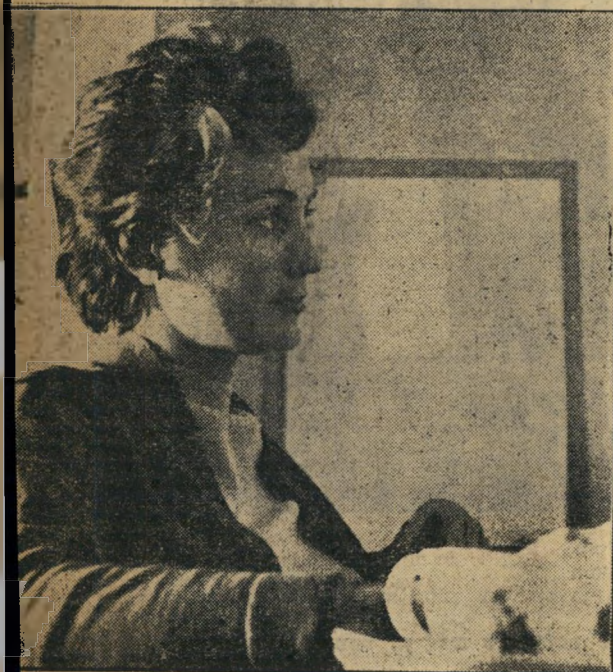
גיבור הטרדיה היוחית החליט לקנות משק פרטי לעצמו, לאשתו (השניה) ולשלושת ילדיו. הכסף השני בהמחאה הודות לפורענותה האישית של ד"ר אהרון ברוך המנות מנהל ב"ל. אולם החוב היה גדול. מיאל מסיינון יצא להרחיק כסף. במהירות ברוך למד מהמלאכה שנאלצה אופיינית לו: יצור המוני של ספרות, כסחורה הועברת לסוחר.

במרס 1950 הופיע הספר הראשון של חסמבה, ראשי התיבות של „חבורת סוד מוחלט בהחלט“. תוך שבע שנים יצא מוטינוון 14 ספרים של חסמבה, ששמותיהם עמידים על איש: (א) חסמבה, או חבורת סוד מוחלט בהחלט, (ב) חסמבה בבית האסורים, (ג) חסמבה ושוודי הוטסים, (ד) חסמבה ואוצר החזה של חמלך הורודס, (ה) חסמבה וילדי ההפסד, (ו) חסמבה ובמסד הנדול, (ז) חסמבה באזור המסוכן, (ח) חסמבה בבשי' הגיוני הרעבי, (ט) חסמבה וחסדו של טורקלין, (י) חסמבה והמרגלים בחיליאהאורי, (יא) חסמבה בצ'יפוני נפולונס והקילופוס, (יב) חסמבה והאמלמוני במטיבי' התחזורה, (יג) חסמבה במארבי' תנול, (יד) חסמבה בקרבות רחוב בעזה. מספר 15, העומד להופיע, הוא חסמבה במסתרי ניריוורס. לרוע המזל, טרחו מכבירים מעטים לקרוא את הספרים, בהם הולעס תוך חדש שלם במדינה. כאשר עשתה זאת וצדה מטעם משרד החינוך והתרבות, שיטבה על מדות ספרות הילדים, ההליטה לכלול את כל ספרי חסמבה ברשימה הקתורה של הספרים הבלתי־רצויים.

חטמה אינו קישט סתם, מן הסוג השופע בארצות רבות. הוא קרוב יותר לספרות-הילדים בארצות סאסיסטיטיות. ילדי חטמה, בני 8 או 10, הם חבלים מומחים, מזגלים, מומחים ללונשק למינהו, הרגי ערבים רעים. בספר האחרון מנהל יורן הקסן שיחה סלפונית עם עבד אלנאצר, שהוא רודן מוטמטם ושחצני, בעל צחק פרוץ ועצבני. אומר יורן לעבד אלנאצר, אחרי שחדר לבית המושל הצבאי בקוזה, וחברתו תמר תקעה אקדה בגבו של המושל: "מזכר נער ישראלי, ואני מזוהר אותך עבדול נאצר, שלא תלך בדרכם של המון הרעש והיטלר, כי יסוף יהיה כסופם... פרעה ששטה לנו קונצים קיבל 10 מכות, ואילו אתה תתבל תיכיר".

במקום אחר: "ירון וצון עמדו בפתח החדר וחזכו לאלמוני (מצרי). וכאשר הגיע שם לו צון רגל, והלה השתבח על גזונו. אז מיד התאוסס, שלף אקדוח והחל לירות לעבר ירון וצון. ירון לחץ על הדק התת־מקלע שבידו, צרור כדורים שם קץ לירייתיו ולחיייו של המצרי." ילדו חסמבה מקבלים היראות אשיות ממשד דין, מעריצים את בן־גוריון, דין ואלתרמן, גדולי הדור, וחולמים על היום בו תציג הבימה את הדיבוב בקאריה.

אולם מוסינרן לא הסתפק בהוצאת ספר אחד של חסמבה כל חצי שנה. הוא כתב באותה תקופה ערימה של מחזות (צובקו), אנדרוד, אם יש צדק, אם לא שם ועוד), ים שבו מערכונים, ואת הרומן דרך גבר. ככולם הלך בתלם התרוש, תלם כזו בעינים שהיו באותו הזמן פופולריים בדעת־הקהל. גם את הסיוון גינה רך לאחר ששנתקל כל מגיניו האחרים.

והקרבן ג'ודי שפסל, הארוסה שמוסרין ח' על חשבונה, לקח את כספה, קנה למענה בית ורשם אותו על שמו. ג'ודי יפה ומשכילה, האמינה להבטחותיו על חיי משפחה.

הכסף זרם אל הסופר המצליח כמעין המתגבר, בחוגי הסופרים סיפור בדיחה אופיינית. אחד החברים טיפלן למשפחת מוסיגונו, ביקש לדבר עם הסופר. השיבה אשתו: „הוא עסוק. זה עתה התחיל לכתוב מחזה. חסר כמה רגעים על הקו עד שיגמרו...“

אפילו מוסיגונו, שאין לו ספק שהוא גאון, פיקפק ברמת יצירתו. ברעיונולושה כאלה היה אומר לבגיישיחו: „אני יודע שזה זבל. אבל אני צריך כסף כדי לבכס את משמחתי. כשהיה לי מספיק, אפסיק ואותחיל לכתוב יצירות של ממש! הוא לא ידע, או לא רצה לדעת, כי יצאנות ספרותית, כמו יצאנות אחרת, אינה נגמרת לזולת. כל יצאנית־רחוב סבורה שתפסיק כאשר תאסוף די כסף. אך משך מה אין מועד לה גמיע לעולם.

סופר הדור על חשבון „הדור“

הרואים יעודם באמנות, אין מקומם כאן. עדיין לא ... יורידו כאן ממרומיו כל אדם הרוצה להמייא מעל לחיי החולין. יקצצו כנפיו. עדיין אין כאן חלל־מרחב בשביל מרומים. יש שאומרים זאת במפורש. ויש שאינם יודעים להגיד כן. אך גם הללו מרגישים שעדיין חובטים החולין את כל האדם כולו, ללא שיוir. ודווקא מפני שקשה לעמוד בכך, הכל מניס את יוצאי־הדופן. זאת היא קנאה שישי בה גם מן הקודש. אתה לא תוכל לעמוד בה ... " (כבשים, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 32).

רנני החולשה בחייו של מוסיונון, בהם הודה בפני עצמו על ערכן האמיתי של יצירותיו היו מעטים. ההכרה שקוננה בלבד עוד משחר ילדותו — שהוא גאון — התחזקה מיום ליום. הצלחתו הקופתית הגדולה והעובדה שהמבקרים התייחסו אליו

המומחה ייגאל מוסינזון בפעולה, בשעת בחירת מלכת-יופי. הוא התחתן פעמיים במשק נען, נפרד משתי נשותיו. כעת הוא אב ל־3 ילדים, שהמבוגר בהם הגיע כמעט לגיל אשתו החדשה.

המוצתה ייגאל מוסינזון בפעולה, הוא התחתן פעמיים במשך כעת הוא אב ל־3 ילדים, שהמבוגר בהם הגיע

בסלחנות רחמנית, הגבילו את בטיחוננו העצמי בצעד-ענק. הוא החל פותח כל שיחה עם רבים במלים: "אני יגאל מוסינזון" חיוני רגיל היה לראות את יגאל מתערב בקהל ילדים בהצגת חסמבה, אומר בחשיבות רבה: "אני יגאל מוסינזון הסופר" ונוטל כמעט בכוח מן הילדים הנבוכים את ספריהם, כדי לחתום עליהם.

אולם בתחן גברי זה לא חדר ללבו ענימה. כאן כן עתה היה זקוק לעידוד מתמיד בצורת הערצתן של בנות חרשות, שהתחלפו בקצב מסחרר. המשק בבית-שערים, שנוהל בידי אשתו השניה, כמעט נשכח. יגאל ישב בעיר, הסתובב בחוגי הבהימה, התידד עם בעלי-השררה. מאות נערות צעירות, רובן בגיל 17 או 18, זכו לכך שהגבר הור, המתחיל להקריט, ניגש אליהן, הושיט את ידו בעלת האצבעות הכסופות-קמעה, ורעם לעומתן בקול גברי עמוק: "שלום, אני יגאל מוסינזון. מה שמך?"

סיסרה עתונאית ידועה, שביקשה להיפגש עם מוסינזון לצורך הרכבה דרמטית. "ניגשתי לדירתו. הדלת היתה פתוחה קצת, וקול עמוק חזימיני להיכנס. בפנים מצאתי את יגאל מוסינזון רובץ על השטיח, עטוף בגלימה אקזוטית, ראשו שעון על זרועו בהבעה רבת חשיבות. הבינוני שלא יכול היה לקום ולפתוח את הדלת, כדי לא לקלקל את הרושם האדיר..."

בשיא תקופה זו קרה משהו שהפתיע רבים: יגאל מוסינזון התגייס למשטרה בדרגת עוזר-מפקח-מחוזי (שלושה כוכבים), דרגה אשר שוטרים חתיקים מגיעים אליה רק אחרי שנים ארוכות של שרות. יתחקל סתר הפסקיד בידי את תפקיד קצין-העתונות במטה הארצי. הוא מילא אותו בנאמנות — במידה שיכול היה להקריש לו את זמנו. לדוע המזל, קשה היה להשיגו. לעתים קרובות מאוד היספו העתונאים בקוחחנות, אך ללא הצלחה, את הקצין.

מדוע התגייס יגאל, שאז כבר היה סופר ידוע, לתפקיד זה? היתרונות היו גלויים לעין: מכונית שנמסרה לרשותו, משכורת קבועה שלא הפריעה לו להקדיש את עיקר זמנו לכתיבת ספרי חסמבה ודוד גבר, הכנת ההצגות קובלן ואדוראדו בעזרת המשטרה. אך המשטרה לא הסתפקה בכך: היא התרימה למענו ומסרה לו בחינם חדר ברחוב זמנהוף מס' 22, אותו מסר יגאל כעבור שנים לדיירי אחר, תמורת דמי-מפתח של 2000 ל"י. הסלפון, שהותקן על-חשבון המשטרה, נשאר בדירה עוד שנתיים אחרי שיגאל הפסיק להיות קצין-המשטרה. ממשלת ישראל הוציאה בשמחה את כספי משלם-המסים כדי לכסות את החשבונות השוטפים של הטלפון של הקצין-לשעבר.

אולם את מעשהו הגאוני ביותר ביצע מוסינזון אחרי שעוב את המשטרה ורצה לנסוע לאמריקה. הוא היה חורר אמונה שמסריטי הוליבוד יקפצו על מחזותיו המהוללים, אותם

האב, הבן ורוח הקודש

שתי תמונות אלה מראות את יגאל מוסינזון בחברת בני משפחת בן-גוריון. התמונה משמאל מראה את הסופר עם עמוס בן-גוריון, ידידו הקרוב, אותו הוא

השתה, בצניעות רבה, למחזותיו העיקריים של ויליאם שקספיר. אולם חיה דרוש כסף לנסיעה, ולכך לא היה.

זמן קצר אחרי נסיעתו של מוסינזון לאמריקה פשטה בארץ שמועה מעציבה. משה לאוזן עבר בכסית, ואחר כך בארץ כולה, כי יגאל נוטה למות בנכר. הוא חלה בסרטך הדם, מחלה שאין לה תרופה, וימיו היו ספורים. מכריו הצטערו בליבם על כל המחשבות שחשבו עליו אי-עם, והעתונאים החלו אוספים בשקט רב את החומר הדרוש להסדר ראיון מניין צצה חשמועה: רק כעבור שנה נודע בחוג מצומצם כיצד הוכן התבשיל. בהיותו זקוק לכסף, ניגש יגאל מוסינזון לעורך הדור, עתון-הערב של מפא"י, וגילה לו בקול רחייגון, בסדר מוחלט בהחלט, כי חלה במחלה הנוראה. רק רופאים אמריקאים יכלו להאריך את חייו בכמה חודשים עלובים נוספים. הוא ביקש שיתנו לו כסף, כמעשה-חסד אחרון.

העורך, אדם טוב-לב וחסד-רש, לא יכול היה לסרב. הוא גייס סכום גדול (לפי גירסה אחת: אלפים לירות) ונתן אותו לסופר כמפרעה על-חשבון הרשימות שיכתוב, אם ירצה השם. ואמנם רצה השם: בעוד שחזרו עצמו שבק חיים לכל חי, נשאר יגאל מוסינזון שלם ובריא. מעולם לא החזיר את הכסף לבעליו.

בערבות נ"י-יורק

"הענין הוא, פתח יואב אשל (שליחו האישי של חרמסכיל), שיש לנו קשיים מסויימים בנולד נ"י-יורק. לפעמים אנו מצליחים לרכוש כמויות נשק בשביל צה"ל... בזמן האחרון נהרגו שניים מאנשינו, אמריקאים ברבבות חושק... ובכן, הועלתה ההצעה שירון זהבי יסע לניו-יורק... ובכן, חחי תשובתך?" "א"ו כל תשובה, השיב ירון, אני עומד לשרות מדינת ישראל..." (חסמבה בקרבות-רחוב בעזה, מאת יגאל מוסינזון, עמודים 171-170).

מן קצר אחרי השמועות המעציבות על מותו הקרוב של מוסינזון, הגיעו לארץ שמועות מעודדות יותר. בעתונות התפרסמו ידיעות משמחנות שמוסינזון זכה לתקלחה

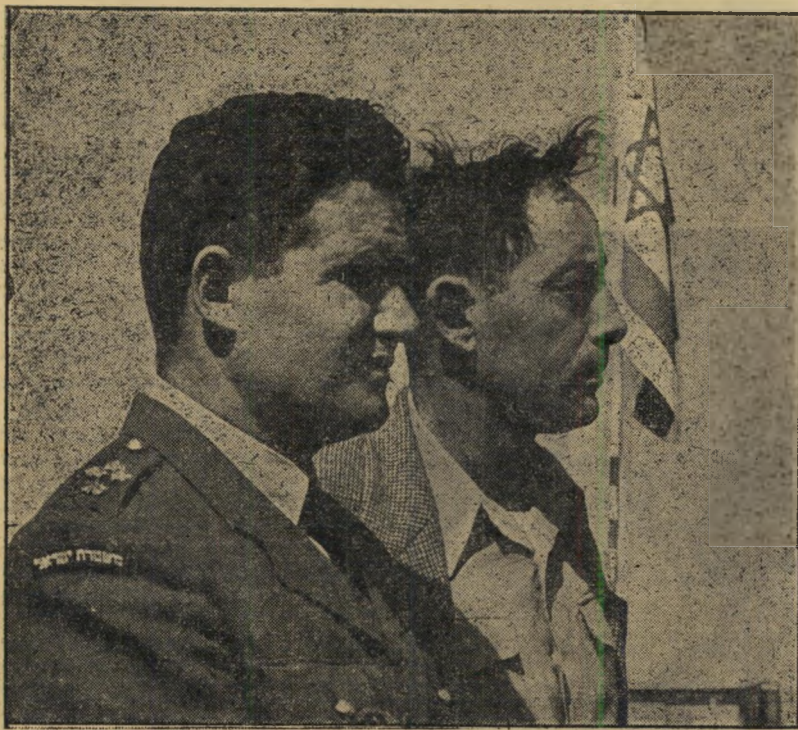
עצומת באמריקה. נתקבל חרושם שמפיקי ברודווי והליבוד הניחו כל עבודה אחרת, ועמדו בחור כדי לרכוש את הזכויות על מחזות מוסינזון, ובעיקר על בערבות חנגב וקובלן. כאשר חזר מוסינזון עצמו לארץ, כעבור למעלה משנה, לביקור חטוף, אישר ידיעות מסחררות אלה. דורי שארי, המפיק ההוליבודי המהולל של מג"מ, שילם לו אלפיים דולאר, ותירגם על חשבוננו את מחזותיו של יגאל. עבודת ההפקה היתה צריכה להתחיל בכל רגע.

המציאות האפורה-כשק שוב היתה קצת שונה. היא היתה רחוקה מאד מאורות-הניאון הנוצצים של ברודוויי. באחת הפגישות בחוגי הבהימה היהודית בניו-יורק, פגש מוסינזון את משה כהן, אז עורך עתון יהודי באמריקה. כיום העורך הספרותי של ג'ורטלס פוסט בירושלים. מוסינזון ביקש מכהן, צעיר משכיל ונעים-הליכות, בעל רקע דתי, לתרגם לו את המחזה קמבזוט, תמר אשת ער ותמצית של דוד גבר. כתשלום הבטיח לו יגאל כ-800 דולאר, נוסף על תאחוזים הרגילים כאשר יוצגו או יוסרטו היצירות.

כהן התרשם מן הגבר הגבוה, שנראה לו כטיפוס נהדר של צבר גברי, לוחם וישר. הוא ידע כי ישראלי אחר, עודד בורלא, בנו של הסופר החיפאי, כבר תירגם את קובלן (תוך עיבוד חופשי, בו הפך קובלן המארוקאי לסורטוריקאי ג'ורטוריקי בשם ריקו). היה זה מן המפורסמות בניו-יורק כי בן הכס, הסופר המפורסם, עומד להציג בעצמו את "ריקו". מוסינזון שילם לכהן 100 דולאר בו במקום, והאיש החל בעבודה. בהתלהבות רבה שכר כתבנית, שילם לה 125 דולאר מכיסו. במועד הקבוע מסר את היצירות ליגאל. אולם לסופר לא היה כסף. הוא קיווה לקבל סכומים גדולים מבן הכס ומדורי שארי.

משה כהן התמים לא ידע, כמובן, כי כל הטיפוסים על הכס ושאריו לא היו ולא נבראו. אך לפתע החל מוסינזון לחשוך מכל הענין, התיחס אל החוב כאל בדיחה מוצלחת שעבר זמנה, אולם כהן לא הבין את הבדיחה. הוא פנה לעורך-הדיון גייקוב גולדנקופ, הורה לו להגיש תביעה משפטית. הפרקליט, יהודי ציוני, ביקש למנוע משפט מביש, שיגרם לפרסומת רעה נגד ישראל. הוא הזמין את יגאל אליו, דיבר אל לבו, הוציא ממנו את התשלום בלירות ישראליות, בצייק משוך על בנק קופת-עם בתל-אביב. כהן, שעמד לעלות לארץ, הסכים לכך.

בוזה לא נסתיימו היחסים. כעבור זמן צילצל יגאל שוב לכהן, ביקשו לקשרו עם הוצאת-הספרים הגדולה, סיימון את שוטטר. ואמנם, הודות לשידולו של כהן קיבלה חברה זו את הקטעים המתורגמים של דוד גבר, מסרה אותם לעיון לידי אחד מעורכיה. סיכום העורך: "הספר הוא קיטש גמור... יש בו מין ואלומות בלי סוף. באמריקה אין מחסור בסופרים הכותבים כך." אולם מסתבר כי מוסינזון לא זועזע מביקורת קטלנית זו. רושם לא פחות גרוע מכתיבהיד עשה מוסינזון עצמו. התנהגותו הרגילה של יגאל,

משרת מזה שנים. מימין נראה מוסינזון בין רנה ודויד בן-גוריון, בתום הצגת-הבכורה של זרזק אלתו לכלבים. מוסינזון סיפר כי פגש את ביג'י במקרה והזמין להצגת חסמבה. אולם למעשה הזמין ביג'י עצמו את כל שרי המשפחה, כמעט בצורה של פקודה מפורשת.

שתבריו בישראל חדלו זה מכבר לשים לב אליה, עוררה בחוגים המשכילים של המו"לים בניו-יורק תדהמה רבה. היה קשה להם להתרגל למוסינזון, שהוציא מכיסו צרור של קטעי-עתונות ישראלים על עצמו, והקריא באוזני בני-שיחו דברים על "הסופר הגדול יגאל מוסינזון" — "מוסינזון הוא יוצר דגול" וכיוצא-באלה. אמר אחד ממנהלי סיימון את שוטטר, יהודי בשם קפלן, אחרי מבחן כזה: "לאיש הזה, יגאל מוסינזון, אין לו שום צניעות מזויפת."

שמעו של מוסינזון נסוך בחוגים המתאימים. כשפנה משה כהן, למען יגאל, לסוכנות האמנותית העצומה מ"א, שגם בראשה עומד יהודי, השיב אחד המנהלים, הארלנד מאססון, קצרות: "איננו מעוניינים בגינטלמן הזה. כבר שמענו עליו." מי שלא שמע עליו, לרוע המזל, היה משה צבי סראנק, לשעבר מנהל יחסי-הציבור של אבא אחשי. אחרי שחזר לאמריקה תירגם פראנק את מחזותיו של יגאל, אדם ללא שם. גם הוא חיכה לשכר התירגום.

כל אותה שעה המתה הארץ מידיעות מוסמכות על הצלחותיו האדירות של מוסינזון באמריקה. כשחזר לביקור, סיפר לכל ידידיו בסוד כמס, כי זכה לחלומו של כל גבר: לידירות אינטימית עם הגב' מארילין מונרו. הוא פגש אותה, לדבריו, בפתח הסטודיו לשחקנים של לי שטראסברג, העמיד פנים שאינו מכיר אותה, והזמין אותה לסעודה. השחקנית המהוללת כל כך התלהבה מן הישראלי הגברי עד שלא יכלה לעמוד בפני קסמיו. הסיפור פורסם בעתונים, הוכיח סופית כי יגאל מוסינזון, כובש הוליבוד וברודווי, השתלט על אמריקה בסערה.

דוד גבר בעלמה

"הוא לא הזכיר את שמה של תמר, סגנית חסמבה. אך בלבב הירהר בה רבות וארוכות. רק ילדים יהודיים אהבה מהי, 'בינו זאת...' (חסמבה בקרבות-רחוב בעזה, מאת יגאל מוסינזון, עמוד 20).

מוסינזון לא כבש את מארילין מונרו, הרי קסף פרי אחר. הוא סחט אותו בלימון זרזק אתו הצידה.

גידי שפאל היתה צעירה בת 26, יפה, תמידה, משכילה ואמידה. הוריה באו לאמריקה

מולנא. נתנו לבתם חינוך טוב באמריקה ובאסליה. ביוזי זכתה לתהילה כצלמת אמנותית. פירסמה את יצירותיה במיטב הניכר שבועונים האמריקאיים, צברה סכום ניכר של כסף. היא נסחפה בזרם חיי-הבוהמה של גריניץ'-וילאג, שכונת האמנים של ניו יורק, בעלת החיים הסוערים וחבריה-היצירות. אחרי שביקרה בארץ, בה עבדה זמן-מה כעורכת סרט ישראלי, הסתובבה בחוגי הישראלים בני-יורק.

באחת המסיבות בבית עודד בורלא, הוצג בפניה יגאל מוסינזון, סופר גדול מישראל. תוך זמן קצר התפתחה ידידות, שהפכה במהרה לאהבה עמוקה.

כיצד התאהבה ביוזי המשכילה והמבריקה בגבר הפרימיטיבי, בעל האהבה-העצמית וגם ההליכות? התשובה היתה מסובכת. אחרי חיי הבוהמה האמריקאית נכספה ביוזי לבנה לגבר אמיתי, ישר, חסר-סיבוכים, עובד אדמה וגיבור-מלחמה, שנראה לה כשונה ורחוק ממכרות, בני הכרך המושחת שהת-יחסו לאהבה בקלות-ידעת. מוסינזון היה סולידי. הוא הבטיח אהבת-נצח, משפחה יציבה, בית בטוח, ילדים. ביוזי האמינה לו.

למולו הרב של יגאל, דיכר אגלית עלגות. מכיון שלא יכול להביע בה שום רעיון מופשט או מחשבה עמוקה, היה קל לצעירה הזאת להאמין לעצמה שאמנם שופע האיש רעיונות עמוקים, שאין הוא מסוגל להביעם את יצירותיו של מוסינזון, לא היה לה כל קושי להאמין שייגאל אמנם גאון. בסוד גילתה לה שמאז שקספיר לא קם מחוץ כמותו, וכי יבוא יום והעולם כולו יפול לרגליו.

לא היה לביוזי ספק כי קרוב יום גשואיה לגבר הסולידי. ללא היסוס נתנה לו 750 דולאר עוד בשלושת החדשים הראשונים של היכרותם. לא פחות סכמי היה שייגאל בא להתגורר בדירתה היפה, בשכונה אמידה של ניו-יורק, אכל והתלבש על חשבונה, קיבל ממנה דמי-כיס נדיבים. מכיון שייגאל התאונן על מחלות ומכאובים שונים ומשונים, עודד בביוזי את החוש האמיתי, הטמון בכל אשה. היא היתה מאושרת. בפעם הראשונה בחייה ניתן לה להקריב את עצמה כולה למען גבר, הזקוק לה והמאוהב בה.

מוסינזון לא נתן לביוזי להמשיך בעבודתה. הוא לא יכול היה לסבול סביבו אשה עובדת, שיש לה ענינים משלה. להעריך את יגאל מוסינזון הינה עבודה מלאה, המצריכה 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע.

כשפרץ מיבצע-סיני היה יגאל מוסינזון בנכר, ונכצר ממנו לקחת חלק אישי במעשי הגבורה. עשו זאת במקומו אנשי חסמה, שאת עלילתם תיאר בחזרו ארצה, מיד אחרי שחלפה סכנת-ההסצות. לפני שיצא לדרך, לקח מביוזי 6000 דולאר בשני שעורים — אחד בסך 5000, השני בסך 1000 ל"ל. בכסף זה היה עליו להכשיר את הקרקע לחיי-המשפחה העתידים בישראל.

עד היום לא ברור כיצד עבר סכום זה של מטבע זר לישראל. קשה היה לתאר שקצין המשטרה ואיש-המוסר יגאל מוסינזון יבצע עבירה פלילית חמורה כמו הברחת-מטבע. אולם איש לא גילה עדיין שום מיסמך רשמי המעיד כי הכסף אמנם עבר בצנורות רשמיות, הוחלף בשער רשמי.

כעבור כמה חדשים עברה גם ביוזי. היא שמחה לראות כי יגאל רכש למענה בית כחול קטן ובוודד ברחוב יחזקאל, בצפון תל-אביב. היא לא ידעה כי יגאל רשם את הבית על שמו. ככל אשה מאוהבת, לא שמה לב לקטנות מעין אלו. היא נתנה ליגאל את מכוניתה, חסותחול הנושא את המספר האסלקי רומא-281425, ושהיה משוחרר ממכס כרכוש תיירות. אולם גם ביוזי המאוהבת לא יכלה שלא לשים לב להפרעות קטנות בחיי היום-יום. אמנם הציג אותה יגאל כ"אשתו", הבטיח למכריו שהוא פותח דף חדש בחייו, וכי מעתה לא ישום

קצין-משטרה כי עודד השבועון מת מן הפצעים שנגרמו לו על ידי ניבוריו של מוסינזון. למחרת שונה סוף זה, שנראה לכל הנוכחים כעצה ברורה להרוג את עורכו של השבועון המסוים.

אפילו מבס בעלמה. בכל זאת קרו דברים מוזרים. סיפרה ביוזי השבוע לכתב ידיעות אחרונות, יוחנן להב: "החיים בבית הכחול לא היו אידיאליים. אחת לשבוע סיפר לי יגאל כי עליו ללכת לצבא, וחזר לפנות בוקר. פעמים נטל שמיכה ובקבוק-משקה, ויצא לקבל השראה..."

כלבים ובית "הביאה"

לא תביא אתנדרזונת ומחיר-כלב בית אדוני אלוהיך לכל נדר, כי תועבת אדוני אלוהיך גם שניהם... (דברים, פרק כ"ג.)

בואז של יגאל לארץ בא במועד הנכון. משפט חברו, עמוס בן-גוריון, הגיע זמן עתה לשיאו. צמרת משטרת ישראל התגונדה תחת עומס הגילויים המאוסים שנתגלו במשפט. רצח קסטנר, על נסיבותיו המאורות, הסיל צד כבד על מנגנון-החוץ. תנסיגת מסיני הטילה צל כבד עוד יותר. סחר היסטרי מפני זעם הקהל השתרר בחוגי השלטון. דויד בן-גוריון ואנשי קבוצתו הגיעו לכלל מסקנה כי העולם חוזר הפך גורם ציבורי המסכן את יסודות שלטונו.

אמצעים שונים להריסת השבועון נכשלו. עתון-רשמי מיוחד שחוצא מטעם מנגנון החוץ, ביוזמתו האישית של ביגלי, ושבזו הושקעו קרוב לחצי מיליון ל"ל, הפך לבדיחה ציבורית. הנסיון לסבך את העולם חוזר במסכת עלילות, כאילו הוא קשור במקרי ובמחתרות מאשיטיות בעת ובעונה אחת, תתמוסס מול אי-איומן הקהל.

קשה לקבוע במהו של מי צץ הרעיון הנאוני לפתוח חזית חדשה נגד העולם הזה, כשסחב בו אין השבועון יכול להתגונן. קרוב לחדאי כי היוזמה יצאה מחוגו של ביגלי עצמו, ושנמסרה לטיפולו של גרשון זק, מורה שהיה בשעתו ממונה מטעם ביגלי על חיל-הים, נכשל בתפקידו, עבר לכפר הירוק ונשכח מלב הציבור, אם כי נשאר בעל עמדה מרכזית בחוגי הידי-השחורה.

הרעיון החדש היה להציג לעיני הציבור מחזה-זוהר, שיוכיח כי העולם חוזר הוא מרכז השחיתות בארץ, ואילו העסקנים המושחתים, שמעשיהם נתגלו בעמודיו, אינם אלא קרבות טורפים של קנוניה שפלה של פושעים פרי ליטיים. שום סופר רציני, גם לא מבין משרתי מפא"י, לא היה מוכן לקבל על עצמו את המשימה הקדושה. אולם יגאל מוסינזון, האיש שלמד לכתוב בשביל כסף, קצין-המשטרה לשעבר וחברם של יחזקאל סהר ועמוס בן-גוריון, היה מוכן לכל.

תוך ימים מעטים הושלם המחזמר. הפתי דן החטיבתי של גבעתי הפך בו לדוברם של לוחמי-המיטלה, הצנחנים הגיבורים, ש"הבינו כי רצח עורכי העולם חוזר אינו אלא המשך טבעי למיבצע-סיני. אני למדתי לצי נוח בשביל להשימד ולהרוג. אנחנו למדנו לרצוח, אבא... ואני לא אשתוק על זחל... אני לא ארים (יד), אבא, אני אוידי! ולא רק אני נשבור (לעורך השבועון) את כל הפצימות לא חלכנו ליחרג בסיני בשביל שישיף מיץ אותנו כל מי שיש לו פה ועט... ואילו אב שכל, שכנו נהרג במיטלה, אומר אחרי ההתנקשות בעורך השבועון: "אילו היה הבן שלי עוד חי, חייתי אומר לו ללכת יחד עם הבן שלכם (לחתנפול בליה על העורך)".

הבעיה השניה היתה להכניס את אתנדרזון זה הספרותי לבית-המקדש של התרבות הישראלית: הבימה. הדבר לא היה קשה בי יותר. הבימה חדלה מוזהר להיות גוף תרבותי לוחם ונושם. אחרי משאומתן קצר בין הבימה לבין מרכז מפא"י, שצידיי הכספיים טרם הובהרו לגמרי, קיבל אהרון מסקין, מועמד מפא"י לכנסת, את ההצגה תחת חסות ת.י. החזרות החלו בקצב מזורז.

ככל שהתקרב מועד הצגת הכבודה, כן התגבר בלבו של יגאל סחר סתום בפני תגובת האנשים אותם ביקש לזרוק לכלבים. למרות שתמיכת המנגנון האדיר של השלטון היתה מובטחת לו, קיננה בליבו דאגה סתומה. לא היה לה שום הסבר המיוני — זולת המצפון הרע של אדם, היוזע כי הוא עושה-הכחמה מלאה מעשה בזוי.

באחד הימים פגש במקרה את עורך-העיתון שמואל תמיר, בביתו של הרופא הרצל קוק,

בשורה הראשונה, רגע אחרי גמר הצגת-הכבודה. מימין: רבקה כנאלטון, הנמנית באופן הפגנתי מלחמו-א"כ; בעלת זלמן סזר, מאופק פאד; דויד ופולח בן-גוריון, ספגנים חתלתבותס, לוי אשכול ורעיתו; מזכיר-טפא"י יוספטל ואשתו.

ההלחשן

אחיו של הלל קוק. אני רוצה לספר לך על המחזה שלי. אמר לו. כעבור כמה ימים נפגשו השניים במסעדה רחוקה. בשעת ארוחת-צהריים. בסוף השיחה הפליט ייגאל: "יש לי בקשה אליך, שתזמין את אורי אבנרי וכמה מחברי שורת המתנדבים לפגישה אחי בביתך. אני רוצה לקרוא בפניהם את המחזה, כי שמעתי שהם חושבים שזה מכון נגדם. אני רוצה לשכנע אותם שזה לא נכון."

הפגישה התקיימה בבית תמיר, שחלה בשפעת ושכב במיטה. קודם כחום. איש שורת המתנדבים, שחלה גם הוא, לא בא. ייגאל בא בחברת גידי. מלבד תמיר ואשתו היו בדירה אורי אבנרי ובעל הדפוס מרדכי רענן, שביקר את תמיר במקרה ונחבקש להישאר.

אחרי שתיה קלה, קרא ייגאל במשך שעה וחצי את יצירתו, בהשפעה של שחקן ובהרגשת כל הבדיחות המפוקפקות. כשהפליט את המילה האחרונה, השתררה בחדר דומיה כבדה.

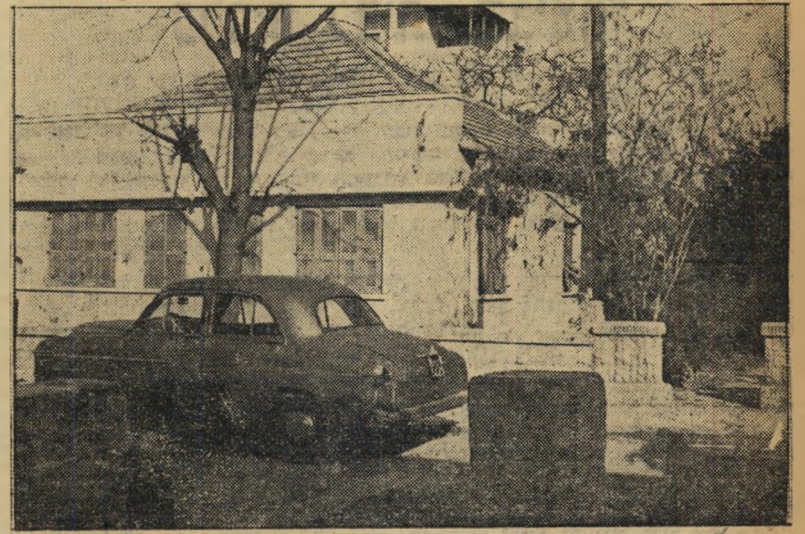
הנוכחים היו מוכיחים. הם לא זועזעו עלידי המחזה עצמו, שהיה חלש למדי, אלא עלידי עצם החוצפה התהומית של המחבר, שבא לקרוא באוזניהם מחזה שהסית בגלוי לרצח אחד הנוכחים.

הראשו שהתאישש מן התדהמה היה שמואל תמיר. בקול שפט הסביר למוסינזון שהוא עושה מעשה גבוי, שמכר את עצמו תמורת כסף, ושאפילו מבחינת התועלת של יצאות ספרותיות, אין הדבר כדאי לו. כי בהשליכו את יתרו בגלוי על התונים המושחתים ביותר במדינה, שחרפתם ידועה לכל, הוא "כורה לעצמו קבר מוסרי".

חיש מהר הפכה הישיבה לניתוח דו-לשוני של אופיו של ייגאל. אורי אבנרי הזכיר לו את חברו בפחדו-החטיבה, עמד על עזות-המצח של ייגאל להוסיף בשם לוחמי-המיסלה. במשך למעלה משעה ישב מוסינזון, כשחיוור קפוא על פניו, והקשיב ללא רויו לניתוח הקטלני של אופיו, עברו ומיניו. לבסוף הסביר שפשוט לא הובו כראוי. הכל הוא אי הבנה מצדו. למחזה אין בכלל שום קשר עם העולם הזה, הוא עצמו הציע לשנית את הטכסט. להוציא את "השבועון" ולשים במסומו עתון יומי. איש לא היה מוכן לבוא איתו כלל בדברים על כך. אבנרי הדגיש: "כחנות המחזה שקופות לגמרי. אין אדם בארץ שלא יבין למי אתה מתכוון. אם כך, מוטב שהחיות תהיה ברורה."

"אז מה אתה מציע לי לעשות במחזה?" שאל ייגאל לבסוף את תמיר. "לשרוף אותו!" השיב תמיר ללא היסוס, בהשתמשו באותן המילים עצמן, בהן השתמש בשבוע שעבר, בחיכוך פומבי, המבקר הספרותי של הארץ.

מדוע ערך מוסינזון קומדיה זו, כשהמחזה כבר היה בשלב האחרון של ההכנה להצגה?

הבית והמכונית שנקנו בכספי גידי, ואשר מוסינזון סירב להחזירם. את המכונית נאלץ להחזיר השבוע, מאחר שהובאה ללא מכס, כרכוש תיירים. את הבית רשם ייגאל מראש על שמו הוא, מתוך ראיית הנולד.

ההסבר ההגיגני היחיד הוא, שקיחה לקנות את שתיקת קרבנות הסתת, עלידי הכנסת כמה שינויים קלי-ערך, שלא היו מפרעים לשולחיו, ושהיו מונעים ממנו אינצידנטיות.

כשהיה ברור לו שנכשל במשימה זו, עשה מעשה אופייני לו. הוא רץ מיד לעתון הרפז של מנגנון-החושך, מסר לו תיאור מסולף של הפגישה, שכונסה על-סמך הסכם גיטלמני של כל הנוכחים, שלא לפרסם עליה דבר. תיאור זה פורסם תחת הכותרת המרעישת: "סירור נגד חופש הביטוי!" גילה שתמיר ואבנרי איימו למעשה על מוסינזון ברצח. הסמך התיאור היה סילוף עדין של המשפט "אתה כורה לך קבר מוסרי". כך הפך מוסינזון, האיש שהסית לרצח עורך השבועון המסויים, לקרבן של איום ברצח.

אולם גם זה לא היה הסוף. כעבור כמה ימים שוב נפגשו תמיר ומוסינזון במקרה אצל אותו ידיד רופא. בנוכחות כמה עדים הכחיש מוסינזון שמישהו איים עליו, הדגיש שהסילופים בעיתון-הרפז הם של עורכיו בלבד, הודה שהוא עצמו הבטיח לחתום על הכתשה רישמית. הוא הופיע אפילו במשרדו של תמיר, קרא את נוסח הכתשה שהוכן לו, שלף עט נובע והתכוון לחתום, לעיני שני עדים. אולם ברגע האחרון ממש החזיר את העט לכיסו, לקח את הגיר ואמר לתמיר שהוא "קופץ" לרגע לפרקליטו כדי להתייעץ עמו, וכי יחזור כעבור כמה דקות. הוא לא חזר עד היום.

האיש שקיבל מחנות

"המשפחה היא בסיס. המשפחה חנה תא חברתי, שעליו בנויה חברה כולה. מנוח טוטטף חכל..." (דוד גבר, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 47).

במקום ייגאל מוסינזון, הופיעה במשרדו של שמואל תמיר דמות אחרת. היתה זאת גידי שפטל, רעייתו של מוסינזון, אותה הכיר תמיר באותו ערב דרמתי של קריאת הדרמה. בפיה היה סיפור מוזעזע.

כחודש אחרי הצגת-הבכורה של זרוק אותו לכלבים, בה נכתה גם גידי, הגיעו החיכוכים בין ייגאל וגידי לשיאם. למרות שתאריך הנשואין כבר נקבע, ואמה של גידי באה לארץ כדי להשתתף בהם (וייגאל לקח גם ממנה 500 דולאר במטבע ור), נדחה עתה התאריך. בינתיים התגרש אמנם ייגאל מאשתו האחרונה (תחילה שכח לספר לגידי שהוא עדיין נשוי), אך הוא לא גילה שום נכונות לשאת לאשה את גידי, שכספה אזל. הצעירה האמריקאית, החנינה והמשכילה, היתה אמנם מאוהבת במוסינזון, אולם היא לא היתה עיוורת. אט-אט נשקפו עיניה לראות לא רק את אורח-חיי של בעלה המיועד, אלא גם את רמתו השכלית והמוסרית. ייגאל עצמו הציע לה לעשות הפסקה קצרה ביחסיהם, כדי לבחון זה את יחסו האמיתי אל זה. הוא עמד אפילו לרכוש לגידי, מכספה שהיה אצלה כרטיס-ניסיעה חזרה לאמריקה. אולם גידי העדיפה לנסוע ליורשלים.

רק אז נודע לה לפתע שהיה רקע נוסף לפרדתה מייגאל. בשעה שהיתה עמו בבית הכחול ברחוב יחזקאל, באה לארץ חברתה, דוריס סורוקה, בתו של סגן נשיא חברת השתתפים העצומה רבגון. דוריס בת ה-23 נכנסה לאולפן ללמוד עברית, התגוררה אצל גידי בימי שהותה בתל-אביב. שם הכירה את ייגאל.

עתה, ימים מעטים אחרי שנפרדה מייגאל, נמסר לגידי כי ייגאל עומד לשאת לאשה את דוריס היורשת. בת המלונר נלכדה באותה מלכודת בה נצודה גידי שנתיים לפני-כן: הגבר הגברי, המוצק, שטען כי הוא גדול הסופרים מאו שקספיר, ושהבטיח לה חיי משפחה סולידיים לכל החיים, כבש את לבו התמים בסערה.

גידי, שנשארה בארץ בודדה, ללא פרוטה, ללא דירה, ללא מכונית וללא גיירותיה, קיוותה כי ייגאל יחזיר לה תוך כמה ימים את אלפי הדולארים שלה ממה על סמך הבטחת הנשואין, את המכונית ואת הבית. אולם כאן נכונה לה אפתעה. אחרי כמה דחיות, כביכול מטעמים טכניים, הודיע לה ייגאל בפשטות עלאיית שאינו חולם על כך. גידי, כך טען, נתנה לו את הכל במתנה, ואין לוקחים מתנות בחזרה.

גידי היתה מיואשת. בחוסר-הישע שלה נזכרה בעורך-הדין אותו הכירה באותו ערב, ושהתנהגותו השקטה והשקולה עשתה עליה רושם עז. היא פנתה לתמיר. כשנודע על כך לייגאל, אמר לה בטלפון: "אני אהרוס אותך!" הגבר שיצא למלחמה בעתונות הצהובה, הוזרקת חפצים מפשע לכלבים, איים עתה על רעייתו-לשעבר בהשמצות על רקע אינטימי ביותר.

בינתיים לא ישב אביה של דוריס המאושרת בחיבוקי-ידיים. הוא הטיל בשקט על משרד-בלשים תל-אביבי להגיש לו דו"ח על החתן. היה זה מיסמך מחירי לאב שדאג לגורל בתו. הדו"ח תיאר את הרפתקות ייגאל עם שורה ארוכה של נערות, את עברו המשפחתי המגנן ואת אופיו. האב עלה על המסוס הראשון לישראל כדי להציל את בתו.

ייגאל, המחונון בחוסר-טקט מוחלט גם במצבים רגילים, לא הבין מה מתרחש. בוטח במולו, כבר קבע מסיבת-נשואין סגורה במלון דן המפואר, מיהר לקבל את פני חותנו העשירי בשדה-התעופה. עוד באותה הזדמנות לא שכח לרמוז למלונר האמריקאי שהוא דחוק מבחינה כספית, וכי סכום מתאים יעזור לו.

באותו רגע התפוצץ סורוקה הזקן, גבר קשות, שהרחיק את כל כספו לבדו בעמל קשה: "אתה לא תקבל ממני פרוטה. לא עכשיו, לא בעתיד ולא אחרי מותי!" קרא בהתרגשות. בשמחה גלויה לאידו של התגולל-עתידי סיפר לו שלפני המראיו מניו יורק שינה את צאתו, הטיל על יורשיו שלא לשלם פרוטה לדוריס, כל עוד היא נמצאת במחיצתו של ייגאל מוסינזון.

במשך כמה ימים שהה המליונר הנרגז בארץ. לפי עצת עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה לשעבר, ניסה לאחוז באמצעים משפטיים, כדי להשיג ציממניה נגד הנשואין. הוא איים לפרסם ברבים שלא יתן לייגאל גרוש, קרא בהתרגשות: "האיש הזה הוא סכנה למדינה, וחובה מוסרית וציבורית היא לחשוף את פרצופו!"

באבל המשותף מצאו סורוקה הזקן וגידי המרומה לשון משותפת. הם נפגשו לעתים קרובות, החליפו רשמים על דמותו של ייגאל מוסינזון. הודה האב: "אני מתבייש שבתי גרה (עם מוסינזון) בבית שנקנה בכספה של אשה אחרת!" אולם סורוקה סירב לתת למוסינזון את הכסף כדי להחזיר את חובו לגידי, מחשש פן יהיה הדבר תקדים של תמיכה כספית בזוג הצעיר. בכל זאת נאות להיות נוכח בטכס הנשואין שהתקיים עתה, לא במלון דן, אלא במשך מעין-ציבי.

אולם מוסינזון לא נואש. הוא בטח כי הזמן יעשה את שלו, וכי גם סורוקה הזקן לא יוכל לעמוד מנגד כאשר תגיש לו בתו נכד צבר. ואילו דוריס התמימה עדיין האמינה באהבת-הנוצח האידיאליסטית של בעלה, שפתח סופית דף חדש בחייו.

הקרוב העיקרי היתה גידי. אמנם אחרי שהמשרה סירבה לעזור לה לקבל בחזרה את המכונית, הרשומה על שמה, הודיע לפתע פרקליטו של ייגאל מוסינזון, עורך-הדין מיכאל כספי, כי המכס סירב להעביר את המכונית על שמו של ייגאל, וכי ייגאל מוכן על כן להחזירה. אחרי דיני-דברים נוסף והחזרה.

אולם שאר תביעותיה של גידי הושבו ריקם. הם הסתכמו בסכומים גדולים:

- 6000 דולארים שנתנה גידי למוסינזון במומנים;
 - 750 דולארים שנתנה לו בתשלומים, ו-300 דולארים עבור שרותים, כלכלה ותמיכה;
 - 1600 דולארים עבור התקופה בה חי בביתה, אכל והתלבש על חשבונה, על-סמך הבטחתו לשאתה לאשה;
 - 1650 דולארים שנתנה לייגאל בארץ, כשחי על חשבונה כאן;
 - 1000 דולארים שהוציאה כדי לבוא לארץ, על-מנת להינשא לו;
 - 10 אלפים ל"י עבור הנזק הממשי והכללי שנגרם לה עקב הפרת הבטחת-הנשואין.
- בסך הכל: סכום של כ-30 אלף לירות, לפי השער הרשמי.

"אם יש צדק..."

"תן לי לחשוב רגע. אתה השלכת את לבך לכלבים. העבר גווע וסת. הידידות נמוגה ואיננה. קשרי-משפחה אינם קיימים יותר..." (אם יש צדק, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 21).

מדוע הכנים ייגאל מוסינזון את עצמו למצביש זה, תחת לפצות את גידי ולהיפרד ממנה בצורה הוגנת?

הסיבה נעוצה באופיו של הסופר, כפי שהתפתח במרוצת השנים, וכפי שהתגבש עוד יותר בזמן האחרון, עת הועלה על הסוס הממלכתי בחסות גדולי המדינה.

מבחינה שכלית, נשאר מוסינזון ברמה של נער מתבגר. מבחינה מוסרית התעכבה התפתחותו בגיל מוקדם הרבה יותר. הוא נוהג כילד, הסבור כי כל העולם חייב לספקו ולפנקו, מבלי שעליו לשרות ולעמול. משום כך גם כמעט איאפשר לכעוס עליו. אין אדם מכובד, המבדיל בין טוב ורע, והבוחר בהכרה בדרך הרעה. הוא פשוט אינו יודע את ההבדל, כשהדבר נוגע לו. כמו חתול הגונב את החלב במטבח, הוא נהג לפי היצרים הפשוטים של אופיו הפרמיטיבי.

מבחינה זו, ראוי מוסינזון יותר לרחמים מאשר לרוגז. כמו לפני שלושים שנה, הוא עודנו ילד מופרע, חסר בטחון עצמי אמיתי, קרבן לרגשי-נחיתות המכרסמים בלבו. הוא זקוק לאישור מתמיד של גבירותו, לחברה מתמדת של גברים ונערות המעריצים אותו ומאמינים בגאונותו. וכל שהאפסיות של יצירתו הספרותית בולטת יותר, כן גוברת דחיפה זו להוכיח את עצמו כסופר הדור, כאיש ששכמו ומעלה מעל להמון הפשוט, ושעל כן מותר לו הכל, והכל חייבים לשרתו.

כל עוד היתה זאת תופעה אישית, טראגדיה פרטית של אדם מופרע, לא היה זה מענינו של הציבור. אולם חשונה יותר מדמותו של מוסינזון האיש, היא הטרגדיה הציבורית הגלומה בעלית איש זה לפסגת התהילה הממלכתית.

כאשר ערך דוד בן-גוריון את הפגנתו הסומבית בבית-הביטח, כשלחץ את ידיו של מוסינזון כאילו היה זה בנו, כאשר הצטלם בחברתו באופן הפגנתי והריע לכבודו לעיני כל, קיבל על עצמו אחיות מוסרית כבדה. הוא הפך את ייגאל מוסינזון לסמל הרוחני והמוסרי של המשטר הקיים.

"אני טוען שכנגד חתפוררות מבפנים יש לחרוק מוח נדוש של רעל, של אמת, כדי להבריא גוף זה, חמשמין וחולך מרוב שאנונות ויוחרת עצמית..." (דוד גבר, מאת ייגאל מוסינזון, עמוד 10).

פתיחת ועידת אחדות העבודה-סועליציון: עסקנים בראהרן, אלון, גלילי, ארם, בריהורה וכרמל זמנים חדשים, זמירות חדשות

העם

האזרח השמי

כל מהפכה צריכה שמישהו יתחיל בה. לפני שהעם היה יכול לחצות את ים-סוף, היה צורך בנחשון שיקפוץ לתוך המים. בשבוע שעבר קרה מקרה כזה בירושלים: בעלי-החי הראשון מאס בגבולות החוצים את המרחב לאורך ולרוחב, והתוצצים בין עמיו אכולי-השנאה.

המהפכה היה חמור ירושלמי רגיל. הוא ברח מבעלי-החיה העברי לתוך שטח-ההפך, סירב בהחלט גם לעבור לשטח הירדני. כך נשאר שעה ארוכה בין המדינות, אורח חופשי של המרחב השמי, עת צעקו לעברו בני שתי המדינות וביקשו למשכו אליהם.

ההיסטוריה אינה מספרת באיזו מדינה בחר החמור לבסוף, או אם נשאר חופשי בשטח ההפך. אך כמו האתון של בלעם, הוכיח שחמור יכול להיות חכם יותר מכמה עשרות מיליוני בני-אדם.

ספלגות

בגדי המלך

החבר הנכבד הפתיע את האופוזיציה כשהוא מתרחצת בים. הוא לקח את הבגדים שלה והשאיר אותה במערומיה. הסיח דיון רגלי, באחד מנאומיו הגדולים, בפני ראשי הממשלה הבריטי. אולם היה זה כאין וכאפס לעומת מיבצע המפלגה לאחדות העבודה-סועליציון בשבועות האחרונים. היא הלכה בשפת-הים הפוליטית, סתבה את הבגדים של אנשים רבים. השבוע הוצגו כולם בתערוכת-אופנה מסחררת, בוועידת ה- ארצית של המפלגה באולם הקונצרטים ה- תל-אביבי.

הראשון שמצא בגד חדש היה יצחק בן-אהרן, שהוציא עוד לפני הוועידה את ה- סיסמה של "סדרציה שמית". בצורה מתונה יותר הועמדה הסיסמה בפני ציבור לובשי החולצות חלבנות גם באולם הוועידה, כהר כחה שיש למפלגה מה להגיד על בעית המרחב.

גם יגאל אלון לא טמן את ידו בצלחת. תחת זאת טמן אותה בכיסיהן הרעיוניים של קבוצות אחרות. הציע אלון, עסקן מפ-לגתי ההולך בתלם זקני המפלגות: להטיל פיקוח ממלכתי על המפלגות, לחייב אותן לפרסם דו"ח על עסקיהן הכספיים. אלון העמיד מים כאילו גילה זה עתה רעיון זה, שכה להזכיר שנלקח — כמו רעיון הפדרציה השמית — מדפי העולם הזה, וחוגים אחרים שמפלגתו משמיצה אותם בשאר ימות השנה.

עסקן מילגני שלישי הצטרף לתומרות. ואב צור חזר על תביעה מפתיעה של אלון: להאריך את שרות-החובה של צעירי ישראל לשלוש שנים, להוציא את הצעירים מכל העבודות חציוניות, לשלחם בכוח לתפקידים "חלוציים".

סאלאט חסות. לבגדים הנאספים בשפת הים מכל הבא ליד, יש תכונה רעה אחת: לרוב אין הם מתאימים לגופו של הלוקח. ברוב מהו: אין הם מתאימים גם זה לזה. כך קרה גם לאוסף הבגדים המופקעים של אחדות-העבודה. רעיון הפדרציה השמית וההשתלבות במרחב עמד בתורה גמורה לכל מעשי המפלגה, שהיא קיצונית ביותר בגישתה האנטי-ערבית. דוגמה יפה: באותה ועידה עצמה הציע משה כרמל לכבוש ב- חזרה את עזה.

הרעיון של הריסת המשטר המפלגתי היה יפה, אולם באותו יום עצמו יומה אחת: העבודה קנונית קטנה בעכו, גירשה שם את נציג מ"מ מן השלטון, השתלטה על כסאו של סגן-ראש-העיר, במשכורת טובה. הרעיון של הארכת שרות-החובה לשם חלוציות-ככוח, מעין דגיות-עש-שטורים

במדינה

צבאיים, לא היה אפילו יפה. הוא חזיר יותר מדי את "שרות-העבודה" של גרמניה הנאצית.

אולם איש לא התחם לרעיונות אלה ב- רעיונות יתר. היה ברור שסאלאט זה הוכן בחפזן לצורך סעודת-הועידה. לא היתה כל כונה להכניסו לספר הביטול הרשמי של המפלגה. מטרתו היתה רק להסתיר את השאלה הגדולה, שנשארה פתוחה בסיום הוועידה בדיוק כמו בראשיתה: לשם מה קיימת המפלגה בכלל?

פיצויים

עסקי חבר הפרלמנט

"אני מקהה שיבוא יום וימנו אותי לקונ-סול-כבוד של ישראל בעיר מולדתי, האנר-ברז" אמר ד"ר אוטו היינריך גרפה, כשדמעות נוצצות בעיניו, בשעת ביקור בישראל. "אני המוטור של מכונית השילומים! הכרתי ב- פעם אחת, בגרמניה.

השבוע עמד עורך-הידן הגרמני המצליח, חבר הפרלמנט של בון וראש ועדת-השי-לומים שלו, בצורה המוטור יצא משימוש.

אלמנה בשם כץ. גרמה לכך אשה תל-אביבית, אלמנה בשם שרה כץ. לפני שנתיים פנתה לעורך-הידן בתל-אביב, ביקשה ממנו להגיש בשמה תביעה לפיצויים אישיים, על הריגת בעלה במחנה-ריכוז, והרדיפות שסבלה היא ובנה אילאס בגרמניה. עורך-הידן התל-אביבי הסכים עמה שינכה שכר-טרחה בגובה 15% מכל סכום שתקבל, כנהוג בארץ. אחר-כך התקשר עם גרפה, בעל משרד פרטי גדול למשפטים בהאנובר, והטיל עליו לייצגו בגרמניה.

בינתיים עזבה האשה את הארץ, בהשי-אירה אחריה את בנה, המשרת בצה"ל. היא השתקעה בגרמניה, התקשרה עם גרפה ב- משרדו. המזל האיר לה פגים: גרפה הודיע לה שקיבלה סכום גדול: 40 אלף מארקים מיד, ופנסיה חודשית לכל ימי חייה. יחד עם ההודעה צירף גרפה חשבון של שכר-טרחה בסך 9069 מארקים (כ-4500 ל"י). אולם לאלמנה כץ לא היה כל חשק לשלם. היא טענה שההסכם שלה עם עורך-

הידן התל-אביבי בטל, מאחר שירדה מיש-ראל. כשאימה להגיש משפט נגד גרפה, נכנע הלה. הוא החזיר לה 8500 מארקים. **"אחוזי הצלחה"**. בזה לא נגמר ה- עניין. כי בינתיים הוגשה תלונה לאגודת עורכי-הידן הגרמנים נגד גרפה, על לקיחת שכר-טרחה בצורת אחוזים מן הסכום ש- הושג, דבר שהוא אסור בגרמניה. לשוא הצטדק גרפה כי שכר-טרחה כזה חוקי בהחלט בישראל, וכי גבה את הסכום למען עורך-הידן התל-אביבי.

האגודה הגרמנית פנתה לתובע הכללי, ביקשה ממנו לבטל את חסינותו של גרפה כחבר-פרלמנט, כדי לערוך לו משפט מש-מזעתי. אולם גם בכך לא תמו צרותיו של עורך-הידן הממושקף, בעל הטף הצנום. כי בינתיים התלבש על הענין חבר-פרלמנט יעקוב דיל, בן המפלגה הנוצרית-דמוקרטית. הוא טען כי גרפה הסוציאלי-דמוקרט נציל את תפקידו לרעה.

טען דיל הזקן (71), הנמנה עם חוג קטן המנהל מלחמה חשאית נגד כל מערכת-השילומים: גרפה אמר פעם שהוא מספל במשרדו הפרטי 30 אלף תביעות פיצויים, לאור חשבון האלמנה כץ, אפשר להסיק שהרווח מן הפיצויים האישיים של קרבות הנאצים סכום אדתי של 288 מיליון מארק (144 מיליון ל"י). באותו זמן כיהן כיושב-ראש ועדת-השילומים של הפרלמנט, דבר שעזר לו להשיג לקוחות.

לשוא הכחיש גרפה חשבון זה. לשוא סיפר גם כי נתן בשעתו לשרה כץ הלואה אישית של 500 מארק, מכיסו הפרטי. הוא קיבל רמו מתאים ממפלגתו, התפטר השבוע מתפקידו כיושב-ראש הוועדה. כי בגרמניה אין שום מפלגה חפצה לחפות על מעשים הע-לולים להיראות לציבור-הבוחרים כמסולפים.

• בארץ אסור לגבות שכר-טרחה בצורת אחוזים מתוצאות תביעה משפטית, אלא ב- מקרים מיוחדים, ותוך הודעה על כך לבית-המשפט. אולם מותר לגבות "אחוזי הצלחה" כאלה מפעולות אחרות. החוק החדש קובע בפירוש כי שכר-הטרחה המקסימלי בעניני פיצויים גרמניה הוא 15% מהכסף שיושג.

יעקוב חירותי (מפהק) עם אשתו בשעת בירור בקשתו לשיחרור יום חדש, חחלטה חדשה

בריאות

על רגליים איתנות

בחדר גדול, בצפון תל-אביב, ישבו השבוע תריסר אנשים ותיכנונו מיבצע שיהיה תקדים בישראל. מתחת ללוח-אירועים ענקי, אשר השרה אוירה של חדר-מבצעים במטה קרבי, עסקו פעילי אילנשיל פוליו בהכנת הפרטים האחרונים למיצעד הפרטות.

בארצות הברית הפך מיצעד הפרטות מאורע קבוע, כאשר עשרות מיליונים של אזרחים מתייחדים ביום זה עם מוכי שיתוק-הילדים. פרוטה לפרוטה הצטרפו התרומות לקרן איריה, אשר שיקמה את הנפגעים, עזרה למשפחותיהם, והקימה את המעבדות המדעיות שבתוכן נולד תרכיב סלק.

עוגה ובקבוקים. כדי לעזור לילדים מוכי-גורל אלה התגייסו עשרות רופאים, פיזיותרפאים, אחיות, והורי המשותקים. מוסדות הממשלה הגישו אמנם את העזרה האפשרית, אך עזרה זו לא הספיקה כדי להציע את המפעל על רגליים בריאות. מיצעד הפרטות הועתק מאמריקה לישראל. מיצעד הפרטות יהיה שונה ממפעלי ה- התרמה של מוסדות הסעד למיניהם. במקום להזכיק תחיות ביום סרט, או להשתמש בשאר שיטות ההתרמה השיגריות, יציע אילנשיל פוליו עשרות דרכים, מקוריות ומ- תובלות בחוש הומור, שבהן יוכלו האזרחים הבריאים לתרום למפעלם. בין השאר:

• שורות של "בקבוקים לאומיים" אשר יוצבו במקומות ריכוזם של התיירים. על כל בקבוק יודבק סמל לאומי של ארץ אחרת. התיירים, אשר מיצעד הפרטות אינו חדש לגביהם, יכניסו כל אחד את תרומתו לבקבוק הנושא את סמל מולדתו, וכך תיע-רך תחרות מוסוית בינלאומית.

• בבתי-הקפה יוצבו עוגות קרם עג-קיות, עליהן תודבקנה התרומות. תצוגות-אופנה בינלאומיות, שהכנסו-תיהן תוקדשנה למיצעד הפרטות.

• תוויות אספרסו מיוחדות ינתנו ל- שותים, אשר יתרמו למיצעד.

• מסכת-עם ענקית, משחקים בינעירוניים בכדורגל, נשפים המוניים ועוד אירועים מקומיים גדולים.

מעט מריבים. מטרת המיצעד, שיתחיל ב-13 לאפריל, היא לאסוף 600 אלף לירות. שלא כמו אירוגני המלחמה בשיתוק בשאר המדינות, לא יוצא כסף זה לבניין מוסדות. אילנשיל פוליו אינו בונה מוסדות לילדים, מקדיש את כספו לטיפול בנפגעים הצעירים. אמר השבוע צבי עצינו, מראשי מארגני המיצעד: "מטרתנו היא לא תרומות גדולות ממספר קטן של אנשים, אלא תרומות קטנות ממספר גדול ביותר של אזרחים."

חולדות

הדרך לחירות

שנים עשר חודשים תמימים נדד עורך-הידן יעקוב חירותי מכלא לכלא, חיכה ב- תחילה לפסק-דינים של שלושת השופטים ה- מחוזיים בתל-אביב, ציפה אחריו לתום תקופת העונש, שהוטלה עליו. השופטים פסקו בגור דין: 18 חודשי מאסר. בעת הקראת ההחלטה נראה חירותי מאושר: כי עורך-הידן ידע כי הועדת השחרורים העליונה מוחלת לכל אסיר שלוש מתקופת-מאסרו, אם לא ביצע כל עבירה משמעתית בתחומי הכלא.

חירותי הוחזר לכלא. עד לתום תקופת שני השלישים למצורו, היה עליו לחכות חוש וחצי. כשקרב מועד השחרור פנה לחזרה, ביקש לשחררו, בהתאם לחוק לתיוון דיני עונשין, לפיו נתנה כל פושע מועד מ- פיטור השלישי.

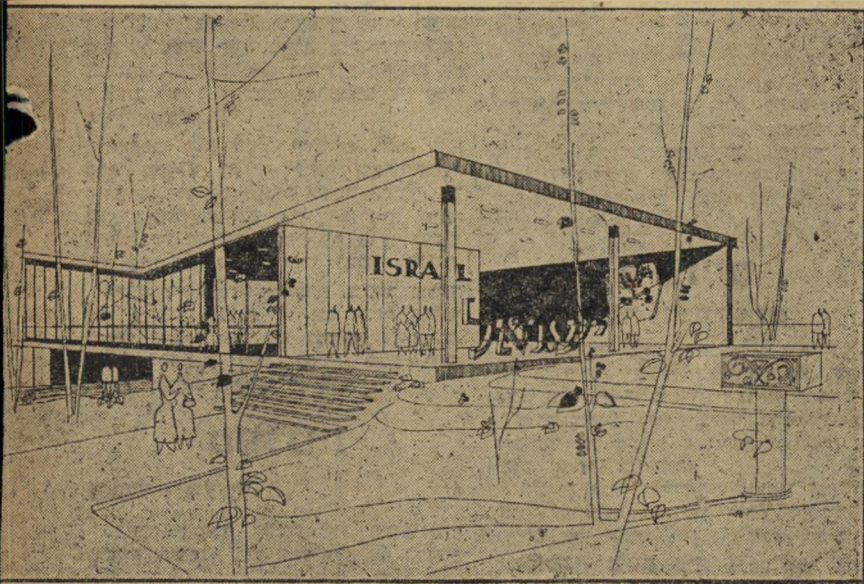
כל פושע מועד נתנה אמנם מפיטור ה- שלישי, אך לא עורך-הידן שהועלל עליו כי הוא ראש מחתרת. ביום בו צריכה היתה הוועדה לדון בבקשת האסיר — שכונה בוי-מנו בפי הממונה על חשבו. כ-איש המסוכן ביותר במדינה, ושלושה שופטים מחוזיים

500 בחורות ביקשו להיות מארחות בביתן

שיעור ער

חולם של שנת 1958 ואת התפתחות המדעית. לסי אומדן זהיר יבקרו בתערוכה במשך ששת חדשי קיומה, קרוב ל-35 מיליון איש, שחלקם גדול יהיו תיירים מכל קצווי תבל. כל מדינה עשתה את המאמצים הגדולים ביותר שמספר רב ככל האפשר יבקר דהקא בביתנה, יעמוד על 2 והתקדמותה. אורח שירצה לבקר בכל הביתנים וללמוד את כל

בית ח' רביעית של בית-הספר העממי תל-נודדוי בתל-אביב, מסומנים כסאות התלמידים בכתובת הבאה: "גובה התלמיד מ-1.50 עד 1.60 מטר." אולם בי שבוע האחרון ישבה על כסאות אלה קבוצת תלמידים גבוהה בהרבה מהגובה לו הותר אמו הכסאות. היו אלה תריסר תלמידות, אשר תוך חודש עמדו לקנות על רגל אחת

החרוס

תכנית של חביתן הישראלי בתערוכת בריסל 1958. חביתן נועד להציג בפני מיליוני המבקרים שיבקרו בתערוכה הבינלאומית את דמותה ומהותה של מדינת ישראל. תפקיד החסברה חוסל על 10 מארחות ישראליות שישחו עם חצי שנה.

החומר שבהם, יצטרך לשהות בתערוכה קרוב ל-שבועיים ימים. משום כך ברור שלא כל המבקרים יבקרו בכל הביתנים. הביתן הישראלי מצפה לחמישה מיליון מבקרים, אשר יתכן ושמוציא שם ישראל זו הפעם הראשונה, ויצטרכו ללמוד עליה תוך כדי ביקור בביתן, הסתכלות במוצגים ושמיעת דברי-הסבר מן המארחות.

עשר התלמידות היחידות מבית-ספר תל-נודדוי, תצטרכנה לשמש מורות-דרך לחמישה מיליון תיירים. בממוצע, אפוא, תצטרך כל אחת מהן להציג את ישראל אישית בפני חצי מיליון איש. זהו תפקיד אשר שום נציג ישראלי אחר לא נשא בו עד כה. לגבי מיליוני המבקרים, תהינה עשר בנות

תורה חשובה: איך להיות שגרירה של מדינת ישראל.

כי תריסר הנערות החינניות, שגילן ה-23, נועדו לאחר מתקני-הייצוג החשובים ביותר של המדינה — להיות דיי לות ומארחות בביתן הישראלי, בתערוכה הבינלאומית בבריסל, בלגיה.

תערוכת בריסל תהיה אחד המאורעות החשובים של השנה בעולם, בצד מחקרי ה-שנה הגיאופיזית ומשחקי גביע העולם בכדורגל. היא לא תהיה יריד מסחרי רגיל, שכמוהו נערכים רבים בעולם מדי שנה. תערוכת בריסל תשקף, למעשה, את פני

דומה לו שמקבל נן-החיות התל-אביבי, זה נמצא לפניו ברשימת מקבלי התמיכה. **המפגש החדשה**, הסטודנטים לא היו מתעוררים למאבק, לולא רמו להם יחסו השלילי של משרד החינוך, כפי שהוא מת-בטא בתקציב, על סכנה גדולה בהרבה המת-קרבת אליהם.

לפי הצעת חוק לחינוך אקדמי, העומדת לעלות בקרוב על שולחן הכנסת, מתבטלת ההכרה הרשמית בכל המוסדות האקדמיים הקיימים. המוסדות היחידים אשר יוכרו כי מוסדות חינוך גבוה, ויהיו רשאים להעניק תוארים בהתאם להצעת החוק החדשה, יהיו אלה אשר יקבעו עלידי ועדה מיוחדת, שתורכב על-ידי המלצות משרד החינוך. לא היה חשש שהועדה תסרב להכיר ב-אוניברסיטה בירושלים או בסניפון החיפה, כמוסדות לחינוך גבוה. השאלה שהדאגה אותם: כיצד יתחשו חברי הועדה אל מוסד, אשר משרד החינוך מצא אותו ירוד בחי-שבותו מגן-החיות התל-אביבי.

אם לא יוכר בית-הספר התל-אביבי כמוסד לחינוך גבוה, תיאסר עליו הענקת תוארים: אם יעניק בית-הספר תוארים בניגוד לחוק, יהיו המעניקים והמקבלים כאחד צפויים ל-עונש של שנת מאסר.

יוצאים לרחוב. עד כה התנהל מאבק סמוי מאחורי הקלעים, על גורלה של ה-אוניברסיטה הבלתי-מוכרת. כאשר ראו ה-סטודנטים, שהשיחות המתנהלות עם משרד החינוך וגורמים אחרים בעלי-השפעה, אינן מביאות תוצאות, החליטו לצאת לרחוב.

בין הסטודנטים חולקו גליונות החתמה של פטיציה, המופנית לנשיא המדינה, בה דורשים הם הכרה במוסדס ותקציב מתאים. הפטיציה היתה רק הצעד הראשון. "אם לא ניענה גם אחרי הפטיציה", הבטיחו, "נצא להפגין. נכרוז שביתת-שבת לפני הכנסת, נדרוש מהסתדרות הסטודנטים להשביט את הלימודים בשאר המוסדות האקדמיים!"

כשרים וטמאים

אחת ההחלטות הסודיות שנתקבלו בישר בת מנהל בתי-הספר הממלכתיים-דתיים, מיד אחרי שהוחלט בכנסת על החינוך הממלכתי, נגעה לעניני תנועות הנוער. המנהלים הח-ליטו למנוע את הצטרפותם של התלמידים לתנועות-נוער בלתי-דתיות. בין התנועות ה-אסורות מנו גם את הצופים הדתיים, ביתר-הדתית וכל אגודות הספורט, פרט לאליוצור. התנועה היחידה שקיבלה הכשר היתה בני-עקיבא, שהייתה להפועל-המוזרחי.

הגדילו לעשות מנהלי בתי-הספר הדתיים הירושלמיים. המחנכים הסבירו לתלמידיהם מהו הנזק הרוחני, העלול להיגרם להם ב-תנועות-הנוער הבלתי-כשרות. לדעת המנה-לים היה הנזק מספיק רציני, כדי להצדיק את גירושם מבית-הספר של התלמידים ש-יעברו על ההוראה.

משפחת הממוחרת. ההסברות לא עשו את שלהן. להיפך: דהקא התנאים המחמיר-תיים-למחצה, בהם פעלו מורכבי תנועות-הנוער המוחרמות, היוו גורם מושר. כאשר ראו המנהלים שהגנים לבני-עקיבא איננו מתקדם בקצב המניח את הדעת, וכי מספר התלמידים המשתייכים לתנועות ה-אסורות גדל מיום ליום, עברו מדיכורים למעשים.

תלמידי בית-הספר ברא"ל, למשל, הת-לוננו שהמורים עוקבים אחריהם למקומות המפגש התנועתיים, עורכים רשימות של עבריינים, הורי התלמידים הרשומים ברשימה השחורה, הוזמנו לשיחות-התראה.

בית-הספר מעלה היה קיצוני עוד יותר. הורים רבים, שהוזמנו לשיחה עם המנהל, הוחתמו כתום השיחה על מיסמך, לפיו הם מתחייבים לאסור על בניהם את הביקור בתנועות המוחרמות.

שאלות ללא תשובות. בשבוע שע-בר הגיעה הפרשה לדיון במועצת עירי-ירושלים. שאל אברהם אקסלרוד, נציג תנו-עת החרות: באיזו רשות אוסרים המנהלים, אשר בתי-הספר שלהם נהנים מתמיכת ה-עיריה, על התלמידים לבקר בתנועות-נוער שאינן רצויות להם?

לדברי אקסלרוד, עולה החינוך הדתי ל-עיריה מיליוני לירות לשנה, כשמרבית ה-כסף נגבה מאנשים בלתי-דתיים. כיצד, אם כן, יכול מנהל לאסור על אדם לשלוח את בנו לתנועת-נוער הרצויה לו, בשעה שאותו אדם עצמו מממן את החזקת בית-הספר? ראש ועדת החינוך, משה גביירצמן, נציג המפלגה הדתית-הלאומית, לא טרח אפילו להשיב על השאלות.

זיכורו פה-אחד מאשמת הנהגת מחתרת ר-כברות בה — סתתה הועדה, בפעם ה-ראשונה מאז הקמתה, תקנות החוק. במקום להחליט על שחרורו או אי-שחרורו של חירות, פנתה הועדה בכתב לנשיא בית-המשפט העליון, ביקשה להקדים את שמיעת הערעור בתיקו של האסיר המיוחד. **שרושה-עשר שופטים**. במשרדו ב-תל-אביב, קרא עורך-הדין יצחק אדרת את החלטת הועדה בחימה שפוכה. כסרקליט ה-עוסק במלילים שנים רבות, ידע אדרת כי לפניו החלטה שרירותית, חסרת כל תוקף חוקי.

הפרסלס פנה לנשיא בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, ד"ר נתן ברזוכאי. חירות, אשר ביים מתו פסקי-הדין הותרה למענו כוח משטרת מוגבר ואשר עשרות בלשים מוזיי-נים בושש מוטרד "הבטיחו" את האיוור מ-פחד המחתרת. שהאז עומד בראשה, הובא הפעם לבית-המשפט כששופט אחד מהלך לצידו. מפקח ובלתי-מעוניין ישב חירותי בלשכת הנשיא, חיך לכל-עבר, כמי שהכל כבר מאחוריו.

אך בלשכת הנשיא נתקלו אדרת וחירותי בגישה חדשה, בלתי-מעודדת כלל, לענין גיל ושיגורתי כשחרור אסיר בערבות, עד לערעורו. "אני דוחה את הבקשה", פסק ה-נשיא ברזוכאי קצרות, מבלי לנמק את החלטתו.

הסיכוב השני התנהל בלשכתו של נשיא בית-המשפט העליון, יצחק אולשן. אחרי שבמשך שנים ניסו אדרת ומשרד בית-המשפט, לשוא, להתקשר עם התיובעת מרים בן-סורת (ראח לחלו), נאלץ פרקליט המדי-נה קולין לבקש לייצג את התיובעת בעצמו. אחרי ששמע את דבריו, ומבלי לרצות אפילו לשמוע את טענותיו של אדרת, פסק אולשן: "חירותי ישוחרר בערבות של 3000 ל"י."

היתה זו ערבות קטנה ומגיחכת עבור חירותו של אדם, שכל מנגנוני המשטרה והשב. הועמדו למענו על רגליהם ושלא מחות משלושה-עשר שופטים מונו עד יום כדי לדון בתיקו.

חינוך

המוחד הידוע בציבור

מדי יום ביומו, בשעות הערב, מתמלא בנין בית-הספר המקצועי שבח בתל-אביב במאות אנשים. באולמות הצרים נדחסים ה-סטודנטים של בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה.

ביום ראשון, השבוע, ניכרה בבנין תכונה גדולה מרגיל. בשעה שבע התרוקנו ה-אולמות וכל התלמידים הצטופסו באולם ה-מרכזי של הקומה השניה. למעלה מאלף איש הקשיבו במתיחות לדבריו של גבר ממוצע קומה, שעמד על הבמה. לא היה זה מרצה, כי אם סטודנט. חבריו לא התאספו באולם לשם לימוד: הם באו לאסיפת מחאה.

הסטודנטים הלומדים במכון, הקיים זה 23 שנים ואשר שינה לאחרונה את שמו לאוני-ברסיטה של תל-אביב, אינם סטודנטים רגי-לים: רובם לא יכלו להרשות לעצמם ה-ש-כלה גבוהה בדרך המקובלת, מחוסר אמצעים או זמן. היו ביניהם אבות לילדים, אנשי צבא חקצ, חברי משקים הבאים ללימודים ממרחקים, סקידים ופועלים.

אחרי נן החיות. הגורם שאסף אנשים אלה היתה שאלת מעמדו של המוסד. כי האוניברסיטה של תל-אביב איננה מוסד מ-רי. משרד החינוך, בו יש רוב למצדדי ה-אוניברסיטה הירושלמית, הרואה באוניברסר-טה של תל-אביב מתחרה בלתי-רצויה, מסי-רב להכיר בו.

בשעה שהאוניברסיטה בירושלים נהנית מתקציב של ששה מיליון ל"י לשנה ומת-מיכה עקיפה של כל המוסדות הרשמיים, ה-מוסד התל-אביבי, המהנה מקום לימודים אקדמי גבוה יחיד בתל-אביב, על שכן ה-לימוד שמשלמים תלמידיו.

המוסד התל-אביבי נהנה מתמיכה אפלטו-נית בלבד של ראשה-עיר חיים לבנון. ו-אילו מתקציב משרד החינוך נכלל בית-הספר ל-משפט וכלכלה בין "מוסדות מדע ותר-בות", קיבל בשנת התקציב הקודמת תמיכה

• שופט שלום חוקר; הרכב של שלושה שופטים שזן בבקשתו לשחרור בערבות לפני המשפט, נשיא בית-המשפט העליון; חרוב של שלושה שופטים אחרים לדיון בתיקון הרכב של חמישה שופטים לדיון בערעורו.

פיסיקאית

חווה פישלר, 22, רמת-גנית הלומדת פיסיקה באוניברסי-טה, ילידת אוסטרית, טרם אשתד טיור ספיץ בציורפמ.

סטודנטית

נירסיטה בתל-אביב, מצפה לתדמנות

ישראל בבריסל - רק עשר מהן הוזמנו לעבוד דגל אחת

ישראל שגרירות המדינה, מיצגותיה ומאפיינות איתה.

★ ★ ★
היכן בארבעה?

כאשר החליטה שרה גינצבורג, 23, בוגרת הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, העובדת כמתמחה בפרקליטות המדינה, לענות על המודעה בעתון שביקשה מועמדות לתפ

החולסת

אחת מבין 500 המועמדות לנשיא עה היא דליה חמור, 20, ילידת חארץ ונחלית לשעבר, שנכללה בין עשר הנבחרות.

קיד הנכבד, לא חשבה כי היא נענית לצרפריאה חלוצי. כמו כן שאר 500 הנערות הישראליות, שביקשו להיות מארחות בביתן הישראלי. כולן ראו בתפקיד הזדמנות בלתי-חוזרת לבקר בחוץ-לארץ, להכיר עולם חדש ואנשים חדשים.

מכל קצחי הארץ זרמו המכתבים. סטודנטיות באוניברסיטה וחילות צה"ל, נערות זוהר מרחוב דיונון בתל-אביב ובנות קיבוצים; אפילו נערה ער-בית מנצרת — כולן ניסו לנצל את ההזדמנות ולנסוע ללא תשלום לעולם הגדול.

לא מועמדת אחת קיללה את היום בו הסתלקה מהשיעורים לצרפתית בבית-הספר התיכון או את ה"מים שלא הכינה שיעורים באנגלית. כי כדי להיות

שגרירה של ישראל, היתה כל אחת מהן צריכה בראש וראשונה להיות בעלת רמת השכלה מספקת, ובעלת ידיעה בשתי שפות זרות. מתוך 500 המבקשות נפסלו מיד כ-400. היתר הוזמנו למבחנים. הבחינות, אשר כללו שלושה שלבים, נערכו על-ידי נציבות המנגנון של עובדי המדינה. הנערות החולמות עברו מבחן ססיכר-טכני, לקביעת רמת האינטליגנציה שלהן. מבחן שני היה בדיעת הארץ. הוא כלל שאלות פשוטות כמו: "איזו עיר צפונית יותר, באר-שבע או ירושלים?" ושאלות קצת יותר מסובכות כמו: "בגבולות איזו מדינה נמצא הר חרמון?" או: "איזה מוסד נוסד קודם, האוניברסיטה או הסניטור?" בתום שני מבחנים אלה נאספו הנערות קבוצות-קבוצות, לניהול שיחה חופשית ב"אנגלית ובצרפתית, כדי לעמוד על כושר ה"ביטוי שלהן.

40 הנערות שנכללו בקבוצה בעלת הסיג הגבוה ביותר הוזמנו לראיונות אישיים. מ"תוכן נבחרו עשר המארחות העתידיות וחמש ממלאות-המקום, למקרה שאחת מעשר ה"ראשונות תחלים מקחת הנסיעה.

★ ★ ★
מחיר הנסיעה

למרות רצונם העז של מארגני הביתן הישראלי להרכיב קבוצת מארחות מג'ונת ביותר, אשר תכלול נערות שיאפיינו את ישראל ואת קיבוץ הגלילות, היו 10 המארחות הנבחרות קבוצה בעלת אופי אחיד למדי.

הן לא היו נערות זוהר, גם לא יסופיות בעלות הופעה צברית מושכת. אלה היו נערות רגילות, שכמהן אפשר לפגוש בכל מקום בארץ — במשרד, ברחוב, במושב העולים או בבית-הספר הגבוה. בצורתן החיצונית אינן בולטות משאר הנערות ש"ברחוב הישראלי. רובן בעלות תסרוקת נע-רית קצרה, מקצתן בעלות תססורת קוקו. חלקן נועלות נעלים שטוחות וגרביים קצרות לבנות ואינן מצטבעות כלל, וחלקן גורבות גרבי נילון וצובעות את שפתיהן.

המכנה המשותף לכולן היה רמת השכלה גבוהה מהממוצע. שש מהן היו או הינן תלמידות בתי-ספר גבוהים. ציפה שסייגל, ילידת מצרים, היתה מדריכה ביישוב עולים, חברת קיבוץ גבעה לשעבר, דליה מהודר, שירתה שנתיים כסוראית בנח"ל בשדה בוקר ובעין-רדאן; אגנס שינברג, כלכלנית ילידת הונגריה, הספיקה במשך

הרזרבה

דליה לבהר (שמאל), חיפאית העובדת כפקידה בחברת האוניות שהם, ושרה גינצבורג, פתח-תקואית שסיימה את הפקולטה למשפטים וע"בדת בפרקליטות המדינה, משתתפות בקורס. הן תסענה רק באם אחת מהנבחרות לא תיסע.

שלא יגידו שאנחנו מרוויחות את הנסיעה שלנו בקלות, נאנחה אחת התלמידות.

★ ★ ★
צחצוח ועקב גבוה

ה"דקו חשני של הקורס שימושי הרבה יותר. הנערות, שצורתן תימנית, כל אחת אצלה מעידה כי ביקרו במכוני יוסי, מקבלות שיעורי יסוד באיפור ובתסרוקת, בנימוסים ובהיגוי.

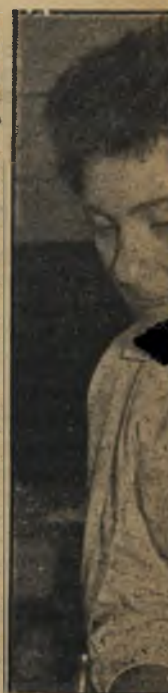
יותר גבוהים. בעוד חודש ימים תקבלו הנערות את מדיהן, מדים כחולים כצבע השמיים, בעלי כפתורי כסף מעבודה תימנית. כל אחת תקבל ארנק שחור, נעלים שחורות וכובעים שעל צורתם טרם הוחלט. מתל-אביב יטוסו לעמוד בארבעת האולמות הגדולים, ובמסי דיון הענקי של הביתן הישראלי, השוכן במרחק קטן מביתני צרפת, ארצות-הברית ורוסיה. על רקע ציור וכוכית ענק, המשי תנה כל רגע מתמונת מדבר לאדמה מעובדת פורייה, על רקע טבלאות וציורים המראים את ההיסטוריה של ישראל והעם היהודי, על רקע תצוגת ישראל החדשה, הן תהינה ההמחשה החיה של המדינה ואזרחיה.

15 חדשי שהותה בארץ ללמוד עברית על בוריה ולהכיר את הארץ קצת יותר כי הצבר הממוצע.

הן היו צוות של נערות ללא ברק וזוהר, ללא הופעה חיצונית יוצאת מגדר הרגיל, ללא שחצנות מיותרת. המשימה שהוצבה להן: ללמוד תוך חודש אחד כל מה ש"מארכת צריכה לדעת על אירוח, וכל מה שישראלית צריכה לדעת על ישראל. לשם כך כונסו בקורס מיוחד.

האשה שנסלה עליה את התפקיד להכין את מנין המארחות לתפקידן, היא סוזי דוד, אשתו של הציר דאן דוד. סוזי, שחורת השיער ודקת הגורה, ילידת בולגריה שעלתה לפני 14 שנה ארצה, תהיה האחראית על קבוצת המארחות בבריסל. בעזרת תמר דה-שליס, ארכיטקטית-פנים חנינית ר"צעירה, הכינה סוזי את קורס המארחות.

וכן, במשך ארבע שעות ליום, החלו שומרי עות הנערות הרצאות על המוסדות האומיים בישראל, תפקיד הקרן הקיימת וקרן היסוד, תפקיד המגבית ומלכ"ן ותקציבי מוסדות אלה. הן האזינו לניתוחים על כלכלת המדינה ועל תולדות חתיאטרון בה, רק

סלכת יופי של רמת-גן, חיתה לפני חצי שנה כרמלה קצורין, פסידת, צברית ובלונדית. גם היא נכללה ברזרבה.

חיירת מיה אורדין היא היחידה מ"משרתת בצח"ל. דרנחה היא רב-טוראית, וחיה תקבל חופשה מיוחדת לנסיעה.

כלכלנית ומזכירה ציפה שפיגל (שמאל) ילידת מצרים, מזכירה בטכנות, ואגנס שינברג, עולה חדשה מחונגריה, הן שתיים מ"10 המארחות הנבחרות.

ילידת חארץ המדינה בארץ לחוץ-לארץ.

מתגוררת עם בעלה, בעל בית-חרושת למצרכי מזון. היא חזרה לעיסוקה החביב: קריאת ספרי בלשים. היא ציפתה בקוצר רוח ל"הודעה הצפויה מירושלים.

כי למרים בן-פורת, כמו לשולחיה ב' משפטי המחלת, היה ברור כי על שירותים נאמנים, חייב לבוא תגמול מתאים. בהחלטה חסרת-תקדים, הפכה השבוע התעודה העליונה למינוי שופטים את החששות לעובדה מוג' מרת. היא התעלמה מקיומם של שופטי שלום רבים, המחכים שנים רבות למינוי הנכסף למשרת שופט מחוזי. בן-פורת הוק' פצה מעל לתור הארוך, מונתה לתפקיד ה' ראשון שנתפנה.

מנגנון

על חוט האזנה

הקהל הרחב, הנזקק לשירותי המשרדים הממשלתיים בשטח הקריה בתל-אביב, חייב להיכנס דרך הכניסה הראשית, מכביש פתח תקוה. אולם עובדי המשרדים יודעים על כניסה אחרת, בצד האחורי של המושבה ה' גרמנית הישנה, הפונה לרחוב איבן-גבירול. במיוחד הרבו להשתמש בדרך זו עובדי משרד החקלאות, אשר משרדיהם הקיצוניים שבקריה, מצד רחוב איבן-גבירול. פירצה נוחה בתוך גדרהתחיל הקלה את מעברם.

יום אחד, לפני כשנתיים, הוקם שער עשוי ממסגרת עץ ומחוט-חיל, ולעובדים הוסבר כי אין זה נאה לבוא לעבודתם בדרך בורמה. על השער נקבע מנעול.

מלחמה אבהית. הפקידים התעלמו מן ההסבר, עברו דרך חוטי החיל של השער. במרוצת הזמן אף התרבו המפתחות שבידי העובדים, ולא היתה בעיה לפתוח את השער. למרות שדרך זו חסכה 10-15 דקות יק' רות לפקידים, היא הרגיזה את אבא יסעור, מנהל המשק של משרד החקלאות בקריה. הוא שכר פועלים, מתח רשת סבוכה במקום הגדר הישנה, החליף את שער העץ בשער ברזל איתן, גם את המנעול החליף.

הפקידים התגברו גם על מכשול זה, מנהלי מחלקות מכובדים ופקידות מגונדרות נאלצו לספס מעל לשער, וזו בדקות היק' רות במחיר כמה שניות של אקרו-בטיקה. שוב נסער יסעור. הוא מצא את הכסף הדרוש באחד מסעיפי התקציב, התקין רשת של חיל דוקרני, בגובה של כחצי מטר מעל לשער הברזל. שום עובד, חשב, לא ירצה לסכן את בגדיו ולהרחיח כמה דקות. אולם לא היה כל צורך בסיכון זה. ה' תייל עוקם והונמך, עד אשר יום אחד, לפני שבוע, נעקרה מחציתו ממקומה, ושוב יכלו הפקידים והפקידות לספס לעבודתם.

השבוע היתה השאלה שהעסיקה את רוב פקידים משרד החקלאות בקריה: מה יהיה צעדו הבא של אבא יסעור, במלחמתו ה' אבהית נגד פורצי-הגדר?

כל ישראל

זקקים לעזרה

מספר מדרהים פורסם השבוע עלידי משרד-הסעד, עת גילה בסקר פנימי כי 280 אלף איש נזקקים כעת לעזרה סוציאלית, מהם 27% עקב מחלות כרוניות, 24% עקב זיקנה, 27% עקב מחסור, השאר עקב מח' לות חמורות. . . **לפי סקר אחר,** מטעם משרד-הבריאות, חסרות באין 6000 מיטות לאישפוז סדיר של החולים. . . **בפעם הראשונה** אישרה הרבנות הרא' שית רב לקיבוץ. הרב הוא אהרן ביגון, אביו של אחד מחברי קיבוץ יפעת של איחוד הקיבוצים והקבוצות, אשר נמצא מת' אים עלידי הרבנות לקבלת תוארו. . .

תזכיר

אינטרסים מוגדרים

חתפטרותו של יוסף גליקמן, מנ' הל משרד המסחר והתעשייה, שהוא גם שותף חשוב בחברה המרכזית, אחרי שחעולס הזה (1064) הצביע על ניגוד האינטרסים בין שני עיסוקיו, גררה אחריה השבוע את התפטרותו השקטה של אברהם טייבר, מנהל חטיבת התעשייה באותו משרד, בן אחד השותפים העיקריים האחרים של החברה המרכזית. . . **מהפכת חצר** במועצה המקומית של קרית-שמונה מתפתחת לממדים של מלחמת-תושבים מקומית, כשסגן ראש המועצה חיים רון, חבר מפא"י, הוזר על ההאשמות שהוטחו כנגד אשר אשר גורי, ראש המועצה וחבר מפא"י, כפי שזורסמו בהרחבה בחעולס חזה (964 וחלואה) בכתבתו הגנולה: טחנת חריכוז של אחוד אבריאלי.

בתי משפט

פעולת תגמול

אם עוררדין פרטי היה מבצע את כל העבירות הללו, היו שוללים ממנו בחדאי את רשיונו, רעם קולו של הפרקליט מ' שולחן ההגנה, אין ספק שלא היו מס' תפקים בנוספה במקרה חמור כמו זה! מקס קריצמן, פרקליטו של יוסף מנקס במשפט רוצחי ד"ר ישראל רודולף קסטנר, כיחן את אצבעו אל האשה הצעירה שיסבה ממולו, סגנית פרקליט המדינה, מרים בן-פורת, האשים אותה באונזי שלוש השופ' כיב המחוזיים שישבו בדיון, באונזי חבריו להגנה וקהל הצופים, בשורה של עבירות חמורות על פקודת עורכי-הדין והמוסר ה' מקצועי:

● עד המדינה אריאל אליאשחילי, סיפר כי שני קציני משטרה גבוהים ערכו לו "שטיפת מוח" במטה הארצי, בנוכחותה של מרים בן-פורת. הם "עזרו לו לזכור" פרטים שלא העיד עליהם בפני השופט החוקר, ותיקנו לו את עדותו.

● אליאשחילי סיפר כי חתם על הצהרה בשבועה, אחרי שמרים בן-פורת סרבה להס' ביר לו את תוכנה באומרה: "מספיק שאני יודעת מה זה..."

● מרים בן-פורת הביאה לבית-המשפט קציני-משטרה, שהעיד על שנת ייצור של רימון, בשעה שהיא עצמה ידעה, מפי עד אחר, שהעיד אחרי כן, כי שנת הייצור האמיתית של אותו רימון היא אחרת, דבר שהיה לו חשיבות רבה לגורל הנאשמים.

חדשות בבירה. השופטים האזינו ב' שקט. הם רשמו לפנייהם את טענות העיקריות של קריצמן: בן-פורת לא חקרה את ה' עדים, שהאשימו אותה, על האשמותיהם. היא לא ניסתה לערער את דבריהם החמורים בחקירת-נגד. היא אפילו לא הכחישה אותם מקומה, ולא ניסתה להגיב עליהם בסיכום שלה בגמר המשפט.

פקידהדין לא טיפל בהאשמות אלה. אולם היו משפטנים שסברו כי בן-פורת לא תישאר זמן רב פרקליטת-המדינה. הם צדקו. השבוע פירסמו עתונאי הבירה את הידיעה: "מרים בן-פורת, התובעת במשפט רצה קסטנר, תמונה לשופטת מחוזית בירושלים, אחרי שהעודה העליונה למינוי שופטים הוליצה על-כך."

משרד במטה הארצי. איש מבין ה' משפטנים, השופטים ועורכי-הדין במדינה לא היה ספק כי המינוי המפתיע הוא פוליטי טהור, פרסי-מנחה לתובעת רבת המרץ וה' יעילה, על שרותיה הטובים במשפטי המחלתת שלא היתה ולא נבראה.

"לא ששתי לקראת (משפטי המחלתת), אך כשהוצעו לי, לא סרבת לקבלם", אמרה מרים בן-פורת בראיון מוזמן, שניתן לאחד מעתוני השלטון, ימים אחדים לפני גיפוף אגדת המחלתת בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, "לא הופעתי עוד במשפט בניגוד למצפוני, ואיש לא יכול היה להכריח אותי לכך".

מרים בן-פורת בת ה'36, עלתה לישראל מליטא בשנת 1936, סייעה את התמחותה כעורכת-דין בשנת 1945 ונכנסה לשירות ה' משפטי של המדינה, עם הקמתו. כמשפטנית מוכשרת ומתמדיה בעלת הופעה לבבית מחוץ לאולם בית המשפט, עלתה בן-פורת השקדנית מתפקיד לתפקיד, הופיעה בחשור בים שבמשפטים הפליליים, כמו זה של ויקטור מיון, מונתה לבסוף לתפקיד סגן פרקליטת-המדינה.

אולם גם התפקיד החשוב לא סיפק את האמביציה השופעת של בן-פורת. היא קיב' לה על עצמה את הקשים שבחיקים המסור בכים של הפרקליטות, עברה לבסוף לעבודת קבלנות, מחוץ לתקן הממשלתי.

על תיקי המחלתת, שאיש מסגני פרקליט המדינה ופרקליטי המחוז לא רצה לקבלם על עצמו (ובשעה שפרקליט המדינה בעצמו, קליין גלקמן, היה עסוק כתובע במשפט כפרקאסם) קצצה בן-פורת כמוצאת שלל רב. היא קבעה את משרדה במטה המשטרה. נאמנה לקו השב, ניהלה בן-פורת את משפט אקסטיין-מנקס-שמר ואת משפט חירות, עד לכשלונה בנקודה העיקרית, שגם עדויות שקר ותעמולה פוליטית מובהקת בתוך אולם בית-המשפט לא יכלו לבססה: המחלתת הוכ' רזה כפרי דמיונה בלבד.

קפיצה לרוחק. בתום המשפט, בראש מורכן, אך בבטחון עצמי רב, חזרה בן-פורת לביתה התל-אביבי השקט, בו היא

● שבוע אחרי שמדור תצפית של העולם הזה (1067) ניבא את הדבר.

IL SOLDINO D'OGGI
FA IL MILIONE DI DOMANI

**לאיש אשר חסך אתמול
פרומות הופכות להון גדול**
(פתחם אימקי)

**החל
לחסוך
היום
לפי תכנית
כח**
כולנו חוסכים

בנק לאומי
לישראל בע"מ

לסובלים מנשירת שערות וקרחות

טיפול מיוחד רפי שיטה חדשה ובעזרת מכשירים חדישים ביותר מאפשר

א. הפסקה מוחלטת של הנשירה

ב. גידול של שער חדש

הטיפול הוא באחריות גמורה —

במקרה של אי-הצלחה יוחזר הכסף

רובינ'ס קיסמטיקום

בהנהלת מר א. רובין, ביוקוסמטיקאי מדופרם
תל-אביב, רחוב פינסקר 2, טלפון 22128

דגל

**החבוקשת
ביותר
במחיר זה!**

20 סיגריות 280 פרוטה אחים בד'רנו בע"מ

מבער מסך החול

בן הברית התמרד

היה בכך לעג הגורל, שבשביע בו רבו בארץ הרמזים על הצטרפותה של ישראל לברית הימיתכונת המוצעת על ידי צרפת. יצא מלך מאורקו בהתקפה על הצרפתים. סליקס גאיר, אשר חשש כי דרישת בור' גיבה לפינוי הצבא הצרפתי מטוניסיה תהיה רוס לחלוטין את מעמד צרפת והמעורב בצפון אפריקה, העלה את הצעת הברית החדשה קש הצלה.

הברית, אשר השראתה באה מחשינוגטון, נועדה כמוצא נוח מן הסבך הצרפתי בי טוניסיה ובאלג'יריה. הוצע לאנד בתוכה כמה ממדינות מערב אירופה ואת המגרב, אשר במקום בסיסים צרפתיים יהיו בו בסיסים ימיתכונניים, המוחזקים בידי חיילי בתיברית הצרפתית. בצורה זו קיוו הצר' פתים להשביע את זאב הלאומנות הערבית, בהשארים שלם את כבש השלטון הצרפתי. להגשמת תוכנית זו סמכה צרפת על בן ברית חשוב: מלך מאורקו. אולם כאילו להכעיס, בחר מוחמד החמישי בדיוק בשבוע זה כדי לצאת בדרישה, כי הצרפתים יפנו ממרוקו את 50 אלף חייליהם. ליתר דגש עצר הצבא המרוקאי שלוש רכבות צבא צר' פתיות, רמו ראשון להגבלת חופש התנועה של החיילים הצרפתיים. למחרת תבע המלך לארצו רשמית את אזור הסהרה עשירי הנפט, אשר נכלל בעבר בתחום ממלכתו.

הוא גם הסביר את תפניתו האנטיצרפתית: "מאורקו איננה יכולה לשבת באפס מעשה, לנוכח ההתנהגות הצרפתית באלג'יריה". היה זה זעזוע נוסף שנגרם על ידי הפצצות הצרפתיות, שהומטרו על סאקית סירי יוסף בטוניסיה.

אלג'יריה

אשכנז צונחים

"לא, לא, ושוב לאו" זעקה הכותרת הי אדומה, בראש לורר. היתה זו תגובתו של העתון הימני החשוב של צרפת, על פסק דין מחת, אשר הוצא על ידי בית המשפט צרפתי באלג'יר. הנידונה: ג'מילה בוחרד, ערביה בת 22.

לא היתה זו תגובה יחידה. סופרים, אנשי רוח, כוהני דת, נהרו, בורגיבה הרושלובר — אלפים פנו לנשיא רנה קוטי, ביקשו ממנו לבטל את פסק הדין האכזרי. השבוע נענה קוטי לבקשה.

יריות עם שחר. הפרשה החלה לפני שנה, בשעות שלפני השחר, משמר צרפתי, אשר סיר בקסבה של אלג'יר, הבחין בכמה דמויות מתחמקות באפלולית. החיילים פתחו באש, ג'מילה נפלה ארצה, פצועה בכתפה. ברשותה נמצאו מיסמכים של צבא השיחרור האלג'ירי, שקשרו אותה עם יאסף סעדי, "סרן אלג'ירי" המורד, אשר הצרפתים חיפ' שוהו כאחראי להטלת פצצות בבתי הקפה.

ג'מילה נלקחה מיד לחקירה, אף לפני שפצעה נחבש. אך הבחורה בעלת העיניים הגדולות והיפות לא נשברה. היא הודתה כי שימשה קשרית במחתרת האלג'ירית, אך סירבה לגלות את מחבואו של יאסף סעדי. בעדותה בבית המשפט סיפרה ג'מילה:

"הפסיטו אותי ערומה וחברו אלי חוטים חשמליים חיים. העינוי נמשך שלושה ימים חמימים". אך רופא צרפתי, שבדק אותה חודש לאחר מעצרה, קבע כי לא נעשה לה רע. הוא אפילו ייאר את פצעי היריה כ"חבורות פוחות שנגרמו על ידי שחפת". "פסקיטקטק!" אל דוכן העדים קראה התביעה שלושה עדים. העד הראשון היה צעיר ערבי, אשר עם חקירתו המוקדמת הזהיר כי יצר פצצות עבור המחתרת הי אלג'ירית, וכי הכיר את ג'מילה כאחת הי לוחמות שהטילו פצצות אלה. אולם במלים הראשונות שאמר בבית המשפט, הודיע כי התודאה נסחטה ממנו באיומים.

העדה השניה לא הופיעה. גם היא היתה אסירה בידי הצנחנים, והעתונות הצרפתית הודיעה כי היא מתה במאסר. העדה השלישית היתה ג'מילה בועזה, חולת רוח שכלתה שלושה חודשים במוסד סגור.

העדה ניסתה להתפשט על דוכן העדים. הסיחה על ג'מילה האשמות ומילות חיבה. שוב נקרא רופא צרפתי: הוא הכריז כי העדה שפיה לחלוטין בדעתה.

את כל הורגים? כאשר ביקש הסניגור יאק חרגס להביא עדי הגנה, שיסע אותו השופט: "עוצרים רופאים המגשים עזרה למורדים; מוטב יהיה לעצור עורכדין המגנים עליהם".

נאומה חלוט של ג'מילה — "כאשר

אתם הורגים אותנו, אל תשכחו כי הינכם הורגים את מסורת החופש של ארצכם אתם, מכתימים את כבודה ומסכנים את עתידה" — לא הועיל.

השבוע, עת הופעל הלחץ העצום על רנה קוטי לחון את ג'מילה, הכריז פרקליטה: "גם זה לא יעזור. כחדאי ישלחו אותה למחנה מעצר במדבר, ולא יהיה כל קושי למצוא עוד, מומחה רפואי שיקבע כי מותה נגרם על ידי, סיבות טבעיות". מריירתו ביטאה בכל עומקה את מלחמת ההתשה בין צרפתים וערבים באלג'יריה.

איראן

סוף מערכה שניה

אל קלן, עיר המרגוע במערב גרמניה, הגיעה לפני שבוע סוראיה, אשת השאח של איראן. איתה הגיעו אמה הגרמניה, 42 מזדנות, וכלב הטרייר שלה. היא באה לבקר את אביה, שגריר איראן בגרמניה, אשר שבר את רגלו ונמצא בחופשת החלמה. אולם העצבות, שהיתה נסוכה על פני סוראיה היפה, היתה עמוקה הרבה יותר מזו אשר מרגישה בת לנוכח כאבי אביה. כי אשת השאח חששה, כי בכל רגע עלול עולמה להיחרב על ראשה השטאני. אחרי

גרושה סוראיה

תפילה ליפהיה פוריה

חודשים רבים של מתיחות בחצר המלכותית, עמדו נשואיה לשאח להסתים.

כמו אחשוורוש. הרמו הראשון למצבה הקשה של סוראיה בא כאשר ביקר הווג המלכותי, לפני שנתיים, בארצות הברית. האשה התמירה, בת ה-25, הפסיקה למשך יום את מסעה, כדי לעבור בדיקות אצל גניקולוג מפורסם. ההסבר הרשמי היה גלוי לב: סוראיה רצתה לדעת אם תימצא באמריקה תרופה לעקריות.

בממלכה תורשית מורחית, אשר בה יכול רק בן זכר לרשת את כתר אביה, ערכה של מלכה עקרה מופקד ביותר. אולם מוחמד שאח, שהתגרש מאשתו הראשונה, פאוויה המצרית, אחרי שזו ילדה לו רק בת, אהב מאד את סוראיה. הוא היה מוכן לחיות עימה גם מבלי שתלד בנים.

השבוע בא הסוף לאידיליה. יועצי החצר לחצו על השאח לגרש את סוראיה ולמצוא מלכה חדשה, פוריה יותר. תחילה ניסה השאח לשכנע את סוראיה, שתסכים שיישא אשה שניה על פניה. אך בתו הגאה של ראש שבט הככתיארים סירבה לתת את מקומה לאשת הברבעה. היא העדיפה גט. וכך, כפי שקרה לקודמו אחשוורוש ש גירש את אשתו חשתי, יצאו עתה שליחי מוחמד ריוא שאח מחלוצו לתור את הארץ, לחפש נערה יפה למלך.

● **ישראל תעביר אזהרה באמצעות המערב ומזכיר האו"ם, שהיא לא תשלם עם הקמת ממשלה סלמטית בעזה וצירוף של הרצועה לרפובליקה הערבית המאוחדת.** כבר עם הישמע הרמזים הראשונים של תוכניות נמאל עבד אל נאצר בכיוון זה, הבהירה ישראל שחיא לא תשב בחיבוק ידיים, ועתה תוסיף ישראל תוקף לאזהרה זו.

● **אין ממש בידיעות על הצטרפות ישראל לברית חיים תיכונת המוצעת על ידי צרפת.** יוזמי התוכנית, בסידה וזו תתנסה, ישתדלו להימנע מן הסיבוכים אשר הצטרפות ישראל תגרס לחס. לעומת זאת, יתכן וישראל תנסה שוב להשיג ערובה כלשהיא, בדרך של חתימה על חסכם נפרד, שיהיה קשור בצורת זו או אחרת עם הברית המוצעת.

● **נציגי מפ"ם ואחרות העבודה בממשלה יביעו חסתייגות ממדיניות החוץ הנוכחית של הממשלה.** בעיקר יטענו שתי מפלגות אלה נגד האוריינטיציה הבלעדית של מדינות אירופה, וידרשו הצטרף כי ישראל ממשיכה לתאמין בשותפות עם עמי אסיה, וכי היא תפעל למען הוצאת המרחב מתחום התחרות הבינושית.

● **האמרשילד יגיע לביקור במרחב.** לאור השינויים שחלו עם קום האיחודים הערביים, יקיים מזכיר האו"ם שיחות עם ישראל ושכנותיה, בקשר להמשך קיומם של הסכמי שביתת הנשק והפעלתן התקינה של ועדות שביתת הנשק.

● **צפה לפירסום הצעה איטלקית להוצאת כוח החירום של האו"ם.** לפי הצעה זו יוחלף הכוח הבינלאומי במשמרות גבול מעורבים, מורכבים מיחידות ישראליות ויחידות ערביות, תחת פיקוד קציני או"ם. קשה לתניח כי יש להצעה זו כל סיכוי של הנשמה.

● **ראש ממשלת גאנה, ר"ר קוואמה נקרומה, יציע רשמית את שירותו כמתווך בין ישראל והערבים.** בעת בקורה של גולדה מאיר בארצו חופלתה הצעה זו, וישראל קיבלה אותה ברצון.

● **בקרב יוחל במפע ממושך ונרחב להמעטת ההשפעה הי קומוניסטית בין התושבים הי ערביים במדינה.** אישים רשמיים, ביניהם שרי ממשלה, ירבו בביקורים בישובי המעושים, יקשיבו לתלונות הי תושבים וישמעו דברי חסברה.

● **יתחדש מרד הצעירים ב קרב מפא"י.** קבוצת אברתס עופר ואשר ידלן, אנשי המשמרת הצעירה של מפא"י בעבר, אשר לא גילו בשנח האחרונה כל פעילות מפלגתית, יחזרו לזירת המפלגה ויחדשו את תביעתם לתת נציגות חולסת לדור הצעיר ברשימות המועמדים של מפא"י לכנסת הרביעית ולעיריות.

● **סגן ראש עיריית ירושלים, רחמים כלנתאר, עשוי לפרוש ממועצת העיריה.** אבי הכלנתארזוס, אשר העביר את תמיכתו מהדתיים ל מפא"י תמורת משרתו הנוכחית, עלול להסכים להסדר חדש ולפנות את הדרך להתקרבות מחודשת של מפא"י והדתיים במועצת העיר.

● **קיימת אפשרות כי חיים כהן לא ישוב לתפקידו כיועץ משפטי.** במקרה זה, עשוי הוא להתמנות לשופט עליון, עם שובו משליחותו בחוץ לארץ.

● **לא מן הנמנע כי חרות תוזתר בכל זאת על עריכת מגבית עצמאית בארצות הברית.** קיימים סיכויים לחסכם של חוגע האחרון, כאשר תסכים הנחלת המגבית היחודית המאוחדת לתגדיל את חסכום שחיא מציעה לחרות, כחלקה בעונת חסנור הכללית.

● **רב יוסף יתפטר מתפקידו כנוכח הסוכנות היחודית.** הדיחה האחרונה בכיוון זה: ידיעות שהגיעו לשר חצנע לשעבר, כי גם חבריו ממפא"י בתנהלת הסוכנות חותרים נגד מעמדו במוסד זה.

● **מועמד נוסף, אשר שמו חוזר בקשר לחלפת שגריר ישראל בארצות הברית:** איש חצצר של ביג"י מדי קולק.

● **חקיבוצים יילחמו ל"תיעוש כפרי".** תוכניתם לחסכם 160 אזורים של תעשיה כפרית בהתישבות תעובדת מכונת להשתתף בחלוקת שלל מספיקי תעשיית הפיתוח, חניתנים לבעלי מפעלים בתנאים של כמעט מתחנ, וסוזרמו עד כה לכסי הסקטור הפרטי.

● **הגליל התחתון יוכח פורעסוף למים.** תוכנית אזורית, שתביא לו מים מכפריקים ומחכרת, תספג עד שניים ורבע מיליון מדיים.

● **חלל קוק עומד לבקר בארץ,** לשם השלמת הקמתה של חברה חנפט הפרטית האחרונה שתקבל זכיון בארץ. חשותף העיקרי: חברה הסוכנות.

● **סרטים גרמניים יוצגו בקרוב בארץ.** אחרי שעד כה היה צורך לחסות את ארצות המוצא של סרטים אלה, יותר מתחת לחצי סרטים גרמניים מסס, שיש לחס קחל עצום בארץ.

כדורגל

כשלא הולך, לא הולך

על מאורעות השבוע האחרון בכדורגל כותב שיער גלזר:

עוד שבוע כזה י- אני מגיש בקשה ל- קבלת תוספת המזון המגיעה לעובדי עבר דה גופנית קשה. אני חושב שאסילו כדורגלנים פרוססיו- נליים לא עובדים כל כך קשה כמו שעב- כן השבוע. במשך שמונה ימים היתי צריך לשחק שני משחקי ליגה. זה עוד נורמלי. אבל שני המשחקים היו נגד הפועל פתח תקוה, וזה כבר לא כל כך נורמלי.

חוץ מזה יש בארץ איזה קבוצה שחדיית, וגם נגדה צריכים לשחק כדורגלנים ולא מוכרי גרעינים. אז העמידו אותי לשחק פעמיים נגדם.

ובכן, שיחקתי ארבעה משחקים, שפסתי בעוד שני משחקי פורים ואחרי הכל עוד הומינו אותי להיות עד במשפט על כדורגל, זה המשפט שאחר בשם ויסמן הגיש נגד

לויסקר, השוער של פתח תקוה, היה יום לא כל כך טוב והכדורים נפלו לו מהידים. מתי הוא נזיה לי טוב? בחצי השני, כשלי היה דקא הודמוניות.

כשלא הולך, או לא הולך גם במחצית השנייה. התקפנו לפחות 30 רגע מתוך 45. ההתקפות של חלוצי הפועל פתח תקוה היו אמנם מסוכנות, אבל לא היו הרבה כאלה. וכך נגמר המשחק המתוח בתוצאה 4:0 בשבוע שעבר היתה תוצאה כזאת הישג להפועל פתח תקוה ואכזבה מרה לנו. אבל אין הרבה מה להצטער; בטח ששמעתם שוטפים לסוקי — אולי שם ילך מה שלא הלך בפתח תקוה.

במסלול

מוכנים לרחום

בין מזכירן לפתח תקוה מתנהלת בזמן האחרון חליפת-מכתבים ממושכת, כש- הכותבים מהצד הישראלי הם מנהלי קבוצת הכדורגל של הפועל פתח תקוה, והמשיב מהצד האוסטרלי הוא מאמן הכדורגל האנגלי ג'ק גיבונס, המאמן כיום את קבוצת הכוח מלבורן. גיבונס, מי שהיה מאמנה של

פעמיים שני אפסים. אברהם-מילא בנורי, שוער מכבי תל-אביב, קולט כדור גבוה מראשו של נדום סטלמן, משרה הפועל פתח תקוה, במשחק בין שתי הקבוצות. שחמתיים חשבו בתוצאה 0:0. לידם קופץ מנן מכבי שאול חתניה, שחצטין אף הוא במשחק זה.

הנבחרת הישראלית בכדורגל ומאמן הפועל פתח תקוה, עבר לאוסטרליה אחרי שחפועל סירב להתחייב על חוזה למשך 5 שנים. נראה כי עסקי הפועל התחרטו על סירובם, ומציעים עתה לגיבונס את החוזה שרצה... הדליקת שפרצת השבוע במשרדי ההתאחדות לכדורגל בישראל, אחרי שאלמוני שפך בנוין על דלת משרד ההת- אחדות והציתו, לא גרמה שום נזקים. החקירות לא הביאו לגילוי המצית, אולם ההשערה הרחוקה בהתאחדות הכדורגל היא שהיה זה מעשהו של שחקן כדורגל, אשר נענש על ידי ההתאחדות... עתון הספורט של ההתאחדות לכדורגל, יתקל בקשיים רבים בטרם הופעתו. מרכז מכבי מתנגד בתוקף להוצאת עתון, כזה, אחרי שהופעל עליו לחץ של כמה עתונאי ספורט חברי מכבי. אם זולמן קליאוס, נציג מכבי בהנהלת ההתאחדות, יתמוך בהוצאת העתון, יביא הדבר להתרפת החיסים בינו לבין מרכז מכבי, בו רבים הטוענים כי מאחר שולמן קליאוס עזב את מכבי תל-אביב, הריהו נציג ללא כל גוף מאחוריו... יזיג זילברשטיין, כדורגלן הפועל פתח תקוה, יקבל השבוע את השחרור מקבוצתו ויעבור להפועל חיפה. למרות שדירה ומקום עבודה בחיפה מהכים לו זה זמן רב, עיכבה פתח תקוה את שחרורו עד אחרי המשחקים נגד מכבי תל-אביב... הקננויות על מגרשי הכדורגל ית- חדשו, עם תחילת משחקי הסבוב השני בי ליגה הלאומית ובליגה א. בליגה הלאומית ינסו קבוצות מכבי לחלק את בית-ר תל- אביב מירידה לליגה א, ואילו בליגה א יעזרו כמה קבוצות הפועל להפועל מחנה יהודה להגדיל את הפרש הנקודות בינו לבית-ר ירושלים, להעלותו לליגה הלאומית.

הפועל תל-אביב, בגלל שהפסיקו את המשחק ההוא נגד מכבי תל-אביב, הביאו אותי להיות עד. חיכיתי שלוש שעות ואף אחד לא קרא לי. זה היה ביום רביעי, לפני חי- משחק נגד השחורים. שני הצדדים פחדו שיאחרו למשחק, והם החליטו להגיע לפשרה. אחרי שראיתי שכל אחד מהם תרם 10 לירות לטובת קבוצה מאילת, עשיתי גם אני מפעל ותרמתי את דמי-הטירחה שהייתי מקבל. אין לב ל... הלה, הקהל שבא למשחקי כדורגל למד בזמן האחרון פתגם חדש. טעם היו צועקים על השופט: "לך הביתה! אידיוטי!" עכשיו כולם צועקים עלי: "מה תכתוב בהעוטה חוזר?" כאילו היתי בעל- הבית של חנוס חוזר.

אחרי המשחק באים אלי כל מיני אנשים ומספרים לי בדיחות על המשחק והשחקנים ואומרים לי: "תכניס את זה להעוטה חוזר." גם אחרי המשחק של השבת נגד הפועל פתח תקוה מספרו לי כמה בדיחות, אבל אין לי לב להכניס אותן. מפני שאחרי שמחלת ה-0:0 נדבקת אליך ואתה רץ ומזיג 180 רגעים והתוצאה נשארת 0:0, אין לבדיחות.

עליו למשחק מעוצבנים מאוד. מכבי תל-אביב לא הפסידה השנה עוד אף משחק, ולפעמים גם הראינו משחקים יפים ונצ- חונות משכנעים. אם היינו מפסידים הפעם, היתה הפועל פתח תקוה עוברת אותנו בי נקודה.

מאחר שהמשחק היה הפעם על המגרש שלהם, שהוא קטן, והפתח תקוה רגילים אליו, חשב רוב הקהל שאנחנו נפסיד. אנחנו חשבנו אחרת. התחלנו לשחק נגד הרוח. המחצית הראשונה היתה שקולה, ולנו היה יתרון בהזדמנויות לכיבוש שערים. הצרה היא רק שלא צילנו הודמוניות אלו.

בסימטאות האבלות של כפר-יאסיף הגלילי העלמה עם פנים הלוקס

אותך, אמר בעברית צברית מתובלת בערבית. הוא סיפר על מקרה שאירע לו עם אביו — אחת ממאות התוצאות היומיומיות של נוכחות המורה היהודיה בכפר הערבי. הוא רצה לגרש אותי מהבית, סיפר הבחור, מפני שסיפרתי לו על מה שלמדתי אותו מדברי אחד העם.

אביו של מיכאל, הסתבר, הינו אדם מסור, תי, אשר אמונתו בנויה על עקרונות הדת מימים ימימה. בשיעור לעברית קראה שר שנה בפני תלמידה את המסה של אחד העם על משה, "סיפרתי לאבי שסופר יהודי גדול כתב שזה לא כל כך חשוב, אם משה היה נביא או דמות היסטורית, סיפר מיכאל, וזה נורא הרגיו את אבא."

וכיצד קיבלת אתה את הדבר? שאלה. זה נתן לי הרבה חומר למחשבה, השיב. זה העיקר, ענתה שושנה. מיכאל קיבל את תשובתה ברצינות עמוקה, ואחר אור פניו בחיוך גדול. לא, הצטחק, לא. האיכר הוא החשוב, כי אם בת האיכר. וכולם צחקו בקול.

★ ★ ★

מיסיונרית עברית

ור הצלחתה של שושנה הוא, שי אינה רואה את עצמה כמורה במובן הצר של המלה, ואמנם, פעולתה דומה יותר לזו של המיסיונרים הנוצריים, אשר הניצו תורה ודעה, רכשו נפשות לתם.

התורה אשר המורה-המיסיונרית הצעירה שושנה לפידות מפיצה, היא תורת ההבנה והאחדה הערבית-עברית. ולמען הפצת תרי רתה היא מוכנה לחיות מנותקת מחברי נעוריה, ללמוד שפה חדשה ומינהגים חד- שים, לחתך על חשמל או מקלחת.

מורה בת גילה של שושנה, הנלמדת ברוחנה, בחיפה או בתל-אביב, נאנחת בדרך כלל בהקלה, כאשר מסתיים יום ההי- ראה שלה. בשעות הפנאי היא מנסה לנוח מעמל היום, לצאת לקולנוע, לתיאטרון, לקונצרט או לבילוי בחברה. ואילו שושנה, כאשר מסתיימת עבודתה בבית-הספר — רק או מתחילה שליחותה בין תלמידה ובני משפחתם. רק בעשר בלילה, בתום ביקורה היומי בבית אחד התלמידים, הנתיג שושנה ממעט פנאי. היא קוראת את העתון היומי שעליו היא חתומה, מעיינת בספרו של

את התמונות חידועות של המאה הקודמת היא של אשה עדינה, נושאת סנס בידה, הצועדת בין גחיות בשדה הקטל. היתה זו פלורנס נייטינגלי, האחות הרח- מניה שיצרה תקדים עולמי, בצאתה אל שדות הקרב של קרים, לספל בפצועים האנגלים של מלחמת 1854-1856 ברוסיה. השבוע, כמו בכל ערב מזה שנה, אפשר היה לראות אשה צעירה אחת, שצועדת בחשיכת הגליל של כפר יאסיף, כשפנס לוקס בידה. המורה שושנה לפידות לא חיפשה פצועים; היא חיפשה את ביתו של אחד מתלמידה בבית-הספר התיכון בכפר. פה ושם הציק ראש מאחד החלונות של הסימטה, וקול של נער קרא: "האי שושנה, האי אל-מועלמה! (נהג שושנה, הנה המורה!)" שושנה התמידה ובעלת השיער השחור נעצ- רה ליד אחד הבתים של הכפר מחוסר החשמל, קראה לאחד הדיירים. יא מוסה, פתח בבקשה את הדלת!"

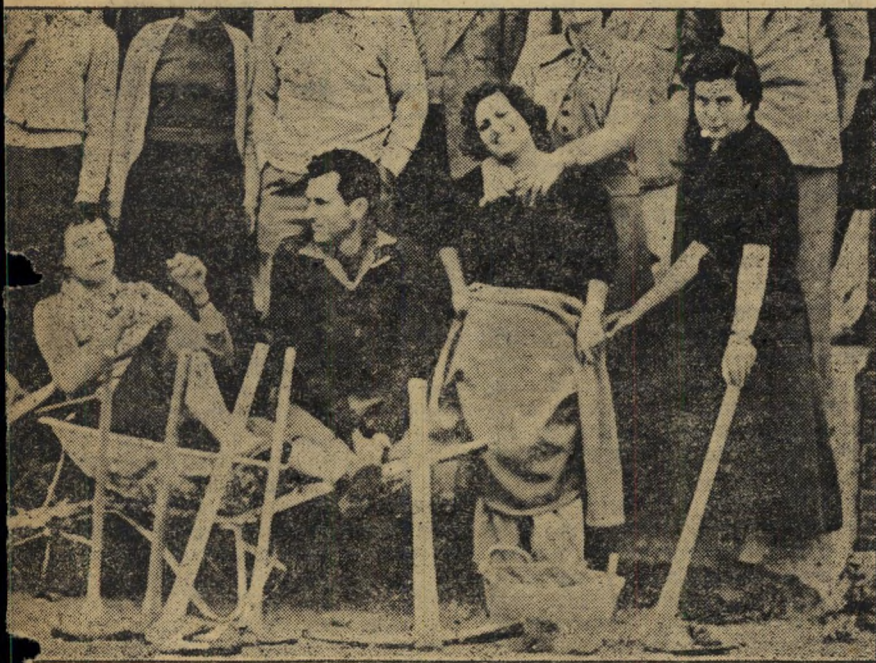
מוסה, בחור יפה-תואר בן 17, פתח את הדלת לרחתה. הוא נראה מאושר, על כי המורה בחרה בו כמארח לערב זה; תורו הגיע לא רק להציג אותה לפני הוריו כי שיחת-נימוסין, אלא לשאול שאלות על נוש- אי השיעורים, לברר פרטים שלא הספיק להכניסם בכיתה — ובכלל, להתייעץ אתה על הבעיות המטריות אותה. כי שושנה לפידות, 29, המורה לעברית של כפר יא- סוף, סבורה שלא די בשעות הלימודים כי- תה. המושגים שדחפו אותה לעזוב את ביתה ברחובות, קובעים לה כי שליחותה בכפר הערבי אינה נמדדת לפי יום-עבודה רשמי של עובד מדינה.

★ ★ ★

העיקר — בת האיכר

בחדר האורחים של משפחת קריני יושבו הוריו של מוסה, ואחיו המבוגר. אחרי החלפת הברכות המסורתיות הוגש הקפה. "תודה רבה," השיבה שושנה, "איני שותה כפה." ובעברית המקוטעת שהספיק ללמוד בכפר, הסבירה כי היא רגילה דקא לתה, "שגם הוא משקה מורחי מוכבד."

המורה נטלה סוכריה ממגש הממתקים והחלה מוסרת דו"ח להורים על התקדמות מוסה בלימודיו. ברגע זה נכנס מיכאל תרי- מא בן המשפחה השכנה, אף הוא תלמידה של שושנה. "ראיתי את הלוקס ובאתי לברך

חברות ערביות צילום מזכרת, בו נראית שושנה יושבת במריצח (מ- שמאל), כשלידה חברית לעבודה. שתי הבחורות מימין הן צמירות ערביות משיכיות, חמוסקות כעובדות סוציאליות בכפר עליי משרד חשפ-

יצאים הילדים והוריהם מדי ערב לבור את

שושנה לפירות

על כי

עזבה את ביתה, מש-
פחתה וחוג ידידיה, ויצ-
אה לבדה לחיות בכפר
ערבי מרוחק, ללמד את
בניו, להשתתף בחיי
היומיומיים הנחשלים ו-
לקרב את הלבבות, ב-
עזרה במופת אישי וב-
הקרבה עצמית ממוש-
כת להגשים משימה
בעלת ערך לאומי וחב-
ותי, מעל לצו התפקיד
ומעבר לתביעת החו-
בה, בהתאם לסעיף 3
של תקנון המופת.

ערבים יכולים לחיות זה בצד זה בארץ אחת.
הנערה בעלת הצמות הארוכות הצטרפה
למשך כמה שנים לקיבוץ השומר הצעיר
דליה, עברה לאחר מכן לסמינר למורות
בירושלים. היא החלה ללמד את השוטרים
עברית, התמחתה בספרות באוניברסיטה.
את הדחיפה הראשונה לצאת לדרכה הנר-
כית קיבלה שושנה בתום מלחמת העצ-
מאות. בהיותה באוניברסיטה שמעה על ארגון
הקו"קרים, ארגון הסעד הנוצרי, אשר קיים
באותה שנה מחנה-עבודה בארץ. שושנה
בילתה שם את חופשת הקיץ, הכירה כמה
משכילים ערבים, צליל השפה הערבית הזר
כיר לה את ימי נעוריה, את אמינה, שעק-
בותיה נעלמו. מאז ימי הקרבות.
היא זכרה את הטעות אביה לשלום
עבר-ערבי, הביטה בחרדה בתהום הנפערת
והולכת בין שני העמים. היא החליטה
לעשות משהו לגשר על פני תהום זו.

★ ★ ★

המנהל ישן עד הגג

כ אשר החליטה שושנה לצאת ללמד
בכפר ערבי, לא ידע המפקח על החינוך
הערבי כיצד להתיר את לבבות בביתו
אותה פעם אחר פעם, אך היא סנתה אליו
שוב. לבסוף אמר לה: "אם את מתעקשת
ללמד דוקא בכפר ערבי — את יכולה
לנסות את מולך בכפר יאסיף, דרוש להם
מורה שם. אם המועצה המקומית תסכים
לקבל אותך — המשרה שלך."

כבר למחרת בבוקר היתה שושנה בעכו,
בדרכה לכפר. ראש המועצה המקומית, ינאי
קסטנדי ינאי, קיבל אותה בלבבות בביתו
הרחב, הוא התייעץ עם חבריו הנכבדים,
והיה ברור כי זקני הכפר היו נבוכים ולא
ידעו מה לעשות עם הייצור שצץ לפניו
לפתע והציע ללמד עברית בכפרם. לבסוף
החליטו לנסותה; שושנה קיבלה את המשרה.
השעה היתה כבר שעת ערב, והמורה
החדשה הוזמנה ללון את הלילה בביתו של
מנהל בית-הספר. "זה היה בקיץ", נזכרת
שושנה, "נתנו לי את החדר שלהם, וכולם
יצאו לישון על הגג של החדר הסמוך".
למחרת היא שכרה חדר, הפכה לתושב
הערבי הראשון בתולדות כפר יאסיף.

אך החברה הכפרית הסגורה לא קידמה
את פני חאשה הזרה בשמחה יתירה. רבים
חשדו שהיא נשלחה מטעם המושל הצבאי,
לבלוש את הנעשה בכפר. "זה היה גורא
לא נעים", סיפרה היא. "ניסיתי להתקרב
אל האנשים, אבל הם הסתגרו בתוך עצמם
והתייחסו אלי ברשמיות ובאדיבות משגעות."

★ ★ ★

הדלתות נפתחות

ח ומת הכידוד נשברה בצורה דרמטית.
עם טרוץ מיבצע סיני, עלה לפתע
המתח בין התלמידים הדרוזים לבין שאר
התלמידים בכיתה. כי בני העדות האחרות
האשימו את הדרוזים בשיתוף-פעולה מופ-
רז עם ממשלה תוקפנית. המתחות גברה

והלכה, עד אשר פרצה שביתה של התל-
מידים הדרוזים. כל מאמציהם של המנהל
ושל שושנה לא שיכנעו את התלמידים.

השובתים העיפו אבנים אל תוך הכיתה,
והמורים הנדהמים ביקשו את התערבותם
של משרד החינוך ושל הנכבדים הדרוזיים.
בעדותם בפני המפקח ממשרד החינוך,
סענו הדרוזים כי מנהל בית-הספר אמטאנס
אמטאנס הסית את התלמידים הערביים נגד
המדינה. אולם משבאה הפרשה לבירור בפני
השופט שלום קסאן בנצרת, העידה דוקא
המורה היהודיה לטובת המנהל, הסבירה כי
מתוך להיטות עדתית טפלו התלמידים ה-

הרומים בארץ הזאת.

השופט קיבל את דבריה, לא מצא כל מקום
להעמיד את המנהל לדיון.
מאותו יום חדלו תושבי הכפר לראות
בה סוכן זר. כל הדלתות נסתחו בפני
העלמה עם פנס הלוקס: לא היתה חתונה
או להיזה שבהן לא חויבה להשתתף.
כאשר נשאל השבוע אחד מאבות הכפר
מה דעתו על המורה העבריה שבתוכם,
השיב: "חאללה, הלהאי והיו מאתיים שושנות
כאלה — בכל כפר ערבי אחת. ומי יודע,
אולי פעם יהיו גם מאתיים מוחמדים ש-
יוזמו ללמד בבתי-ספר יהודיים? זה היה
עוור לשים סעם קץ לשנאה ולשפיכות
הדמים בארץ הזאת."

תמונה זו צולמה במחנה-עבודה בבן-שמן. שושנה מרימח
חבית חציר שנוצרה בשדות הכפר, כשעל האדמה
משועשע צעיר ערבי סנצרת, העובד כקציר-עבדן בכפרי המיעוטים בגליל המערבי וחסר-כדי.

התלמידים ששה מצטיינים מבין עשרות תלמידיה של שושנה, על ספסל
בשדרות-רוטשילד בתל-אביב, בשעת ביקור בעיר הגדולה, במסגרת
חטיונים בארץ. בית-הספר התיכון בכפר יאסיף משרת 28 כפרים ערביים בגליל המערבי.

כאשר ערך פידים הדסמן, צלם הי שבועון לייף, את סיכובו המפורסם בעולם לפני שנה, כדי לצלם נערות המאפיינות את ארצותיהן, וביקר בין השאר גם בישראל, הוא בחר כנציגת נערות איטליה את רוסנה ציאפינו הגינניית, אותה הגדיר כנערת היופי המשתפעת. בניגוד לישראלית גורית פילצור, זכתה האיטלקיה בפרסום שהביא אותה לדרגת כוכבת קולנוע. עתה מגבאים לה מומחי הקולנוע עתיד כשל בינה לולר בריגידה וסופיה לורן. . . . **באין מו"ר לרת,** סרטו של גורי חביב, יוצג בגניו יורק בשנת העשור. . . . **רימונד רולד,** במאי צייד המכשפות, הגיע ארצה כדי לה פיק סרט צרפתי-ישראלי אודות תיאודור הרצל. את התסריט יכתוב ארתור מילר ואילו צלם הסרט יהיה קלוד רינואר, צלם ציד המכשפות.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **מכשרי הגורל** (תמר, תל-אביב) — טרגדיה אהבה על רקע מלחמה המוכיחה

כוכב עולה צ'יאפינו הצילום עזר

כי נערות רוסיה מרגישות את אותן הרגשות לנערות בכל העולם. **גם הוא בענקים** (אסתר, תל-אביב) — אבק אדם לבן הופך לגבר, בהשפעת ידידותו של כושי. **פרט דה לילה** (ארמון-דוד, תל-אביב) — רנה קלייר, גאון במאי צרפת, חוזר אל הבד בסרט מצויין, אודות התעלותו של הולך בטל שיכור לדרגת לוחם צדק. פייאר ברסאר, הגרי וידאל, דני קראל. **לה סטראדה** (שדרות, תל-אביב) — אהבתה האומללה של נערה מפרצה, גוסלת קרקס חסר-לב. גולייתסה מסינה, אנטוני קויין. **אריאן** (אורנג'י, ירושלים) — אודרי הפבורן מצילה דון גיואן מרצה, גוסלת בעצמה לתוך מלכות. קומדיה סנטימנטלית. גרי קופר. **מסיבת הרוזקים** (אורנג'י, חיפה) — מדריך לחיי נשואין תקינים, בסרט ניאוריאליסטי אמריקאי. דון מוריי.

סרטים

אבי היתומים

המנון הקרב (גת, תל-אביב): ארצות הברית) הוא סרט, שאפילו ילדים מפגרים עלולים להיטמטס מהאיכות שבו. במרכזו עומד מסיף כנסייה יפה-תואר (רוק הדסון), שהיה פעם טייס קרבי. אולם משום ש במלחמת העולם השנייה הטיל דון רוקאמילו בסעות פצצה על בית יתומים בגרמניה, הוא מודעוץ כל כך, עד שהוא מתנדב להיות טייס קרבי בקוריאה, כדי להציל יתומים. ובקוריאה, כידוע, לא חסרים יתומים. אלא ששם הגורמים ליתומות הם דקא הטייסים האדומים.

משום כך, במקום לעסוק בתפקיד לו הוצב — אימון טייסים דרום-קוריאנים — עושה רוקאמילו הדסון מעשים שבכל גודל צבא נורמלי היה מקבל בעדם פסק דין מוות. את מנות המזון של טייסיו הוא מחלק לילדים, גונב רכוש צבאי כדי לה קים בית מחסה ליתומים וליפהפיה קורי-אנית (אנה קאשפי), שהמוסר הכנסייתי שלו לא נוהן לו להתאהב בה.

כשהיא נהרגת בהפצצה, מראה הסרט כיצד מכבד רוק הדסון בנוכחותו בית יתומים ששמה נקרא עליו. חבל שיצרני הסרט לא הראו גם כיצד הוא נוטע עצים לזכרה, ביערות דקרן הקיימת.

מות המנהיג

יריים מגואלות (מוגרבי, תל-אביב): צרפת) היא אחת מיצירותיו הגדולות של ז'אן פול סארטר, בה מכון הסופר הפילוסוף הצרפתי את חייו נגד התופעה החברתית הנקראת מפלגות. במקרה זה, מפלגה פרולטרית המקבלת הוראות ממוסקבה.

דניאל ז'לין הוא בן למשפחה בורגנית, המצטרף למפלגה הפרולטרית מתוך נימוקים אידיאולוגיים טהורים, כדי לקרב את מהפכה שתביא לשוויון בין המעמדות. אולם המציאות המפלגתית טופחת על פניו. הוא נשלח לרצוח את אחד ממנהיגי המפלגה, שדעותיו אינן מוצאות חן בעיני שאר המנייחים. אולם כשהוא שוהה במחיצתו של המנהיג (פיר ברסאר) הוא משתכנע בצדקת דרכו, רוצחו למרות זאת, משום שאותו מנהיג מתנה אהבים עם אשתו.

כאשר משתחרר הרוצח, אחרי שריצה עונשו בכלא, הוא מוצא כי בינתיים הפך המנהיג הנרצח לגיבור, ואילו הוא, רוצחו, נחשב לבוגד. מכיוון שבינתיים התחרט הרוצח על מעשהו, הוא מקריב את עצמו, כדי שהמנהיג הנרצח יסאר בחזקת גיבור, שנרצח עלידי רוצח פוליטי ולא עלידי בעל קנאי.

עלילה זו, המבוססת בעיקר על קטעי דושיה ארוכים בעלי משמעות עצומה, הופכת למשעממת מאד בסרט, בו אין הצופה מספיק לעקוב אחרי חילופי הדברים והתפתחות המאורעות. למרות המשחק המצויין של שחקנים בעלי שיעור קומה כז'לין וברסאר, אין הצופה הממוצע יכול להבין את משמעות הסרט. וכך הופכת יצירה ספרותית גדולה ליצירה קולנועית בינונית.

יומן החדשות

מן הנגב להרצליה

צידומי הרקע לסרט בן-חור יערכו כנראה בשבוע הבא, אנדריו מוריסון, במאי לזיליאם חילר, ובמאי הסרט, מאז השבוע, אחרי סיורים נרחבים, את המקום בו יצלם את תצלומי הרקע. בעוד שתחילה חשב לצלם באזור באר-שבע בהשתתפות שלושת אלפים ניצבים בידיים, בחר מוריסון, יהודי יוצא הונגריה ובמאי בחברת מסר, את איזור החולות ליד הרצליה ל מסרת צילומים. במקום הבידואים יועסקו בניצבים פועלי-דחק, ואילו מאות הסוסים יועברו על פרשים מהנגב. . . . **קארי פריש,** במאי מעשה במונית שחור ארצה כדי להפיק סרט נוסף, ישמש בצילומי הרקע כתחליפו של כוכב הסרט צ'רלסטון הסטון. . . . **חיה הררית,** השוהה עתה בפאריז, על לתחילת הסרט אודות חיי חנה סנש ביוגוסלביה, קיבלה בינתיים תפקיד מכובד בסרט הצרפתי ארץ ההבטחה. . . . **פרט על חיי ישו,** בשם הסיפור הגדול ביותר עלי אדמות, יופק עלידי הבמאי ה אמריקאי גורג' סטיבנס. סטיבנס הודיע כי חלק ניכר מהסרט יצלם בישראל. . . .

הוא צעיר ואתלטי... בעבודה ובן בספורט הוא תופס מקום ראשון

מובן מאליו:

נלסון הוא מעשין!

לקראת הפסח אנו מחסלים כל מלאי הרהיטים במחירים זולים מאוד ומתקבלים על הדעת בזול! באיכות! בעדינות! נצרו ההזדמנות!

הרהיט תל-אביב, רחוב ב'יהודה 78, טלפון 28918

אוסטרליה בלגיה גואטמלה

הן רק שלוש מחוז עשירות ארצות תבל אליהן נשלחים מדי שבוע בשבוע מנויי חוקי-ארץ של "העולם הזה", שבו עון החדשות הישראלי.

פקידים!

תלמידים!

סמורנמים! הרשמו עוד היום ב-אולפן גרף לקורס הדי-חודשי (2 x שבוע) ל-

קצרנות

עברית /או אנגלית

בת"א: אצל ח. ברקמא, גורדון 5 **בחיפה:** בייט, במעלה, החלוק 13 **הצלחה מובטחת!**

מחור

כך נולד העולם

הלמות תופים; שירה צרודה וחד-רגינית. המלים זרות, המנגינה שונה לחלוטין ממה שהקהל הישראלי רגיל לשמוע. גנוסף לאלה אשה יפה ודינמית, המניעה את עפעפיה, את ראשה, את גופה, את יריה ואת רגליה לקצב הבלתי-רגיל.

ריקודיה של שאנסה ראו, האורחת המפורסמת מהדור, דמה למאכל זר, אשר קשה היה להתרגל אליו מן הנגינה הראשונה. אולם משהתרגל החיק לסעם הכללי, הוא החל לגלות את הנגינים העדינים יותר. גזונים אלה הטיבה שאנסה בת ה-27 ללמוד ב-משך 15 שנות אימונים מפרכים.

כי הריקוד ההודי, שהשתמר עדיין כביטוי דתי וכפולחן, אינו נלמד בעשרה שיעורים קצרים, או בסידרת תרגילים לפסנתר וזוג רגלים. יומה של שאנסה ראו, כאשר היא בביתה בנגאלור, מתחיל ב-5.30 לפנות בוקר ומסתיים רק לפני חצות.

כיום היא מקדישה מזמנה גם לאמנות כללית יותר, כגון ציור, מוסיקה וכתביה. אולם בשנות האימונים שקדמו להופעותיה הציבוריות, התאמנה שאנסה ראו 15 שעות ביממה. עתה שולטת היא היטב בכל שירי גידי בגופה.

השתחררה הגוף. ההודים מאמינים כי העולם נוצר במחול: האל שיהה דחף את האומה למקומה בתנועת רגלו, ובה רימו את זרועותיו קבע את השמים במי קומם.

כאשר מבצעת שאנסה ראו את ריקודיה, נדמה כי שוב נערכת הבמה לקראת מאורע מהפכני. וכשם שהיקום לא נוצר ברקיעה אחת, כן נרקמת מסכת המחול של שאנסה ראו באיטיות וביסודיות אינסופיות, עד כי נדמה ששוב אין זה ריקוד, אלא יצירת בראשית.

ברגעים אלה יכול גם בן התרבות המערבית לחוש את השתחררות הגוף והתעלות הנפש, אשר בן יסוד הפולחן המזרחי המיסטי.

מאחורי הקלעים

הציון את אהל

מפע הצלה נערך בימים אלה, ביוזמת אנשי מפא"י התיקים, להצלת קרנו של תיאטרון אהל, אחרי כשלונה החרוץ של הצגת משרה טובה. לאה דגנית, אשתו של מנהל אהל ובמאי משרה טובה, משה הלוי, החלה מפיצה בחוגים הקרובים לה, כי אם לא תושב עזרת ממלכתית לאהל, הגירו היא ובעלה לארצות-הברית, שם הגישו כבר כמה אוהלה הלוי ובעלה שי (קי) אופיר, בקשה לשיבת קבע. . . . הרפתקאות מעניינות ליוח מחזהו של ברטולד ברכט, חזיונות סימון מאשר, המוצג עתה בחבימה. תחילה, לא היה ברכט מרוצה מצורתו וסירב להציגה בתיאטרון שב ברלין המזרחית. המחזה הודפס בצרפת ו-אחרי כן בגרמניה המערבית, בה הוצג לראשונה בתיאטרון קטן בעיר פראנקפורט. ברכט הסכים שאשתו, השחקנית המפורסמת הלנה היגל, תשחק בתפקיד סימון. רק אחרי ההצלחה הגדולה, הוצג המחזה גם בברלין המזרחית ואחריה בתל-אביב. . . . דלן הערב? הוא שמו של תקליט ראשוני בסידרת המאריכינגן החדשה של הד ארצי. בתקליט: שירים ופזמונים מתוך אשת ה-טנדל, סונתית בחוף סיומבה ודון-פרימי-פליג, מולחנים בידי יוחנן זראי ומושרים בני ריקה ו... . שתי הצגות של המחזה מרוס בתיאטרון הקאמרי בוסלו לי אחריה בתל-אביב, מחוסר קהל, למרות ה-ביקורת החיובית בדרך כלל על המחזה. יוסף (ספרי) מילוא אסף את השחקנים וביקש מהם: "ספרו לידייכם שההצגה טובה. אין לנו כסף לפרסום בעתון". . . . אמרגן צעיר החל לפעול בשדה האמנות המקומית. יאיר חאלקין, בנו של האמרגן משה חאלקין, הסוכב כבר כמה שנים בעולם הגדול בחב רתה של הזמרת חנה אהרונ, מארגן עתה את הופעותיה של ברכה צפירה, הזמרת הישראלית הפופולארית, שנשכחה מלב-כל-בן שנים האחרונות. צפירה הופיעה לאחרונה בניו יורק וזכתה להצלחה רבה. . . . הנרי בלפונטה, הזמר הכושף שובר הי-לכות הגשמים, יובא לישראל ביוזמתו של אמרגן אחר ממשפחת חאלקין, ישראל חאלקין, מנהל סמבטיון. . . . נעשים מאמצים מחודשים להקמת מחזה של תיאטרון דורהמי. גיורג חאל יארגן הכניתי-רבי בהשתתפות אנשים ישראליים וזרים.

מספסים על עץ

שר האוצר לוי אשכול הוכיח לאחרונה כי הוא מסוגל לבצע להטוטי קרקס לא רק בתקציב המדינה. כאשר סייר אשכול בערבה, בתפקידו כראש מחלקת ההתיישבות של ה-סוכנות היהודית, חשקה נפשו בתפוזי ה-אדם, אשר במכוניתו היו התפוזים, העיר דרך בדיחה כי תפוז יקבל רק מי שיטפס על עץ הצאלה שבצד הדרך. אשכול עצר את המכונית, החל מטפס על העץ. בעקבותיו החלו מטפסים גם יצחק לוי, מנהל משרד החקלאות, ורענן לוי, ממחלקת ההתיישבות. . . . ביקוריו התכופים של לוי אשכול ביישובים החדשים הביאו לו ציון לשבח, מפיו של ח"כ מפא"י חבר נהלל שמואל דייך. לעומת זאת זכה השבוע שר החקלאות קריש לוי לביקורת חמורה מפיו של דייך, מאחר ואין לו מגע עם המתיישבים החדשים. הטיח דייך: "אתה (לוי) נותן לחקלאי מחרשה, בית וצנורות, אך אינך נותן לו אפשרות שתהיה כוס חלב בביתו". . . . בועידת אחדות העבודה, שנערכה השבוע בהיכל התרבות בתל-אביב, הביא שר הבריאות ישראל ברזילי את ברית מפ"ם לועידה. בהודמנות זו עסק נרדף בספורט החביב על מפלגתו: ניגוח מפא"י. הוא ציטט ברכה לועידה, שפורסמה בכתו דבר ואשר בה איהלו ראשי מפא"י לועידה, כי אחרת היכל התרבות תשרה עליהם ה-מונייה הגיב ברזילי, לקול תשובות סועי רות: "אוי לאותה תזמורת, אשר קבוצת כלים אחת בה נמנה להשתלט על הכלים האחרים". . . . בסיום הברכות הארוכות לועידה, שהושמעו עליה נציגי המפלגות האחרות, הרגיע הוישבראש ח"כ יצחק בראון את באי הועידה: "אני מבטיח לכם, חברים, שעוד יישמעו פה דבריו של נציג אחדות-העבודה". . . . שרי ממשלת ישראל לא מצאו לנכון לבקר בהצגת הבכורה של חזיונות סימון מאשר בחבימה. את מקומותיהם מילאו חברי ההלה ההס-תדרית הציונית הדר-נחום גולדמן ו-רבקה זיו. . . . גיבורת הערב היתה הילדה ליאורה ריבלין בת ה-12, הממלאת תפקיד ראשי במחזה. נוסף מחיאות-הכפפים זכתה ליאורה לתשורה נוספת. "אינך זריכה להכין שיעורים למחר", אמרה לה מורתה שבה אל מאחורי הקלעים להביע את התפעלותה. אולם המתנה איחרה לבוא: ליאורה הכינה כבר את שיעוריה לפני עלותה על הבמה.

★ ★ ★

משחקים ששיבש

אורי זוהר, שחקן להקת בצל ירוק, הוכה השבוע בתדהמה. אנשים שונים ניגשו אליו, לחצו את ידו וברכותיו: "איחולים לשבירת השיא" אורי לא הבין מה העניינים, וכשניגשו אליו אדם ואמר: "שתצליח

פסוקי השבוע

● הרמטכ"ל רביאלוף חיים לסקוב, בהרצאה בפני מפקדים: "אין קושי ללמד את החייל כיצד למות, הקושי הוא להכשיר את החייל להצליח ולהישאר בחיים לאחר ביצועה המוצלח של המשימה".

● הר"ר עמנואל ניומי, בועידת הקונפדרציה של הציונים הכלליים, על ההחלטה לנתק את קשרי הקונפדרציה עם מפלגות-בת בישראל: "הקול קול ישראל (גולדשטיין) אך הידיים הן ידי קול (משה)".

● ראש הממשלה דויד בנגוריון, בהרצאה בפני משלחת בני-ברית מארצות-הברית: "בישראל לא הכל כל כך חלק. אנחנו חיים רק בין יהודים וכידוע לכם, אין לה כל כך קל. יהודים יודעים לשלם קצת פחות מסים. אך לשמחתנו, בישראל גם הגוברים יהודים".

● יושבראש ההסתדרות הציונית, הר"ר נחום גולדמן, על חגיגות העשור: "חגנו את העשור במלוא הפאר והשמחה! בעתיד הקרוב לא תהינה לכם הריבה הזוממוניות לחוג. העשור הראשון וצרותיו הם כאין וכאפס לעומת הצרות שתבואנה".

● שמואל בונשטיק, סגן יושב ראש הפארבאנר בארצות-הברית, במסיבה שנערכה לכבודו, בה העיר יושבראש הכנסת יוסף שפרינצק, כי יקצר בדבריו כדי למנוע פיהוקים: "הפיהוק הוא דבר טוב. הוא נוצר כדי שגם האדם הפשוט יוכל לפצות פה".

● השחקן שמעון ישראלי, בהמציאו פירוש חדש לפסוק "הודו לה' כי טוב": "הודו לאדוני — וגנו מדינת ישראל".

● השחקנית זיוה שפיר, אחרי שהופיעה בסרט האחים קרמזוב עם יול ברינר: "יש אדם אחד בהוליווד שיש לו התפקיד הקל ביותר בעולם — זהו הספר של יול ברינר".

● כוכבת הסטריפטזי דודה, בראיון עם העיתונאי ארט בוכהלד: "אינני רוצה להשאר חשופנית לעולם. זה לא משום שאינני אוהבת את הסטריפטזי. אבל מה את יכולה לעשות אחרי שהפשטת את כל בגדיך?".

טור את טיילור במוסקבה
כוח הרצון לא הועיל

לחת מדרום-אפריקה. בעיר בה נבחר ראש העיר אחת לשנה, הצליח סלומון להבחר שלוש פעמים רצופות. בשנה הראשונה בנה בתי-חולים. בשנה השנייה בנה בתי-ספר. בשנה השלישית החל להקים את בנין ה-עיריה. בשנה הרביעית לא נבחר יותר. אולם מכיוון שלא הספיק לסיים את בניית בנין העיריה עד סוף השנה השלישית, הוצא חוק יוצא-מהכלל לגביו, כדי שישאר בתפקידו עד שיגמר הבית. כשהסתיימה בניית הבית, כעבור רבע שנה, וסלומון עזב את משרתו, קראו לבנין העיריה סמפל אוק סלומון — מקדש שלמה. . . . הצעה מיוחדת לותיקי הדרום הציע השבוע משה (מוריס) זלמן, בעל המסעדה הידוע במבאר-שבע, שפתח מסעדה ברחוב פינסקר בתל-אביב. מוריס הבטיח הנחה של 50%, לכל אלה ששיחקו עמו ששיבש בימים הטובים של תחילת שגשוגה של באר-שבע. . . . עירי-הדן יעקוב חיריות, שוחרר השבוע ממאסרו, מתכוון לחזור עוד השבוע לפרק-סיקה משפטית. הוא לא יחזור למשרדו הישן אלא יעבוד, אחרי שיחשו את רשיון העורך-דלו, במשרדו של פרקליט ב-משפט המחנות, עורך-הדיון התל-אביבי יצחק אדרת.

★ ★ ★

מתארכים ומתרחקים

במרכזו של משפט מעיין עמדה השבוע הסופרת הצרפתית הצעירה פרנסואז (שלוס לז עיבות) סאגאן (23). היא נתבעה לדון על-ידי רופא צרפתי, אשר טיפל בה אחרי שנפצעה באונס-דרכים וסירבה לשלם לו את דמי הטיפול הרפואי, בסך של מיליון פרוק (חמשת אלפים ל"י בערך). המגוהך ככל המשפט היתה טענת ההגנה של סאגאן — שספריה רבי המכר, סרט שהוכרט לפי אחד מהם, ובאלט שחיברה, הכניסו לה סכומים עצומים — כי היא במצב כלכלי קשה, שאינו מאפשר לה את תשלום הסכום. . . . מייק טורד ואליזבט טיילור, שחזרו מאוכזבים מסיוור בברית-המועצות אחרי שהרוסים דחו את הצעתו של טורד להפיק במשותף סרט לפי מלחמה ושלום, זכו לקבלת פנים קרירה בהוליווד. כתב אחד העתונים, אחרי שהוזג פירסם ראיונות מלאי אהדה על ברית-המועצות, בלחי צילוי מים: "אולי היתה ועדת החקירה של מק ארת קימל, היו מידים אותם מהיליבוד". . . . ג'ק פיארבאנר, מאמן הכדורגל האנגלי של מכבי פתח-תקוה, שעזב לפני שבוע את הארץ כדי להתגרש מאשתו ב-אנגליה, היה לפני נסיעתו מלא טענות נגד המדינה ושירותי התעמולה שלה, שלדבריו הם שגרמו לפרידתו מאשתו. "אשתי מכירה את ישראל לפי הציונים שעל תיבות תפוזי יפו וחושבת שיש כאן רק חלמים, לכן אינה רוצה לבוא הנה", טען. . . . המהנדס בובי צרוניצ'ר, בעלה של שחקנית הקולנוע היהודית-הררית, הפסיק את הקריירה ההג-דסית שלו ופתח סוכנות פרסום בשם ניצויץ. . . . מאורע חברתי קרוב: אירוסיו של בן ראש עיריית חיפה אבא חושני, מהנדס ימאי בחיפה, עם עדנה כץ, בת רופא רמתי גני לשעבר, מלכת החיוך של העולם הזה. . . . אירועים אחרים: נשואי המתכננים של יעקב (שפיק) שפירא, בעלה לי שער של זיוה שפירא, עם בתו היפה של מנהל מפעל מלט.

תשבץ העולם הזה 1068

		8	7	6	5		4	3	2	1
13				12		11			10	9
	18				17			16		15 14
						21			20	19
	24						23			22
		28		27				26		25
	32				31				30	29
37		36				35				34 33
			39							38
	43			42		41				40
		47			46		45		44	
				49						48

מאוזן; 1. שמו
הסרטי של הג-
שיא הראשון; 5.
יבורת האהה; 10.
צורת התישבות;
12. אות עברית;
14. יחידת כח;
16. מלת ייאוש;
18. אחד השב-
טים; 19. יסוד
חימי; 21. שר-
חץ; 22. מידת-
גפח; 23. מחיצה;
24. כתיב נכון ל-
עיר בשמלה; 25.
גיבורת סיני; 27.
יצרן סוללות; 30.
יחידה צבאית; 31.
מטבע; 33. מלה
מצוייה מאד בע-
שרת הדיברות;
35. בעל היכל

תל-אביב; 36. מראשי הפרוגרסיבים; 38. אניית פאר; 39. "עלי...1"; 40. אות עברית; 41. שוטר בסרטים אמריקאיים; 43. בת קול; 44. חיה גדולה; 46. ספר הנ"ך; 48. קומפלי-מנט; 49. חבר כנסת.

מאונך; 2. מערב; 3. כותבים בו
כל יום; 4. חומר הלבשה יקר;
6. הוא הולך למבוע עד שהוא נשבר;
7. סמל הלא-יוצלח; 8. לחם; 9.

רדיו

תקציב

קורס לשידור

הימים הטובים של שרותי השדור עומדים להסתים. מה שלא עשו השעמומלל והשעמומוזיקה משך עשר השנים האחרונות עשתה הודעה קצרה של ראש הממשלה, בישיבת הממשלה האחרונה. שרי המאליצה וח"כ האופוזיציה כאחד הבינו כי את שבועון הרדיו אפשר יהיה לעקור אך משורשו: הרדיו.

ח"כ הפרוגרסיבים גרשום שוקן וח"כ חרות חיים לנדא ונחום לחין, גראו השבוע אספים כל חומר אפשרי הקשור בשרות השדור. גם חברי כנסת אחרים אספו בצורות שונות נתונים על שרותי השדור במדינה. היה ברור: היכוח הנזקק על התקציב ל שבועון הרדיו, בו לא יוכלו מסלגות ה קראליצה להצביע נגד, יהיה מלחמה ויכוח ער ביותר על נושא עתיק: קול ישראל עצמו.

אמר ח"כ נחום לוין לקראת הדיון בתקציב שבועון הרדיו, בועדת הכספים של הכנסת: "אולי נצליח להבהיר סוף־סוף כי לזרוע שבועון רדיו יש צורך להקים קודם רדיו."

גלים קצרים

עוד בידור

חמאזין המשועמם של קול ישראל עלול לזכות הקיץ בתוספת משדרי בידור. היכוחים האחרונים של קול ישראל הוציאו את מנהלי קול ישראל משיבועת־רצונם המנומנמת, הביאו אותם לחשוב מעט אף על המאזין. נוסף על תוכנית בדיחות חודשית בת 20 דקות, מחפשים עתה מנהלי השדור נישא לתוכנית דבור חודשית נוספת. ען עתה טרם נמצאו הנושא והאיש המתאים לביצוע התוכנית. שני כותבים סורים הומרי לביצוע תוכניות דבור חודשית נוספת. ען פושים אלה לשיחה, סרבו לשתף פעולה בגלל השכר העזים שיכלו מנהלי קול ישראל להציע. . . לעומת זאת יצטרך המאזין לשמוע, ערב נוסף בחורש, את קולו בעל המבטא האמריקאי המודגש של סיסר פרי. במאי התיאטרון, הסורח עתה בהקמת תיאטרון מקצועי נוסח בדרדווי, נתן את הסכמתו לעריכת תוכנית דוקומנטרית חודשית נוספת. הנושא יהיה, כנראה: קליטת עליה.

חדרין

המסדרים המפורסמים מטה עלולים לחיות בעלי ענין. שינויים אפשריים.

חלוח המסתובב (קול ישראל, יום ד', 22.30) — סיפור הקלטה תקליט התזמורת הפילהרמונית הישראלית, חנות הקסיים פילונירסיפני, באולם תפארת בראשון לציון, בניצוחו של גיאורג שולט, יסופר על־ידי חברי התזמורת, הסכנאי וצ' לילי הדגמה מעל תקליט דקה.

● **המחזה המופיקאלי** (קול ישראל, ח', 20.00) — יצחק מעוני יגיש ציו עזיז, מחזה המופיקאלי של הארולד קאר, בהשתתפות של אתל מרימאן.

● **פרידה** (קול ישראל, יום ו', 20.10) — סיפור חייו של גוסטב מהלאר, הקומפוזיטור היהודי אוסטרי, שכתב את יצירתו הסימפונית כשרבים מנצח בידו, כפי ש עובד לשידור בידי מיכאל אורה.

● **על יצירות ויוצרים** (קול ישראל, יום א', 22.15) — יובל ה־80 של פרופסור מרטין בורב, באספקלרית יצירתו. המאזין החזיר לא יפתח את מקלטו ב תאריכים בשעות המפורסמים מטה, ען יטבע בגלי השעמום.

● **מה עושים במיסיך** (קול ישראל, יום ד', 19.30) — דוברי לשכת המס של הסתדרות העובדים ינסו להסביר לאן הולכים מיסיך. קשה לשער שאיש מהם יזכיר תוכנית זו, המשלומת בכספי משלם המסים הסתדרותי, כאחת הדוגמאות.

● **רגבים** (קול ישראל, יום ח', 20.35) — צורה אחת לנבזוז כספיו של משלם המסים, מכל הסתדרותיות. משדור המיועד, בשעה שאינו תפוס על־ידי מקורביו משדור החקלאות, להסביר לחקלאי הישראלי מה עושה משדור החקלאות.

● **אורחים לפני המיקרופון** (קול ישראל, שבת, 19.15) — אורחי לשכת התיירות המפעלית עושים את הכל, כדי להיות ראויים לכבוד שנפל בחלקם. הם אינם מבינים את התרגום העברי לדבריהם.

פגישת חרות גורל

ב **כא-רשבע**, התלונה צעירה בת 22 במסגרתה כי גאנסה לפני כשנה על-ידי מישורו ב"סתחיתקה" וילדה בן, נחקרה מדוע לא התלונה על האונס לפני כן, השיבה כי לא ידעה שיהיה זה בן.

רבוש נמוך

ב חִפְּה, אחרי שהעיריה החליטה על העלאת מיסי הרכוש, כתב יצחק שטיינר, בעל בית ברחוב ארלווירוב 100, מכתב לראש העיריה, הודיע לו כי מחוסר אפשרות לשלם את המסים, הוא נותש את ביתו ומצבייר לרשות העיריה והממשלה.

סימנים

בתל-אביב, אחרי שיצחק מורחי הואסם בגניבת ארבעה זוגות אפניים, והשוסם קנסם אותו ב־500 ל"י בצירוף ההערה „האם אינך חושב שזה יותר מדי לגנוב ארבעה זוגות אפניים במקום אחד?" השיב מורחי להוסס: „האם אינך חושב שזה יותר מדי להטיל קנס של 500 לירות על אדם אחד?"

בֹּר מַמְנִי

ב כבאר-שבע, ארבו שוטרי תנועה לעבריינים כטנדר משטרתי מוססה עליו התנוסס השלט "סלגו", הופתעו כשעקרת בית נרגזת התנסלה עליהם, בטענות על שמסלוח הגז לבייתה התעכב.

נשק גלוי

קרסטובה, קולומביה הברזית, אתר ש-500 בני כח הדו-חבורים נחשפו לחור ולחשבו בברית המועצות, הסירו 15 נקרות מסת הכח את בדיהן, הודיעו שלא יחזרו ללבשן כל עוד לא תבוטל החלטה, הצליחו להשפיע על חברי הבת, שהחליטו שנית להשאיר בקולומביה.

נסיעת מפי של

בפתח תקוה, התלונן הנהג יוסף חסי במשטרה, כי צעיר בן 20 הוזמין אותו להסיעו במונית במשך שעה וחצי דרך רחובות סתח"קוה, וכשהודיע הנהג לנוסע כי חלפה שעה וחצי מאז החלו לנסוע, קיבל את התשובה: "תודה רבה, אבל אין לי כסף".

מאזני צדק

במזנורבית, ליכריה, החליטו 12 חברי בית-דין מושבעים לזכות מכל אשמה גובה מיסים שהואשם במעילה, הוכנסו בצעמם לכלא על-ידי השופט, שקבע כי היו נתונים להסמעה בלתי-חוקית מהחוק.

נקמת חדם השפוך

ב יפן, פתח יהודה לוי עסק של שחיסט
תרנגולות, חתך את אצבעו תוך כדי
שחיסט, הובל בגיידת משטרה שהזמנה ל
מקום לתחנת עזרה ראשונה, הואשם לאחר
מכן בשחיסט בלתי-חוקית.

אמור זאת בתפוזים

בתִּיאֲבִיב, אַחֲרֵי שֶׁתִּלְמִיּוֹת הַכֹּהֵן הַחֲמִישִׁית בָּאֲחָד מִבְּתֵי-הַסֵּפֶר הַתִּיכוֹנִינִי זָרְקוּ קִלְפֹת שֶׁל תְּפוּזִים עַל הַמּוֹרָה, הַפְּסִי הַמּוֹרָה אֶת הַלִּימוּדִים, הַסֵּכִים לַחֲזוֹר לְכִיתוֹ רַק אַחֲרֵי שֶׁהַתִּלְמִידִים בִּיקְשׁוּ אֶת סִלְחָתָם שָׁלְחוּ לוֹ אֲרָנָו תְּפוּזִים לְבִיתוֹ.

מקור מוסמך

בתל-אביב, הופים אחד מעתוני הער
חשיר היתול של אחד מכתביו, אדור
אדם שהתחפש לעמוד חשמל וגרס
כלב שחשבו לעמוד אמיתי, הופים
יומים ידעה של כתב אחר מבין עובדיו
תחת הכותרת „זה קרה השבוע“, אדור
אדם שהתחפש לעמוד חשמל וגרס
כלב שחשבו לעמוד אמיתי.

אכתה דוק פרות

תינוקות שנולדו בין ה'22 במארס ו'21 באפריל, נמצאים תחת מזל טלה, המזל הראשון בגלגל המזלות, שמרכלים עליו שהוא הטוב שבכולם. אנשי טלה הם בעלי יומה גדולים, וכמעט תמיד מצליחים בחברה זרוכשים ידיים, אם יש להם המון כסף והמון מזל. עליהם להישמר מאד כאשר הם יורדים במדרגות, כי יש להם נטייה להתגלגל. בין בני הטלה נמנים: הנטיס פון ביסמארק, אוליבר קרומוול, צארלי צ'אפלין, הרי גייטס, וויליאם שייקספיר וליי גלילי.

הוי, את!

כולם אלה הדבר, אומרת (1068/31), כל אלה הכותבים אולם כתיבה זה את זה. ישנן כמה תבניות החזרות על עצמן. "קלות ב" הרבה חיקוי והזדהות מהגדרה עצמית מדי ייקת... הדורשת ביקורת עצמית מפותחת, כושר ביטוי גבוה, והעיקר, כמו שאמר סוקראטס: דע את עצמך. תמוה ומוזר, אולם רבים בני האדם שאינם מכירים את עצמם ומהותם." מגיעה היא למסקנה. היא, מסתבר, אחרת, דבר שתוכלו ל' היוכח בעצמכם.

"כדי להכיר אותי, אפשר לחזק את ידי ולשלוט בשמי. אולם כדי להכיר את יושרי, את תוך תוכי, יש להכיר אצלי שתי מהויות. האחת שהיתה רוצה לחיות לה חופשית בעולם, לחיות בהתאם ליצרניה ולמוגה, בלי חשבון, בלי ביקורת... השנייה מכחלת ומדריכה אותי למין מטרה מיוחדת. היא המכילה ביקורת ומצפון, מעין אני עליון. "מכירה אני בתועלתה, אך יש ואני מודדת ומנסה לגרשה מתחומי. אז פונה אני אליה כאל ידידה, שויתתי פעמים מחתרת עליה, הוי את! קוראת אני בבור, כל תפקידך הוא לעמוד לידי ולנסות לעשותני מושלמת. אינך רוצה שאשתטה בגלל בשהי, שאתנהג שלא כשורה ואקלקל את דרך השלמות שהתחית למעני. "או פונה אני במרירות ואומרת: תמיד תהלכי בצדי, לכל אשר אלך? או יש ומחשבה כזו גורמת לי ייאוש בחשבי ש' תמיד תהי לידי, תשקלי הכל במאוננים, אולי גם תסיפי לי צת מוסר. "ואחרי מאבק ממושך בין אותן שתי ישויות כתבתי, את, במשך תקופה קצרה זו נלחמתי בך כל כך הרבה, אך אודה כי ניצחת אותי. לא אוכל להשתחרר לעולם ממך. לכן עלי להגיע אתך לידי הבנה... אלא שעליך להבין גם אותי. אל תביטי אלי בשאט-נפש כזה, כאילו טומאתי. כאילו אני שרץ הקטן מכדי היות ליידך... אולי את היא האפס... את היא מה שיצור אנשים במשך דורות, ולבסוף נוכחו שהו פרי התפתחות בלבד... סלחי לי. את הרי חלקיך מנשמת העולם. את היופי, את

הטוהר. אחותי! את הרי השמיים הבהירים, הרוח הצחה. ואותם העצים הנעים אט אט ברוח. את המוסיקה. את אותן אגדות עתיקות ספוגות יופי. את אותה אמונה קדושה. את הרחמים והבז... אני מקדה שהבינותם שהיא רשמה כאן קטעים מיומנה. כמה פרטים נוספים: היא בת 18, מתעניינת בספרות, פסיכולוגיה, גרפולוגיה ופילוסופיה.

דמיון חזק

האקדמאים באים. אלמלא ציינו זאת לא הייתי מבדילה בין מכתבם (1068/32) לבין

מכתבו של כל תלמיד חמישית. שפוטנה בעצמך: "הגנו פוגים עליך בקריאת עזרה כדי להצילנו מהבנות הריקניות אשר מסורבבות אותנו בחברתנו, ולמצוא לנו שתי בנות חמודות האהבות לבלות את זמנן בנטיעה — מכונית פרטית — טיולים ברגל, ביקורים בקולנוע, תיאטרון, קונצרטים ו' הרצאות. אנחנו שנינו דומים אחד לשני דמיון חזק בכל המובנים. בני 24, גובה 1.70 מ', עיניים תכולות. אחד משפטן כבר — עוררדין — והשני מהגנד חשמל. נוסף לכך אנחנו מצויידים גם במכונית פרטית." בבקשה, אך אל תאשמה אותי, אחר כך.

בחור שאל בחורה מה היא עושה הערב אז היא אחרה שכלום. אז הוא יצא אתה והיא באמת לא עשתה כלום.

משוואה עם נעלמים

זה שמכתבה הוא רגיל עוד לא סימן שגם היא כזאת, אומרת (1068/33). היא פשוט אוהבת לכתוב מכתבים. בזמן כתיבת

מכתבה אלי ישובה, למשל, על תקן של משואה בת נעלמים רבים. היא מגישה גם לכם משואה, שלדעתה לא קל לפתרה. רק שני נעלמים — איקס אחד שזה: גיל יוצאת צבא; איקס שני: תחביב ראשון במעלה. ובכן, קחו עט וגייר והתחילו לפתור. אך אל תגלו לי את הפתרון. לי לא איכפת.

יעוד ויעוד

הם שניים. אחד מ"כ והשני סתם בחיל האוויר. הם עושים רושם של בחורים טובים, ומה גם כשהם אוהבים כל כך מוסיקה, נגינה, ציור, שיחה עליונה ו' רצינית, בידור טיולים ו' עוד ועוד. אין להם דרישות רמות: רק זה שהנערות שתכתובנה אליהם תהיינה עוד בגיל ה' טפשושורה וחפאיות.

ציפור קטנה לחשה לי...

זה שהחלו כולם לכתוב פתאום חמישי-רים, הוא פשוט דיריבוב. נחשו שלוש פעמים מי סיפר לי את זה... אגב, דיריבוב קורא למקום מסוים מאד בשם אורוול... הבימה החליטה, כנראה, שמשלם יותר לשלוח את "שרגא פרידמן לחוף-לארץ ל'התבוננות", מאשר לתת לו לביים, כפי שהיה תורו לעשות... את מקומו של פרידמן בהביצה ממלא עתה יהודה אפי' רותני, שהביא כפיצוי לאשתו אולי שוקן, על שהוא מתעלם במחזה עם מרים זוהר תקליט אורז נגן של "גיבורותיו של פר ציני", מפי מריה קאלאס... כאשר נראה שמואל רודנסקי צובט את לחייה של נערה חמודה בכסית, אמרו לו, "מה אתך. בגילך?" "אינני כל כך זקן", השיב רודנסקי מניה וביה, "עוד לא חגגתי שום יובל"... ראוכלן שפר, רבע של רביעיית המועדון, מופיע, בתוכנית החדשה דתאודה, במכנסים קרועים מאחור. הוא שכת מכל העניין כאשר הופיע, בנשף פורים בבית ציוני אמריקה, בתוכנית אחרת, נתגלה לקהל במכנסיו הקרועים... רבע אחר, יעקב בן-סירא, מרחיח עתה כ' לירות לחודש ב"שוק תורכי". תגיד מספר, אומר הוא לקרבן הקרוב ביותר, אחרי שהלה נותן לו 100 פרוטה, "שמונה" אומר הלה. "תשע. ניצחתי". מכרו בן-סירא... ג'וקי ארמין נראה השבוע יושב בבית-קפה על שפת מדרכה ברחוב דיונוגוף, ואינני מת' כהנת לכסית או רוזל — כשהוא עצוב. זה לא היה כל כך בגלל הקפה ההפוך התפל, כמו בגלל מכתב שקיבל אותו יום מחברתו, ליו מלקת באבילה. ליו כתבה לו או שהוא בא מיד לפארני, או ש... פסוק השבוע שייך בלי פסק לחנה מפינגר ערן, שהלכה בעקבות אחותה למקצוע ז'י' זוהר רודן, מסרה הצהרה מפוצצת לעתור גות האמריקאית, כיצד היתה קצינה בצה"ל וכולי וכולי: "אם אתן הולכות לצבא, מן הראוי שתהיה לכן חתייה פינית". אם היא היתה קצינה בצה"ל, אני לילי גלילי.

גם לפני שזה קרה, היו מפנים אחר זהבה גורפינקל את הראש. אי אפשר שלא. היא תמיד, בת 23, יש לה ראש שחרחר מתולתל, עיניים ירוקות חייכניות ועצמות-לחיים גבוהות. כמו לפי הזמנה. אולם אחרי שזכתה ב'30 אלף לירות בפיס, לפני כשבועיים, הולך לה קלף משוגע. היא החלה מקבלת מכתבים לעשרות מכל מיני טיפוסים, ביניהם סטודנטים מן האוניברסיטה, מלאים הצעות נישור אים. היו כאלה שהתלוצצו כאילו על כל העניין, כמו אותם שני הסטודנטים שכתבו: "טובה את לנו זהבה, אך טובים שבעתים 30 אלף הלירות... הכסף לא חשוב לנו ולכן לא נזכיר אותו עד לחתונה." כמה סטודנטים לרפואה אף הגרילו ביניהם את הזכות לכתוב אליה ולהציע לה נישואים. כל שדכני תל-אביב מצלצים אליה בלי הרף, מצהירים שהם שדכנים של "החוגים העליונים". זהבה מקבלת הכל בחיוך של טובלב. היא התרגשה אמנם מאד, כאשר נוכחה כי האגירת שנתה אצל הזקנה העיזרת ברמת-גן זכתה בפרס הגדול, אך עתה כבר נרגעה. יש לה תוכניות מפורטות ושקולות: ללמוד נגינה על מנת להשיג רשיון בינלאומי; לנסוע עם אמה לטיול לחוף-לארץ ולבקר, בין השאר, בתערוכה בבריסל; לרכוש מכונית. בינתיים היא מתנהגת כאילו לא קרה דבר, ממשיכה לעבוד בעיריית רמת-גן, לקרוא, להאזין למוסיקה ולצאת בחברת מחזרית הקודמים. היא רוכשת עתה באדיקות איגרות פיס חדשות. "הכל יכול לקרות!" אומרת היא בצחוק. והיא יודעת, כנראה, זכיינה הגדולה היא שרשרת מעניינת של מקריות: "יום אחד הלכתי לי למרכז רמת-גן, כדי לקנות איזה ספר. אני עוברת ליד תאש אחד שמוכר איגרות. חשבתי לי: כדאי לנסות, למה לא? אמנם אני תמיד מתאכזבת, אבל מוכרחים לנסות. אני בוחרת לי איגרת, פותחת את הארנק לשלם, ונוכחת שיש לי רק לירה וחצי. אין דבר, אומר לי האיש. אני מכיר אותך. קחי את האיגרת, ותשלמי את השאר פעם אחרת. לא, אמרתי. אני עוד עלולה לשכוח. לא קניתי. כאשר יצאתי פעם שנייה מן הבית עברתי ליד הזקנה וקניתי אצלה." לזקנה יש עכשיו פרנסה טובה. תור ארוך מוזנב לידה. חושבים שהיא מביאה מזל. זהבה נתנה לה מתנת תודה — 500 ל"י. אך הדודה הטובה כעסה, היא רצתה אלף. נעתי בזהבה כדי שתביא לי מזל. למחרת לא הגרלתי פרוטה. אולי משום שלא קניתי אצל הישישה.

נערת השבוע

בתיכנית סלבויה צרפתית ידועה בשם הראש והרגליים, בה נוהגים להפגיש שני אנשים שונים זה מזה ומציגים בפניהם את אותן השאלות, הפגישו בפעם האחרונה שתי נשים צעירות בנות 23. בריג'יט בארדו ("רגליים") ופרנסואז סאגן ("הראש"). התברר שבמקרים רבים אין כמעט כל הבדל בין שתי בנות 23, ולו גם שני ניגודים כבב. 0.95.

בריג'יט בארדו מול פראנסואז סאגן

ההייתן רוצות להיות אשה במקום רעותה? בארדו: לא, לגמרי לא. אבל אני מעריצה את פראנסואז סאגן. סאגן: לא, אבל אני מוצאת את בריג'יט בארדו סימפאטית מאד. מהו הדבש האהוב עלייך ביותר? בארדו: מכנסים ארוכים. סאגן: חצאית וסוודר. האם את נוהגת לקרוא? בארדו: כן. בני זמננו והקלאסיקאים כאחד. סאגן: כן. ברגע שאני רק יכולה. האם את משתמשת בכושם? בארדו: כן. אני אוהבת להתבשם, ואני מחליפה לעתים קרובות את הבושם. סאגן: כן. כאשר אני מוצאת את הצלוחית בחדר האמבטיה. האם יש לך דיאטה כלשהי, ואיזה? בארדו: לא. אני תמיד רעבה, ואני אוהבת לאכול. סאגן: לא. כאשר אני רעבה, אני אוכלת. האם את נשארת זעתים קרובות בבית? בארדו: כן. אני אוהבת להיות לבד. אני קוראה ומאזינה למוסיקה. סאגן: לעתים נדירות. אני נמצאת לבד רק במכונית, בתוככי פאריס. אצלי בבית, אני ישנה. מהם תקליטייך האהובים ביותר? בארדו: אף אחד לא במיוחד. יש לי כ-200 תקליטי ג'אז ומוסיקה קלאסית כאחד.

סאגן: מוצארט, ג'אז (בילי הולדיי) ושאנסונים. מהן שעות ההשכמה וכיבוי האורות שלך? בארדו: 9 בבוקר, 11 בלילה לכל המאוחר. סאגן: בין 10 ל-12 בצהריים, בין חצות ל-1 יש לך חיות שעשועים? בארדו: כלי, ארבעה כלבלבים ושתי יונים. סאגן: כלב וחתול. מהם יחסייך עם הוריך? בארדו: ידידותיים ביותר. סאגן: נפלאים. מעדתו העיקרית של הגבר שאת אוהבת? בארדו: הקנאה. סאגן: שאלה אישית מדי. האם את עוסקת בספורט, ואיזה? בארדו: שחייה. סאגן: שחייה, טניס, נגינה. מהם תחביבייך העיקריים? בארדו: ביקור בחנויות לעתיקות, טיולי בדידות בחורשה. סאגן: הריקוד, התיכונים, המכונית, הקריאה. מהי מעדתך הגדולה ביותר? בארדו: גילוי הלב. סאגן: האיסיות. מהי מגרעתך הגדולה ביותר? בארדו: אינני בטוחה. סאגן: העצלות. מה היית רוצה לשנות בעצמך? בארדו: כלום. סאגן: שבעים דברים.

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע ב־10 ל"י מתחלקים השבוע — דורות, טגל, ר"ג, ומשה קשטן, ת"א.

קרב פנים אל פנים

אתם מכירים את בנצי, זה שצריכים לומר לו שלום מרחוק מפני שאם גתנים לו יד או כמה עצמות מתפוקקות? ובכן, יום אחד ראו החברה את בנצי הגיבור בחדר האוכל, ועינו תבושה. החברה התמלאו חרדה, כי עוד לא קרה שבנצי יפגע, והפוגע לא ישכב חודש-חודשים בבית-חולים.

לבסוף מישהו שאל את הפצוע. "תגיד, מה קרה?"
"לא כלום," השיב בנצי, "סתם התנגשתי עם טרקטור." ובצחוק מלא הנאה הוסיף: "אבל חברה, הייתם צריכים לראות את הטרקטור!"
מאיר ג., תל-אביב

המפלגות השונות מגלות אקטיביות רבה מסביב לעתון הרדיו...

...ראדיו-אקטיביות.

★ ★ ★

שרת החוץ גולדה מאיר רקדה הורה עם מנהיגי גאנה...

...נקווה שתצליח יותר בשיטה זאת מאשר המייג'ר הרוקד סדאח סאלם בפודאן.

★ ★ ★

ממשלת ארצות-הברית הלכה בעקבות ישראל, והנהיגה עבודות-דחק להקלת האבטלה...

...השלב הבא: בקשת מענק מישראל.

★ ★ ★

עיריית תל-אביב התלוננה על כי משרד החוץ אינו מכיר בתל-אביב...

...כנראה כתגובה על כך, שהדיפלומטים הגרים בתל-אביב אינם מכירים בירושלים כבירה.

ספר לסבתא!

עלייתו של עומר צמרת

יום אחד החליט איציק צימרמן להיות משורר. הוא שינה את שמו לעומר צמרת, התפטר מעבודתו ב"סולל בונה" וביזבו את כספו. הוא קרא שאי-אפשר להיות משורר גאוני מבלי לרעוב. יום אחרי שהוציא את הפרוטה האחרונה שלו הלך עומר צמרת ברחוב ולבו טוב עליו. הוא ידע שבעוד כמה שעות יתחיל לרעוב, ולכתוב שירים גאריים. אולם לפתע פגש את שרוליק מ"להקת הגחל". שמע איציק, זה עצום שאני פוגש אותך! קרא שרוליק, "אמרו לי שהתחלת להיות משורר. אז אני צריך מיד ששה פזמונים בשביל התוכנית שלנו". עגבניה שחורה, מאתיים פונטים, תביא לי אותם הערב, לכסית". עומר צמרת כתב ששה פזמונים, לקח את הפזמונים ומיהר לבזבז אותם. "אין דבר", אמר לעצמו, "הם ילכו, ואז אתחיל לרעוב ולכתוב שירים גאוניים". יום לפני שהלך הפונט האחרון, פגש עומר ברחוב את יחיאל פודלוביץ, מנהל להקת המחל. הוא רש עשרה פזמונים במחיר 250 לירות, תוך שעתים. הפזמונים הפכו לשלאגרים ב"קול-ישראל". אחרי זה החליט עומר צמרת להתחבא, כדי שיוכל להתחיל סוף-סוף לרעוב. אולם מושה שומבינסקי מלהקת השחל מצא אותו והפציר בו גורא לכתוב לו תריסר ב"ס, תוך חצי שעה. עומר לקח את הכסף וכתב, הם נוגנו 30 פעם ביום ב"גליצה-ל". מאותו יום היה המצב אבוד. עומר ביזבו את כל הכסף על אגרות מפעל הפיס, וזכה בפרס הגדול של 30 אלף. הוא רצה לברוח מן הארץ, אבל תפסו אותו בשביל המגביה ולקחו אותו ל"סיור הרצאות באמריקה, כל הרצאה ב"אלף דולר. הוא חזר עם קאדילאק ופריג'דיירי. לא היתה תוכנית ברדיו בלי שיריו, הארץ כתב שהוא מצד אחד משורר טוב, אם כי מצד שני לא כל כך, ובן-גוריון קרא שיר שלו ב"כנסת, הוא לא רעב אף פעם, ועד היום לא כתב אף שיר גאוני אחד.

בפנים שורת השיר

תחרות על חרוז אחד

עדיין את ממש נהדרת": ב.ריבק מחלון: "ערומה, את ממש נהדרת": אריה סבינסקי, זה"ל: "שבלי כפות את ממש נהדרת": ד. בדנסתלי מתל-אביב: "הסודות ש"יצאו מוחתרת". אותו קורא גם מוסיף משהו למען המוסר: "המדרון בו הנך מדרדרת".

קבוצת קוראים אלה, לא סנומרה, כנראה, מהקנקן, התעקשו דחאק לראות מה שיש בו. צבי לביא מתל-אביב: "שלשוא התחפשת לגברת": מרדכי פרידמן מצה"ל: "מה שאת באמת מחוסרת": יורם ברנשטיין, קיבוץ איל: "ששמחה על שום מום רא מכפרת": מוטי גולדשטיין, מתל-אביב: "שתי סיבות את בהן מתהדרת": מיועזנו התתיק מרדכי דן מתל-אביב: "שהכל תלוי בטיב התוצרת".

לבי יצא לגיטלמנים האמיתיים. גבר ריאל סגל מתל-אביב: "שהגברת מונרו מיותרת": עודד קרני מקרית ביאליק: "כי זונם הפכה מיר תרת": ושוב קורא אלמוני: "מה שגב. גיזתה בפרט". אבל הוא כנראה לא יכול היה להתאפק עד הסוף, וצירף תשובה, שנתנה לי לחשוב שהוא אשה, ולא סתם, כי אם כלבתא ממש. משום מה הזכיר לי את התשובות של רותי, במדור המכתבים שלה: "שהנך כבר קצת מעוברת".

מחוסר מקום, אסתפק בהבאת עוד כמה תרומות. יחיאל ירון מנתבי ה"ה": "כל יום נקודה אחרת": אבי סולקיס מרמת-החיל: "את איזומה — אחליפך באחרת": שלמה אגוזי ממשק יגור: "שהינך היונה כאחרת": וגם: "כבריום וגברים את פוחרת": וראלה מנדלסון מתל-אביב, שאני מקחה שתסיק את המסקנה מדבריה: "להתחתן כדאי עם אחרת".

מעשה בעלמה מגונדרת
שהחליפה כל יום האדרת.
אז אמר לה האיש:
"לבושך רק מרגיש

מסתבר שהאיש היה יכול לומר המון דברים. מהם כמה דברים שאני מסמיקה רק לחשוב עליהם. ובכן, אחרי הצניזורה, הגה מה שנשאר: היו לפחות 20 קוראים שהתעלמו ממידת הרחמים, וקבעו: "עד כמה הינך מבווערת". מספר עוד יותר גדול הסכים לדעתו של יהושפט גבעון מירושלים: "מה כך אין שיש לאחרת".

שיא בפני עצמו קבע משה קשטן מרחוב דיונוף 62, תל-אביב, שחיבר 36 תשובות שונות. בין השאר: "גב עתיים אינה הכינרת". המזכה אותו בחמש לירות, ו: "כי טעות לעזרם חוזרת". אגב, גם שורה אחרונה זו עלתה במחם של יותר מקורא אחד. הקורא יוסף דימנט מתל-אביב העדיף להתעלם מן הפתגם הידוע ומתחכך על טעם וריח. הוא אומר: "כמה טעם הנך מחוסרת".

יעקב צור מנוה-שאנן, חיפה, רואה את הבטיה מנקודה גברית קטנונית: "אין כספי היקר את קוברת". ומאותה נקודת-מבט, דחאק מפי גשים (קנאיות, כנראה), עמליה צייקל, גם היא מנוה שאנן: "לאן את בעלך את גר ררת". אורה כהן, תל-אביב: "כמה מרוויחה התופרת".

בחמש הלירות הנוספות זכתה דורות סגל מרחוב הגלגל 50, רמת-גן, העיר מדת בראש האסכולה הערסילאית. היא קובעת: "ערומה האמת וקודרת", ובמקרה שהרמז אינו די ברור, הוסיפה תשובה שניה: "מה נכפסת להיות מעורמלת". אחריה צועדים בסך ה"רעיוני דן מרגלית מתל-אביב: "כלי

חאגדות

האוניברסיטה העברית

פעם נסע באוטובוס פרופסור פרנקל, מהאוניברסיטה העברית, שכנו של ה"פרופסור ביקש ממנו לסגור את החלון, כי קר בחוץ. ואם אסגור את החלון, יהיה חם בחוץ?" השיב הפרופסור.

סטודנטית הלומדת באוניברסיטה כמעט מאז הקמתה, מתוך תקווה למצוא חתן, נתבקשה למלא טופס רשמי, ובו פרטים על מצבה המשפחית, בצד המשבצות רווק, נשוי, אלמן, גרוש, רשמה במשבצת הריקה: "טרמפיסטית".

הימן, המרצה הראשי לטכנולוגיה ב"טכניון העברי, לתלמידיו: "האדם הוא החיה הצוחקת לפי ברגסון, אבל לדעתי הוא החיה המצחיקה — הסתכלו במרצה".

בנשף שנערך בירושלים, כאשר הוגרלה עוגת-קדם גדולה, קפץ לפתע אחד המשרתים לקבל את העוגה. לאחר זמן קצר התברר שאינו מצליח למצוא את כרטיס ההגרלה, אף שהיה בטוח כי מספרו הוא הנוכה. הקונפרנסיה קרא לעברו בצחוק: "אתה בחודאי פרופסור...". והוא צדק: זה היה פרופסור חירם פרי, המרצה לספרות ואיסטילקית באוניברסיטה העברית.

לאחר שבכל זאת לא מצא את הכרטיס, ניתנה לו העוגה. הפרופסור רכש אז כרטיס שני, שם אותו בכיס מקסטרנו לעיני הנוכחים, כדי שלא ישכח. כאשר זכה שנית בהגרלה, פרץ הקהל בצחוק — כי הפרופסור שוב שכח היכן הכרטיס, ולא מצאו עד שאחד הנוכחים הוציא לו אותו מכיס מקסטרנו. בקיצור, כש הסתיים הנשף וכל המשתתפים הלכו הביתה, התברר כי הפרופסור שכח לקחת את העוגה.

חמשיריים

תלמידית-משפטים, שמה נורית,
התנשקה במשרד עם פרקליט.
אמרה היא: "אל נגזים כאן ברין ודברים —
הן זאת רק התמחות מעשית!"

מעשה בגנבת, שמה טובה,
שפרצה לכל בית ברוכע.
עת יצאה כבר בדימום הפכה את הפרימום
ובער על ראשה אז הכובע.

טעות לעולם צודקת

העידוד שרוגוזין קיבר משר האוצר.
(הארץ)
דויד בן-פורת, 19
הרג אותו לגמרי.
הסרט כתונת הלילה הירודה.
(ידיעות אחרונות)
מרדכי דן, תל-אביב
השפלת כבוד-האשה!
מפלגת אחדות העבודה — פועלי ציון / מחלת האברות. (למרחב)
אליק מג, חיפה
מחלת הפה והקלפי.
יום הולדת הצבא האיום.
(ידיעות אחרונות)
משה קשטן, תל-אביב
מיסודו של איבאן האדום.

